

**Uunga siunnersuut: Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliassat
pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xx 2012-imeersoq
(Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)**

pillugu

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut saqqummiunneqartoq

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap suliarinninnerani ilaasortaapput:
Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, Demokraterne, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Kim Kielsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Akitsinnuaq Olsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiiat
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Karl Lyberth, Siumut

UKA2012-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissuataarsi-
mavaa matumuunalu isumaliutini naliliininilu Inatsisartut suliarinninnissaannut saqqummiul-
lugit.

1. Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Inatsisissatut siunnersuutip siunertaraa ingerlatseqatigiiffiup suliniummik annertoorsuarmik
aqutsinerminut atatillugu qanoq periuseqarnissaata inatsisitigut killilerneqarnissaa.
Suliniummot ingerlatseqatigiiffiup sanaartornermut isumaqatigiissutissanik
neqerooruteqartitsisarnissaa sanaartornermullu isumaqatigiissutinik tunniussisarnissaa
inatsimmi taamatuttaaq malittarisassiuunneqarput. Tamatuma saniatigut sulisut avataaneersut
suliniutini annertoorsuarni sanaartornerup piviusunnngortinneqarnissaanut pisariaqartussatut
naatsorsuutigineqartunut sulinikkut isumaqatigiissutitigullu atugassarititaasussat inatsimmi
aamma malittarisassiuunneqarput. Taamatuttaaq aatsitassarsiornermi suliniut suliniutitut
annertoorsuartut inatsimmut qanoq innikkut ilaasutut isigineqassanersoq inatsimmi
aalajangersarneqarpoq.

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutip matuma aappassaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussaartut, siunnersuutip kalaallisoortata oqaasertaliornera tamakkerlugu iluarsiiisutaannaasumik.

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap isumaqarpoq tamanna assut ajuusaanartoq, siunissamilu taamatut pisoqaqqinnginnissaa qanoq iliorluni pinngitsoortinneqarsinnaanersoq Naa-lakkersuisunut isumaliutigeqqullugu. Ataatsimiititaliap assut ajuusaanartuusoraa ataatsimiititaliap naatsorsuutigilluinnarmagu atortussat Inatsisartunut suliarisassanngortinneqartut kalaallisut qallunaatullu pitsaassusissamikkut qularnaarneqarsimanissaat imaasalu assigiinnissaat.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani siunnersuut pillugu partiinit eqqarsaasersuutigineqartut isummersuutillu assigiinngitsorpasuit saqqummiunneqarput. Siunnersuutip inuiaqatigiinnut kalaallinut siunissami annertuumik sunniuteqartussaanaera naatsorsuutigisariaqarmat ataatsimiititaliap partiit oqaaseqartuisa oqaaseqaataat isumaliutissiisumminut ilanngussatut ilaa-tippai suliasami matumani partiit naalakkersuinikkut qanoq inissisimanersut kikkunnit tamanit erseqqissumik takuneqarsinnaaniassammata. Partiilli oqaaseqartuisa oqaaseqaataasigut takuneqarsinnaavoq Demokraatit Atassutillu nangaassuteqaratik siunnersuut ilalersinnaagaat. Inuit Ataqtigiit siunnersuummik tapersersuinertik ersersippaat, pingaaruteqartorujussuurtulli isumaqarfialugu Naalakkersuisut suliniummik annertoorsuarmik pilersitsisinnaanerup ammaananeqarsinnaaneranut atatillugu suliniutinik erseqqissunik aallartitsisariaqartut sulisut suliffeqarfiillu nunatsinneersut sapinngisamik annerpaamik peqataatinneqarnissaat qularnaarniarlugu. Inatsisissatut siunnersuutip siullermeerneqarnerani Siumup kaammattuutigaa siunnersuut UPA2013-imi aappassaaneerneqartariaqaraluartoq, aalajangiisussat siunnersuutip isumaliutiginissaanut piffissaqarluartinniarludit. Siumup taamaalilluni siunnersuutigaa Naa-lakkersuisut aappassaaneerinninnissap tungaanut innuttaasunik ataatsimiisitsisassasut aalaja-ngiiniarnermi innuttaasut peqataatinneqarniassammata. Kattusseqatigiit Partiata siunnersuut ataatsimiititaliami suliarineqartussatut innersuuppaa siunnersuummullu tapersersuinini oqaatigalugu.

3. Tusarniaatitsinermi akissutigineqartut

Siunnersuut piffissami 21. august – 17. september 2012 Namminersorlutik Oqartussat nittartagaani tusarniaatitsinermi saqqummersitsiviatigut allagarsiunneqarpoq. Siunnersuut tusarniaaffigisanut makkununga toqqaannartumik nassiunneqarpoq:

Naalakkersuisut siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassarsiornermut Pisortaqarfik, Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik,

Sulisitsisut, NUSUKA, S.I.K., KANUKOKA, Nunaoil A/S, Nuna Minerals A/S, Transparency Greenland, Nunatsinni Advokatit, InuPlan, Rambøll Grønland, Suliassaqartitsinermut ministeriaqarfik, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik, Inatsisunik atortitsinermut ministeriaqarfik, Udlændingelov kontoret – Nunanut Allamiunut Inatsiseqartitsinermut Allaffik, ICC Greenland, Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisoqarfia, GOIA, London Mining A/S, Greenland Minerals & Energy

Tusarniaatitsinermi akissutit makkunannga tiguneqarput: Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoqarfik, Aatsitassarsiornermut Pisortaqarfik, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik, Sulisitsisut, S.I.K., KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, ICC Greenland, IMAK, Transparency Greenland, Nunatsinni Advokatit, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik, Inatsisunik atortitsinermut minis-teriaqarfik/Suliassaqartitsinermut ministeriaqarfik.

3.1 Tusarniaavigineqartut oqaaseqaataat

Ataatsimiititaliap oqaatigisariaqarjaa inatsisissatut siunnersuummik tapersersuineq tusarniaavigineqartunit assigiinngimmat. Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartut eqqarsaatigalugit susassaartut qitiusut tusarniaarnermi akissutaasa ilaat naatsumik eqikkaavigissavai. Oqaatigisariaqarpoq minnerunngitsumik Sulisitsisut Peqatigiiffiat SIK-lu inatsisissatut siunnersuutip taamatut isikkoqarluni piviusunngortinneqarnissaa eqqarsarnartoqartimmassuk.

Sulisitsisut ilumut suliffeqarfiit nunatsinneersut suliniutinut annertoorsuarnut aggersunut pilersuisutut peqataatinneqassanersut assut nalornissutigaa, tamatumunngalu atatillugu inatsisissatut siunnersuut naammanngilluinnartutut isigalugu.

Naalackersuisut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini Sulisitsisut ernummateqarnerat isiginjarlugu ima oqaaseqarput:

”Kalaallit Nunaanni suliniutit angisuut ingerlanneqarnissaanni inuiaqatigiinnut kalaallinut iluaqutissanik periarfissiinissaq qulakkeerniarlugu siunnersuutip siunertaraa. Suliniutit akuerineqarneranni akuersissutinillu tunniussinerni suliniutit inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik piujuartitsinissaat, kalaallillu suliffeqarfii-taasa qanoq ilisukkut tulluurtumik peqataatinneqarsinnaanerat nalilersorneqartassapput. Malugeqquneqassaaq suliniutit namminersortut aningaasalersortussaamatigit, Kalaallit Nunaat nunanik allanik unammilleqateqarluni nunat allamiunik aningaasaliissuteqartitsiniassalluni, tamanna suliniutit tamakku piviusunngorinnissaannut tunngaviulluinnarmat.”
(Inatsisissatut siunner-suummut nalinginnaasumik nassuiaatit qupp. 41).

SIK-p tusarniaanermut akissuteqarnermini ilaatigut makku oqaatigai:

”SIK nalinginnarmik isiginnilluni § 10-mi aalajangersakkat pillugit oqaaseqaateqarpoq: ”§ 10 ataatsimut isigalugu taamatut isikkoqartillugu akuerineqassagaluarpat uagut kalaallit nunanut allanut suliffissarsiorluta aallartikkutta maannangaaq pitsaaneruvoq, tassami suliffeqarfissuit maani nunami aatsitassanik paaasussat soorunami Kinami kattuffinnut isumaqatigiissuteqarnissartik orniginerussavaat – soorunami, tamatumalu kingunerissavaa Nunatsinnit sulisunik pissarsiumannginneq – akisunerummatami, soormi suliffeqarfissuit nunaqavissunik atorfinitsitsissappat Kinaminngaanniit akinneerarsuarmik sulisartunik pissarsisinnaagunik. Kinami sulisartut kattuffii pisortanit aqunneqarput, taakkuuppullu aamma ilaatigut tassa pisortat Nunatsinni aatsitassarsiornissanut annertuumik aningaasaleeqataasussat.

Eqqaamaneqartariaqarpoq taamatut aaqquussisoqassappat uagutsinnut nunaqavissut eqqugaassagatta, tamannalu naluara anguniarneqarnerisoq. Ukiorpasuit maani nunami SIK-p suliat assigiit assigiimmik akissarsiaqarfutunissaat sorsuutigisimavaa angullugulu, maannakkullu killormut aaqquussisoqarniarnera akuerisinnaanngilarput. Nunarsuarminngaanniit inoqatigut sulisartoqa-tigut kikkuugaluarpataluunniit uagutsitit pineqarusunnitsitit pissavagut.”

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut SIK-mut ima akissuteqarput:

Oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 5-imi ilisimatitsissutigineqarpoq Isukasiani saviminissarsiorfissatut suliniutip aamma Maniitsumi aluminiumik suliniutip sanaartornerisa nalaanni ataatsikkoortillugit ingerlanneqarneranni sulisut 4.700-t atorfissaqartinneqassasut. Ullumikkut Kalaallit Nunaanni sanaartornerup iluani sulisut katillugit inuit 2.300-t missaanniippat. Taamaammat paasinarluinnarpoq suliniummik angisuunik arlalinnilluunniit ingerlatsisoqassappat sulisartunik nunanit allaneersunik atuinikkut taamaallaat pisinnaassasoq. Kalaallit Nunaata aningaasarsiornera ullumikkut Danmarkimit pissarsisarnernit aallaaveqarpoq, siuariartornissamat suliffissanillu naammattunik pilersitsinissamat periarfissiisimanngitsunik. Tamanna taamaallaat pisinnaavoq nunanik allanik unammilleqateqarluni avataanniit aningaasaleerusussuseqalersitsinikkut. Suliniutinut angisuunut inatsit Kalaallit Nunaata unammillersinnaassusianik qulakkeerinnilluni sinaakutissatut atugassarititaasunut ilaassaaq. Sulianiummi angisuumi sanaartornerup nalaanili saniatigut suliffissaqartitsiniarnermi malunnarluinnartumik sunniutaasut takkutissappat. Isukasiani saviminissarsiornermi sanaartornerup nalaani suliffissaqartitsiniarnermi saniatigut sunniuteqartitsinermi inuit 200-400 akornanni amerlatigissappat. Tamakku saniatigut sumiiffikkaani kalaallit suliffeqarfiini, isumaqatigiissutit immikkoortuisa ilaanni suliakkerneqartuni,

IBA malillugu nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutissanik neqeroorfineqarsimangitsuni annertuumik suliffissaqartitsineqassaaq.

Naalackersuisut SIK-mut akissutaannut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaataa

Naalackersuisut SIK-mut akissutaat taamatuttaaq ernummateqarnermut Sulisitsisut tusarniaanermut akissuteqarnerminni ersersitaasa ilaannut akissutitut aamma isigineqarsinnaagunarpoq. Taamaattorli suliniutit annertoorsuit nunatsinni inuussutissarsiornermut erseqqissumik sunniutissaat aatsaat tamakkiisumik ilisimaneqalissapput London Mining A/S-imik isumaqa-tigiinninniarnissanut aggersunut atatillugu.

Ataatsimiititaliaq apeqqummut tamatumunnga tunngatillugu ilaatigut ima Naalackersuisunut apeqquteqarpoq:

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap apeqqutai

Inatsisissatut siunnersuummi § 9, imm. 3-mut atatillugu ataatsimiititaliap apeqqutigaa:

e) Nunatsinni inuussutissarsiortut sulisuisalu suliniummut angisuumut atatillugu sanaartornerup nalaani suliassat ilaannik tiguisinnaanerit § 9-mi aalajangersakkap maanna oqaasertaliorneqarneratigut naatsorsuutigineqarsinnaasoq Naalackersuisut ataatsimiititaliamut qulakkeersinnaavaat?

f) Suliariumannittussarsiuussisarnissamik piumasaqaatit naammaginantumik annertuusseqartumik saviminissamik piiaanissamik suliniummi IBA-ni ilanngunneqarnissaat Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata kaammattuutigaa. Taamatut kaammattuuteqarnermut Naalackersuisut qanoq isumaqarpat?

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalackersuisut akissutaat

6e) Ingerlatseqatigiiffimmut, suliniutinut angisuunut inatsisip aalajangersagaanik periarfissaanillu atugaqarnissamik kissaateqartumut suliassarisat ilaat Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiorfimmu neqeroorutigisarnissaat aammalu Kalaallit Nunaanni sulisartut ilanngunneqarsinnaanissaat pillugit piumasaqaateqartoqassanerani Naalackersuisut ataatsimiititaliamut neriorsuisinnaapput. Ima allassimasoqartillugu "IBA-mi isumaqatigiissutinik eqquutsitsiniarluni, kalaallit sulisitsisut pilersuisussallu akiusunut pitsaassutsimullu tunngatillugu unammillersinnaassuseqarsimappata, akuutinneqarnissaat neqerooruteqartitsinermit piumasaqaatitigut neqerooruteqartussanut

piumasaqaatigineqarsinnaavoq”, taava “akiusunut pitsaassutsimullu tunngatillugu unamillersinnaassuseqarsimappata”-mut tunngatillugu pineqartoq tassani tassaavoq Kalaallit Nunaanni piumasaqaataasut, isumaqarluni nunanit tamalaanit neqeroortitsinernut atugassianut angisuunut piumasaqaatit atuutsitat matumani atuuttussaanninnerat.

6f) Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata kaammattuutaanut Naalakkersuisut isumaat tassaavoq kaammattuutaasumi tassani annertoorsuarmik nutaartaqannginnera. Sulariumannittussarsiuussisarnissamik piumasaqaatit naammaginartumik annertusseqartumik ingerlatseqatigiiffiit isumannaarinissaat IBA-mik isumaqatigiissummut Naalakkersuisut piumasaqaatigigallagaanni oqaasertalersorneqareersimavoq.

Nunatsinni Advokatit tusarniaanermi akissuteqaamminni ilaatigut § 10, imm. 7-imi aalajangersakkap oqaasertalerneqarnera pillugu ima oqaaseqarput: *”Atorfeqarnermi pissutsit eqqarsaatigalugit qitiulluinnarpoq najoqqutarineqarniarmat atugassarititaasut sulisussat pineqartut nunagisaanni inatsisissatut siunnersuummi § 10, imm. 7 naapertorlugu ataatsimoorussamik isumaqatigiissummut naapertuuppata taava qulaani piumasaqaatit naammassineqarsimassasut. Tamanna imannak paasineqartariaqarpoq ass. Polenimiunik sulisoqarneq sutigulluunniit akuerineqarsinnaasutut isigineqassasoq, atorfeqarnerminni atugassarititaasut akissarsiaqartitsinerlu ataatsimoorussamik isumaqatigiissut Polenimi isumaqatigiissutaasimasoq malillugu pippata.”*

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai

Naalakkersuisut nalinginnaasumik nassuiaatini pissutissaqartissimangilaat Nunatsinni Advokatinit qulaani oqaaseqaatit erseqqissumik issuaavigissallugit. Naalakkersuisut taamatutaaq aamma pissutissartissimangilaat inatsimmi aalajangersakkap pineqartup kingusinerisinnaasaanik qulaani naliliineq toqqaannartumik illuatungilissallugu. Pissuserissaarnerusimassagaluarpog Nunatsinni Advokatinit qulaani oqaaseqaat sukumiinerusumik sammisimasuuppasuk.

Naalakkersuisullu apeqqut toqqaannanngikkaluamik tikitsiarpaat ima oqaaseqarnermikkut:

”§ 10-mi aalajangersagaq ilimagisarianut malittarisassaavoq. Taamaammat atugassarititaasut sulisuminnut neqeroorutitik naammaginartuunersut suliniummik ingerlatseqatigiiffiup nammineq nassuiaatigissavaa. Sammisani tulluartuni nunat tamalaat isumaqatigiissutaat najoqqutassatut atorineqarsinnaapput. Arlaannut attuumassuteqanngitsumik piumasaqaatinik inissiissalluni tulluartutut isumaqarfigineqanngilaq. Suliniutit angisuut piviusunngortinnissaannut danskit nunat allamiut pillugit inatsisaannik allanngortitsinissaat tunngaviuvoq,

*suliffissaqartitsinermilu illuatungeriit isumaqatigiissutaasigut
aalajangerneqarsimasut aqutigalugit aningaasarsiaqartitsinissami
"ammaassinissamut" Danmarkimi politikikkut piumassuseq tunngaviussalluni,
kiisalu Nunanik allamiunik Sullissivik sulianik suliarinnittarnernut isumalluutininik
tunineqassalluni. Taamaammat siunnersuutip kingunerissaanik danskit
naalackersuisui nunat allamiut suliniummi angisuumi sanaartornerup nalaani
najugaqarnissaannut akuersissummik pissarsinissaannut inatsimmik Kalaallit
Nunaannut atuuttumik siunnersuummik saqqummiussissapput, suliniummi angisuumi
sanaartornerup nalaani sulinissaq siunertaralugu, akissarsiatigut atorfininnermilu
atugassarititaasut akuersaarneqarsinnaappata. Pissutsit allat siunnersuummi
naleqqussarneqarsinnaanngillat. Inassutigisaaq malinneqanngilaq, taamaattorli
suliniutinut angisuunut akuersissummi maligassat erseqqinnerusut
inissinneqassapput, akissarsiatigut atorfinitsitaanermilu atugassarititaasut
"akuerineqarsinnaasutut" qaqugukkut isumaqarfineqassanersut pillugit.".
(Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini qupp. 43).*

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai

*"Imm. 8. Imm. 2-mi taaneqartutut sulinermi isumaqatigiissutini sulisunut nunanit
allaneersunut nalunaaquttap akunneranut akissarsiat ikinnerusut
aalajangiunneqarsinnaanngillat, Kalaallit Nunaanni suliaqarfinni kattuffiit akornanni
sulinermi ataatsimoortumik isumaqatigiissutaasimasuni suliaqarfikkaanut assingusunut
aalajangerneqarsimasut malillugit nalunaaquttap akunneranut tunngaviusumik akissarsianit
ikinnerusunik. Imm. 2-mi taaneqartutut isumaqatigiissummi aalajangersakkatut akissarsiat
naatsorsorneranni nerisanut najugaqarnermullu, atisanut aningaasartuutinut, akilikkamik
angalanernut, sillimasiinermut il.il. nalingititaq naatsorsugaasumut
ilanngunneqarsinnaavoq." Paragrafimili qulaani issuarneqartumi takuneqarsinnaavoq
Naalackersuisut inatsisissatut siunnersuummi illuinnaasiunngitsumik tunngavissatut
siunniussimagunaraat sulisut nunanit allaneersut aallaavittut SIK-p isumaqatigiissutai
malillugit akissarsiat minnerpaaffissaannit appasinnerusumik akissarsiaqartinneqassanngitsut.*

Apeqqummut tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliaq ima Naalackersuisunut
apeqquteqarpoq:

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap apeqquatai:

7.1. § 10, imm. 8 pillugu:

- c) Sulisut peqatigiiffiannut nunanut allaneersunut ataatsimoortumik isumaqatigiissutit
qupperneq 8-mi killigititamit 80,41 kr.-imit appasinnerusinnaannginnerat eqqortumik
paasinninnerua?

Naalakkersuisut akissutaat:

c) Aap, eqqortumik paasineqarpoq, taamaalilluni soorlu oqaatigineqartut nerisat najugaqarnerillu nalingat ilanngaatigineqarsinnaapput.

3.2 Inatsisissatut siunnersuummik tusarniaanermi akissutit pillugit naggasiineq

Inatsisissatut siunnersuut manna pissutsinik aporfusinnaasunik assigiinngitsorpassuarnik ima-qarpoq. Ataatsimiititaliap isumaliutissiisummi ataatsimiititaliap apeqquai Naalakkersuisullu akissutaat tamakkiisumik ilanngussinnaanngilai. Ataatsimiititaliap taamaattumik ilanngussat isumaliutissiisummut ilanngunneqartut innersuussutigissavai.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumup ilaasortaataaasa tusarniaaneq immikkut eqqarsaatigalugu oqaatigissavaat tamanna aamma tusarniaanermi akissutit eqqarsaatigalugit atuummat. Apeqqutit aporfusinnaasullu assigiinngitsut tusarniaanermi akissutini assigiinngitsuni saqqummersut tamaasa ataatsimiititaliap tamakkiisumik tikissinnaasimannngilai.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiit, Demokraatit Kattusseqatigiillu Partiiata ilaasortaataaasa tusarniaaneq eqqarsaatigalugu immikkut oqaatigissavaat suliassanut angisuuut inatsisissap immikkoortui amerlaqisut pillugit tusarniaanermi akissutit assigiinngitsut ataatsimiititaliap isummerfigisimammagit. Ataatsimiititaliap immikkut maluginiarsimavai tusarniaanermi akissutit suliassaqartitsinermut, inuussutissarsiornermik ingerlatalinnut atugassarititaasussanut innuttaasullu inatsisitigut illersugaanerannut tunngasut.

Taamaattumik ataatsimiititaliap immikkut apeqqutit minnerunngitsumik nunatsinni inuussutissarsiornermik ingerlataqarnermut suliassaqartitsinermullu tunngasut annerusumik samminiarsimavai. Inatsisissap sutigut ILO-p aalajangersagaanut nr. 94-imut attuumassuteqarnera eqqarsaatigalugu ataatsimiititaliap tamanna pillugu Naalakkersuisunut apeqqutini taakkunangalu Naalakkersuisut akissutaat innersuussutigissavai. Ataatsimiititaliap taamatuttaaq imm. 19 pillugu isumaliutissiisutini innersuussutigissavaa, tassani pineqarmat Kalaallit Nunaat ILO-p aalajangersagaanut nr. 94-imut ilaatinneqarnerisat ilaatinneqannginnersorluunniit. Apeqqut tamanna nassuaatikkut UPA2013-imut saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqartumi qulaajarneqarumaarpoq.

4. Sassartitsinerit

Sulisitsisut Peqatigiiffiat ulloq 25. oktober ataatsimiititaliamut sassarpoq. Transparency Greenland, ICC aamma SIK tallimanngornermi ulloq 16. november ataatsimiititaliamut sassarput.

5. Apeqqutit

Ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuummik suliaqarnerminut atatillugu Naalakkersuisunut apeqquteqartarsimavoq. Ataatsimiititaliap apeqquai Naalakkersuisullu akissutaat isumaliutissiisummut ilanngussatut ilanngunneqarput. Ataatsimiititaliap pisariaqarfiatigut ataatsi-

miititaliap apequtaanik Naalackersuisullu akissuteqaataatasa ilaannik isumaliutissiisummut ilanngussaqqarpoq. Ataatsimiititaliap tamatumunnga atatillugu immikkoortoq 3 innersuussutigissavaa.

6. Apersuinerit

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap ataasinngornermi ulloq 19. november Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalackersuisumik apersuivoq. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalackersuisullu akissutaat isumaliutissiisummut ilanngussatut ilanngunneqarput.

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap ulloq 21. november 2012 Naalackersuisut Siulittaasuannik apersuivoq. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalackersuisullu Siulittaasuata akissutai isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut ilaatinneqarput. Naalackersuisut Siulittaasuannik apersuineri paasinarsivoq, inatsisissatut siunnersuummik matuminnga Inatsisartut suliarinninnerat Naalagaaffimmit utaqqimaarneqartoq. Aammattaaq paasissutissiisutiginneqarpoq Inatsisinut Atortitsineri Ministeriaqarfik nunat allamiut suliniummi sanaartornerup aallartinnerani nunatsinnut suliaartorsinnaanerannut akuersissuteqartarnermut inatsisissamik missingiusiaqartoq. Inatsisissatut siunnersuutissatut missingiusiap Kalaallit Nunaanni suliniutinut angisuunut inatsisissaq akuerineqareerpat naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattumik ajornartorsiummut immikkuullarissummut tassunga tunngatillugu ataatsimiititaliap allamik iliuseqassanngilaq.

Tamanna malitseqartillugu taamatutaaq ataatsimiititaliap Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalackersuisumik ulloq 28. november 2012 apersoneqaqqippoq. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalackersuisullu akissutai isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut ilaatinneqarput.

7. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap paasivaa inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqartoq immikkoortunik arlalippassuarnik imaqartoq ingerlanniakkap annertoorsuup aqunneqarneranut piviusunngortinneqarneranullu atatillugu pissutsit assigiinngitsut malittarisassiuunneqarnissaannik siunertaqartunik. Ataatsimiititaliap tamatumunnga atatillugu apeqqutit tamakku tamaasa sukumeeqqissaartumik qulaajarniarsimavai Naalackersuisunut ikigisassaannngitsunik apeqquteqartarnermigut. Ataatsimiititaliap tamatumunnga atatillugu isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussat kikkunnut tamanut innersuussutigissavai. Ataatsimiititaliap taamatutaaq pingasoriarluni apersuisarsimavoq paasissutissanik amerlanernik paasisaqarniarluni inatsisissatullu siunnersuummi aporfiusinnaasut qulaajarniarlugit.

Ataatsimiititaliap paasivaa inatsisissatut siunnersuummut matumunnga atatillugu innuttaasut soqutiginninnerat annertusimasoq. Ataatsimiititaliap soqutiginninneq tamanna pissusissami-soortutut paasinartutullu isigaa inatsisissatut siunnersuutip inuiaqatigiit kalaallit siunissami ineriartornissaannut sunniuteqarsinnaanera pissutigalugu. Ataatsimiititaliap sulinermini

siunnersuutip suliarineqarnerani soqutigisaqaqatigiit assigiinngitsut peqataatinniarsimavaat isumaallu tusaaniarlugit. Inatsisissatut siunnersuutip ilusilerneqarnera eqqarsaatigalugu uparu-aatit ernummatillu isiginiarsimavai siunnersuummik suliaqarnermini taamatullu aamma inatsisissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuusiordernermini.

Ataatsimiititaliap nalunngilaa suli susassaqtut akornanni isumaqartoqarsinnaammat allannguutissatut siunnersuutitut ataatsimiititaliap kaammattuutai sutigut tamatigut tamakkiisuunngitsut. Taamaattorli tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliap ilanngullugu aamma oqaati-gissavaa Suliassat angisuut pillugit inatsisissamut ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutai aamma aningaasatigut inuttullu atugarisatigut soqutigisat akornanni oqimaaqatigiis-sitsinermik aamma tunngaveqarmata.

7.1. Suliffeqarnermi inatsisinut tunngasut pillugit

Ataatsimiititaliap ilisimaaraa inatsisissatut siunnersuutip matuma akuersissutigineqarneratigut tamatuma malitsigisaanik Naalagaaffimmi isumaqatigiinniarnert aallartinneqassasoq, apeq-qutit nunat allamiunut tunngasut taakku oqartussaaffigimmatigut. Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliap pingaartutut isigaa Naalakkersuisut aamma misissussagaat periarfissaqarnersoq Naalagaaffiup nunatsinni suliffeqarnermi eqqartuussivimmik pilersitsisinaanera allatul-luunniit isumaliuteqarnissaa suliniummut angisuumut atatillugu suliffeqarnermi aaqqiagiin-ngissutaasinnaasut illuatungeriinnut naapertuunnerpaamik qanoq qaangerniarneqartarsinnaa-nerinut. Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliap taamatutaaq pingaartippaa Naalakkersu-isut qulaani taaneqartumut atatillugu suleriaqqinnissaminni qularnaassagaat nunatsinni suli-sartut kattuffiisa suliniummi angisuumi sulianut atatillugu aaqqiagiinngissuteqartoqartillugu tapersiillutik suliumajunnaarsinnaanerisa mattunneqannginnissaa.

7.2 Akileraartarnermi pissutsit pillugit

Ataatsimiititaliap imm. 112-imut (aatsitassat pillugit inatsimmut) isumaliutissiisummi apeq-qut tamanna tikippaa. Aatsitassarsiordernermi suliniutit angisuut akileraartarneq eqqarsaatigalugu aatsitassat pillugit inatsimmi aalajangersakkatigut aamma malittarisassaqaartinneqarmata apeqqut tamanna aamma suliniutit angisuut pillugit inatsimmut attuumassuteqarluinnarportaaq. Ataatsimiititaliap tamatumunnga atatillugu tamanna pillugu aatsitassat pillugit inat-simmut isumaliutissiisummini apeqquteqarpoq, kiisalu aatsitassat pillugit inatsimmut isuma-liutissiisummini apeqqutit akileraartarnermut tunngasut pillugit nalinginnaasumik isumaliutini saqqummiullugit. Ataatsimiititaliap tamatumunnga atatillugu imm. 112-imut isumaliutissiisummini ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaat taakkulu pillugit ataatsimiititaliap isumaliutai innersuussutigissavai.

7.3 EITI

Sermitsiami nr. 47:2012-imeersumi ineriartortitsinermut suliniaqatigiiffimmit IBIS-imit siunnersorti issuarneqarpoq Afrikami Sierra Leonemi London Miningip pissusilersornera

pillugu isummanik assigiinnitsunik. Tamanna tunngavigalugu nunarput kaammattorpaa suliniatigiiffimmut norgemi aallaaveqartumut EITI-mut ilannguteqqullugu. EITI Extractive Industries Transparency Initiative tassaavoq suliffissuit aatsitassanik qalluisut ingerlatsinerisa paasiuminartuunissaannut suliniut. Sermitsiami allaaserisaq malillugu nunat 37-it EITI-mut ilaa-sortaapput, taannalu tunngavigalugu erseqqinnerusumik paasineqarsinnaalluni aatsitassanik qalluinnermik suliffissuaqarnermit naalagaaffiit karsiinut aningaasat qanoq annertutigisut nakkartarnersut. Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu ulloq 28. November Naalakkersuisunik apersuivoq.

Apersuinnermi Naalakkersuisunut ilaasortap ilisimatitsissutigaa:

“Kalaallit Nunaata 2011-miilli EITI-mut, kattuffimmullu tunngavigisanut tapersersuinini nalunaarutigaa. Kalaallit Nunaata tungaanit EITI-p ineriartortinnera malittarineqarpoq, soorlulusooq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisor-taqarfimmit sinniisut Oslomi EITI-p Allattoqarfia kattuffimmi iliuuserisanik pisunik itinerusumik paasisaqarniarlutik tikeraarsimallugu.

2011-mi Parisimi nunarsuaq tamakkerlugu tallimassaannik ataatsimeersuarnermi UM-imit GEUS-ilu sinniisuutitat peqatigalugit Kalaallit Nunaat peqataa-qataavoq, 2013-imilu maajimi Sidneyimi nunarsuaq tamakkerlugu arfinilissaan-nik ataatsimeersuarnissamut ingerlassassanik malinnaaffiginninnissaminut qilanaaruteqarluni.

Kalaallit Nunaata tungaanit Danmarkimi immikkoortoqarfimmi susoqarneranik aamma malinnaasoqarpoq, soorlulusooq Danmarkimik qanimut oqaloqateqareerluni Kalaallit Nunaata inaarutaasumik killeqarfignisaa aalajangiiffigineqarumaarluni. Siusinnerusukkat EITI-mi pissutsinut tunngasunik danskit ministereqarfiinik pitsaasumik oqaloqatiginnittarsimavugut, taamatullu oqaloqatigin-nittarneq Danmarkimik suleqateqarluta siunissami ingerlateqqinniarlutigu.

EITI-mi suleqatigiinnermi Kalaallit Nunaat ingerlariaqqinnissamik aalajangiussippat, atuutsitsilersutullu ilaasortanngorluni, pissutsinik arlalinnik erseqqinnerusumik misissugassaqassaaq. Siullermik Naalagaaffeqatigiinnermut tunnga-tillugu inatsisitigut ajornartorsiutaasinnaasut aamma paasisaqarfigineqassap-put. Danmarkimi avataaniissappat Kalaallit Nunaat atuutsitsilersutut ilaasortaasinnaassava?

Tamakku saniatigut aningaasaqarnermut – allallu isumalluutissanik pisariaqartitsisutut pissutsit – soorlu sulisorisani nal. akunneri, nalunaaruteqartarnissamik piumasagaatit il.il. paasisaqarfigineqassapput.

Taamaattumik ingerlassamik Naalakkersuisut qanimut malittarinnaapput.”

Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaat qiimmaallannartoq. Ataatsimiititaliarli taamaattoq aamma isumaqarpoq suliap naammassine-

qarnissaa Naalackersuisut aallunnerusariaqaraat, aqqissuussing malillugu aatsitassarsiornermut tunngasuni paasisaqarsinnaanissap tamakkiisumik naammassineqarnissaa qularnaarniarlugu. Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa suliassap allaffissornikkut siuarsarneqaannarnissaa Naalackersuisut qularnaassagaat.

8. Allanguutissatut siunnersuut

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq Naalackersuisut inatsisissatut siunnersuummut matumunnga oqaasertaanik iluarsisumik allanguutissatut siunnersuuteqareemata. Allanguutissatut siunnersuummi inatsisissatut siunnersuutip kalaallisuaa kisimi allangortinneqarpoq, qallunaatuaa allangortinneqarani.

Ataatsimiititaliap apeqquteqaateqartarnermigut Naalackersuisunillu pingasoriarluni apersuisarnermigut kiisalu soqutigisaqaqatigiinnik assigiinngitsunik sassartitsisarnermigut inatsisissatut siunnersuut manna sukumiisumik sularaa. Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap oqalliseqateqartarnermini isumaliutersuutigisanilu tunngavigalugit isumaqarpoq, inatsisissatut siunnersuutip im-mikkoortuini pingaarutilitsigut iluarsartuussisoqarlunilu naqqissui-soqarnissaa pisariaqartoq. Inatsisissatut siunnersuummi matumani isumakulunnartutut oqaa-tigineqartut isornartorsiunerillu soqutigisaqaqatigiinnit assigiinngitsunit kattuffinniillu oqaa-tigineqartut pitsaanerpaamik ataatsimiititaliamit pisussaaffiliisutut isigalugit iliuuseqarfigeru-sunneqarput.

Taamaattumik Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap Naalackersuisut **qinnuigai** inatsisissatut siunnersuutip matuma aappassaaneerpeqarnissaanut inatsisip immikkoortuinut ukununnga allanguutissatut siunnersuutit saqqummiussaqaqqullugit:

1) § 1, imm. 1

Ataatsimiititaliap kissaatigaa imm. 1-mi aalajangersagaq allangortinneqassasoq "siuarsaanissaq"-p kingornanut "innuttaasut soqutigisaat aallaavigalugit." ilanngunneqartussanngorlugu.

2) § 5, imm. 4

"Ingerlatanut tassunga atasunut" ilaatinneqassanngillat nerisassiorneq, igaffeqarneq, eqqiaaneq sullissinerillu taakkununga assingusut, assartuineq ilanngullugu.

3) § 6, imm. 1, nr. 1

Naalackersuisut allanguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqquneqarput taamaalilluni aningaasat kr. 1 milliardiniit kr. 5 milliardinut qaffanneqarlutik.

4) § 7, imm. 1

Aalajangersakkami "**pisinnaalluni**" allangortinneqassaaq imaalullugu "*pisassaaq*".

5) §7, imm. 5

A. Inatsisip aalajangersagartaani allassimasut “**sinnaavoq**” tamarmik aalajangersakkami imaalillugit “**ssapput – ssaq**” allangortinneqassapput.

B. Immikkoortoq imatut oqaasertaqartoq peerneqassaaq: “..*kalaallinik sulisussanik piginnaasalinnik pissarsisinnaaneq aamma suliffeqarfiit kalaallinit pigineqartut naammassisinnaasaat piginnaasaallu eqqarsaatigalugit pissusiviusunik piviusorsiorturnillu tunngavilersuisoqarsinnaatillugu.*” Uuminngalu taarserneqarluni: “*taakkua sapinngisamik annerpaamik neqerooruteqartitsinerni eqqarsaatigineqassapput*”.

6) § 7, imm. 6

A. Ataatsimiititaliap kissaatigaa “**sinnaavoq**” imaalillugu allangortinneqassaaq “**ssapput – ssaq**”.

B. Ataatsimiititaliap kissaatigaa akuersissutip aalajangersagartai malinneqanngippata tamatumalu malitsigisaanik akuersissut annaaneqanngippat imaluunniit utertinneqanngippat, akuersissummi pineqaatissiinerit suut atuutsinneqassanersut aalajangersarneqassasut.

7) § 7, imm. 7 (Aalajangersagaq nutaaq)

Ataatsimiititaliap kissaatigaa tassani aalajangersakkamik nutaamik ilanngussisoqassasoq, tassalu suliniummut angisoorsuarmut akuersissummik tunniussinissaq nalunaarutigittinnagu, suleqatigisanut najugarisamilu NGO-nut qitiusunut avatangiisinik aamma imaluunniit inuit pisinnaatitaaffiinik suliqaartunut suliniut Naalakkersuisut tusarniutigittassagaat.

Erseqqisarneqassaaq Inatsisartut ataatsimiititaliaat aatsitassanut tunngasunik suliassaqartoq taamatutaaq aamma akuersissummik tunniussisoqartinnagu atortussanik attuumassutilinnik ilisimatinneqartassasoq. Inatsisartut ataatsimiititaliaannut susassaqartumut ilisimatitsineq eqqarsaatigalugu pingaaruteqarpoq Inatsisartut Ombudsmandiata naammagittaalliummik suliarinninnissinnaanerata akornusinninnissaa eqqarsaatigalugu aalajangersakkap ilusilersornissaa.

Taamatut aalajangersakkamik ilanngussinissamik siunnersuuteqarnikkut Inatsisartut ataatsimiititaliaasa ataatsip arlallilluunniit susiassaqarfiisa aqqissuusaaernerisaluunniit allangortinneqarnissaat kissaatigineqanngilaq, tassani Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq – Inat-sisartuni ataatsimiititaliaat ataavartut allat assigalugit – piginnaatitaanngimmata taamatut allan-ngortitsinissamik siunnersuuteqarnissamut. Inatsisartut ataatsimiititaliaasa piginnaatitaaffinik suliassaqarfiinillu allangortitsinissamik siunnersuuteqarsinnaatitaaneq Inatsisartut Siulittaa-soqarfianniippoq.

8) § 9, imm. 4

Ataatsimiititaliap kissaatigaa “sinnaavoq” imaalillugu allangortinneqassaaq “ssapput – ssaq”.

9) § 9, imm. 5

Ataatsimiititaliap kissaatigaa aalajangersakkap oqaasertaa allangortinneqassasoq, taamaalillunilu “sulisitsisut sulisartullu kattuffii”-sa kingorna ikkunneqassalluni “kiisalu najukkani suliniaqatigiiffiit naalackersuisutiguunngitsut NGO-t attuumassuteqartut”.

10) § 9, imm. 6 (Aalajangersagaq nutaaq)

Ataatsimiititaliap kissaatigaa erseqqissarneqassasoq § 7, imm. 1 naapertorlugu akuersissummik nalunaaruteqartoqannginnerani IBA-p isumaqatiginninniutigineqareersimanissaa Naalackersuisut qularnaassagaat.

Aammattaaq ataatsimiititaliap kissaatigaa, § 9-mi erseqqissarneqassasoq, suliffeqarfiit nunatsinneersut “unammillersinnaannginneq” pissutigalugu sullissisinnaannginerat ingerlatseqati-giiffiit suliniummik ingerlatsisuusut uppersassagaat. Aammattaaq nunatsinni suliffeqarfiit ilisimasassatigut ilisimasaqarnerulernissaallu qulakkeerniarlugit aalajangersakkamik ilanngus-sisoqartariaqarpoq.

Aammattaaq § 9-mi erseqqissarneqartariaqarpoq, IBA-mik isumaqatigiissutit akornanni isumaqatigiinngittoqartillugu tamakkua qanoq periuseqarfigineqartassanersut.

11) § 10, imm. 1

Ataatsimiititaliap kissaatigaa oqaaseqatigiit aappaanni “piumasaqaateqassaaq” imaalillugu allangortinneqassaaq “akisussaasuussaaq”

12) § 10, imm. 8

Aalajangersagaq erseqqissarneqartariaqarpoq taamaalilluni akissarsianit suut ilanngaatineqarsinnaanersut erseqqilluinnartumik allassimalerluni. Aalajangersakkami erseqqissarneqassaaq tamanna ataatsimut isumaqatigiissutinut sulisunilluunniit nunanit allaneersunit atorfinitsitsinernut atuuttoq.

Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliap isumaliutigisimavaa pissusissamisoorsinnaanersooq 1050 kr.-it aalajangersakkamut nassuiaatini taaneqartut aalajangersakkamut ilanngunneqassapput, taamaalilluni inatsimmi aalajangersarneqarluni apperpaamik sapaatip akunneranut 1050 kr.-it ilanngaatineqarsinnaasut. Ataatsimiititaliarli isumaqarpoq tamanna pissusissamisuussanngitsoq, tassami qularnanngitsumik kisitsit pineqartoq ukiualunngiut ingerlanerini allangortittariaqassamat. Ataatsimiititaliap taamaattumik siunnersuutigissavaa Naalackersuisut aalajangersakkap allangortinneqarnissaanik siunnersuuteqassasut, taamaalilluni kisitsit taanna Naalackersuisut immikkut nalunaarusaanni

aalajangersarneqartartussanngortillugu.

13) § 10, imm. 9 (Aalajangersagaq nutaaq)

Ataatsimiititaliap kissaatigaa inatsimmut aalajangersakkamik ilanngussisoqassasoq taamaalilluni immikkoortup siuliani kisitsit taaneqartoq Kalaallit Nunaanni atuisartunut akitiginneqartunut naleqqersuut malillugu ukiumoortumik iluarsineqartussanngortillugu.

14) § 10, imm. 10 (Aalajangersagaq nutaaq)

Aalajangersakkami erseqqissarneqassaaq imm. 9-mut nutaamut siunnersuutigineqartoq naapertorlugu suliffeqartumut ajoqutaasumik sanioqqutsisoqarsinnaassanngitsoq.

15) § 10, imm. 11 (Aalajangersagaq nutaaq)

Ataatsimiititaliap kissaatigaa Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuuteqassasut qularnaarlugu nalinginnaasumik ataatsimut isumaqatigiissuteqartarnermut malittarisassat aamma nunanit allanit sulisunut, sulinermut atatillugu kattuffinnut nunanit allanersuunut ataatsimullu isumaqatigiissutinut atuutissasut. Naalackersuisut taamatuttaaq qinnuigineqarput qularnaaq-qullugu nalinginnaasumik ataatsimut isumaqatigiissuteqartarnermut malittarisassanut aamma ilaatinneqassasut ataatsimut isumaqatigiissutit pillugit isumaqatigiinniarsinnaanermut periarfissat kiisalu tamatumunnga atatillugu isumaqatigiinniarnermi ataatsimut iliuuseqarsinnaanermut periarfissat.

16) § 11, kisitsit 4

Ataatsimiititaliap kissaatigaa aalajangersagaq allanngortinneqassasoq oqaaseq ”peqataanissaq” taarserneqassaaq ”qularnaarneqassaaq”-mik.

17) § 11, kisitsit 5 (Kisitsit nutaaq)

Ataatsimiititaliap kissaatigaa suliffimmut atasumik peqqinnissakkut sullissisinnaasunik ingerlataqarfimmiittoqarnissaanik qularnaarinnissinnaasumik aalajangersakkanik ilanngussisoqassasoq.

18) § 16, imm. 2 (Aalajangersagaq nutaaq)

Ataatsimiititalia kissaatigaa aalajangersakkamut immikkoortumik nutaaq ilanngussisoqassasoq *imakanneq* imalimmik:

“Akuersissummik tunniussioqartinnagu innutaasut susassaqtullu periarfissinneqassapput suliniutip inuiaqatigiinnut pingaaruteqassusiata taamatullu aamma inuiaqatigiinnut avatangiisinullu sunniutigisinnaasaasa oqallisigineqarnerannut peqataatinneqarnissaminnut. Tamatumunnga atugassarititaasussat nalunaarummi aalajangersarneqassapput susassaqtartut tamarmik peqataatinneqarnissaat qularnaarlugu.”

19) § 18, imm. 3 (Aalajangersagaq nutaaq)

Ataatsimiititaliap kissaatigaa aalajangersakkami allassimassasoq ingerlatseqatigiiffiup nalunaarusiaanit tigulaakkanik Inatsisartut ataatsimiititaliaanut attuumassuteqartumut ilisimatitsissutitut nassiussisoqartassasoq kiisalu paasissutissat niueqatigiinnermi isertuussassatut isigineqanngitsutut isumaqarfigineqartut tamanut saqqummiunneqartassasut.

20) § 19, imm. 1

“akilissavaat” kingorna ilaliunneqassaaq *“tassunga ilanngullugu nutserisoqarnernut pisariaqartunut Naalakkersuisut aningaasartuutigisaat.”*

21) § 21, imm. 4 (Aalajangersagaq nutaaq)

Ataatsimiititaliap kissaatigivaa qularnaarneqassasoq susassaartut attuumassutillit, minnerunngitsumillu innuttaasut suliniaqatigiiffiillu naalakkersuisutiguunngitsut NGO-t, periarfissaqarnissaat inatsit malillugu aalajangiinerit naammagittaalliuutiginnissaannut. Tamatumunnga atatillugu UKA2012/112-imut isumaliutissiissuummini naammagittaalliuuteqarsinnaaneq pillugu oqaaseqaatini ataatsimiititaliap innersuussutigissavai. Tassani ataatsimiititaliaq ima oqaaseqarpoq aalajangersakkap erseqqinnerusumik ilusilerneqarnissaanut Naalakkersuisut tunngavigisinnaalluagaannik:

“Naalakkersuisunut naammagittaalliorsinnaaneq pillugu maleruagassat ataatsimiititaliamit ilassilluarneqarput. Naammagittaalliortarfimmik arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik pilersitsisoqannginnissaa pillugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarput, aamma suliat Naalakkersuisunit taamaallaat aalajangiiffigineqartut pillugit. Qulaani 6.2-imi allassimasut naapertorlugit suliat taamaattut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutitut saqqummiunneqartussaagaluarput, tamatumuuna ataatsimiititaliap tamanna kissaatiginartippagu ataatsimiititaliaq isummersuutiminik apuussinissaminut taamaalilluni periarfissaqarsimassagaluarpat.

Immikkoortup tamatuma suliarineranut atatillugu inatsisissatut siunnersuutip aalajangersagartaani Naalakkersuisunut naammagittaalliorsinnaanermut tunngasup isornartorsiorneqarnera ataatsimiititaliap maluginiarpaq. Naammagittaalliuutinut taakkununnga tunngatillugu ataatsimiititaliap isummerniarnermini inatsisissatut siunnersuutip oqaaseqaatitai aammalu tusarniaatitsinermi tapiliussatut allakkiamut oqaaserineqartut maluginiarsimavai. Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tamanna naammattumik qulaajaavigineqartoq. Ataatsimiititaliaq isumaqarmat, aalajangersakkap oqaasertaliornera malillugu sumut atatillugu Naalakkersuisut “Namminersorlutik Oqartussanut tunngasuni naalakkersuinikkut aqutsinermi oqartussaasutut Inatsisartunit saaffissatut toqqarneqartut” takuneqarsinnaammat.

Akerlianilli aalajangiineq pillugu kikkut naammagittaalliorsinnaanerit inatsisissatut siunnersuummi isummerfigineqannginnera pitsaanngitsutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Avatangiisinut inatsimmi § 60-imi (Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 22/11 2011-meersumi) uku naammagittaalliorsinnaasutut allassimapput:

1. "Aalajangiiffigineqartut."
2. "Nunatsinni Nakorsaaneqarfik."
3. "Kinaluunniit suliap qanoq naammassineqarnissaanut nammineq immikkut annertuumillu soqutigisaqartoq."
4. "Peqatigiiffiit suleqatigiiffillu, malittarisassatik naapertorlugit nunanik peqqissarfiullutik qasuersaarfiusartunik, avatangiisinik pinngortitamillu annertuumik soqutigisanik isumagisaqarnissamik siunertaqartut."

Aalajangiineq pillugu innuttaasut naammagittaalliorsinnaanermut periarfissaqarnissaat eqqarsaatigalugu aammalu kikkut naammagittaalliorsinnaatitaanersut pillugu oqallinnissaq pinngitsoorniarlugu aatsitassat pillugit inatsimmi maleruagassanik taamaattunik ilanngussinissaq pisariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq."

8.1 Inatsisissatut siunnersuut ataatsimut isigalugu

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa "Suleqatigiit pingasut isumaqatigiissuteqarnerat" pineqartillugu tassani erseqqinnerusumik pineqarmata innuttaasunut akornanni ataatsimiititaliallu sulinerani nalinginnaasumik inuiaqatigiit pissarsiaqarnissaanik isumaqatigiissutit "IBA-mik isumaqatigiissutit"-nik taagorneqartut.

Nassuiaatini DIS-imut (Dansk Internationalt Skibsregisterimut) innersuussineq pissusissamisuumngitsutut isumaqarfigineqarpoq, inatsimmi naapertorlugi akissarsiat appasinnerpaaffissaat DIS tunngavigalugu akissarsiaritineqartunit annertunerujussuummata.

9. Siunnersuutip inuiaqatigiinnut innuttaasullu aningaasatigut kingunerisassai

Ataatsimiititaliap Naalakkersuisutuulli nalilerpaa ingerlanniakkat annertoorsuit nunatsinni inuiaqatigiit aningaasaqarniarnerannut toqqaannartumik toqqaannanngikkaluamillu sunniuteqassasut. Ataatsimiititaliap maluginiarpaa inatsisissatut siunnersuummi § 9, imm. 3-mut atatillugu ataatsimiititaliap apeqqutaanut 6e-mut) Naalakkersuisut akissumminni ilaatigut oqaa-tigimmassuk:

"Ima allassimasoqartillugu "IBA-mi isumaqatigiissutinik eqquutsitsiniarluni, kalaallit sulisitsisut pilersuisussallu akiusunut pitsaassutsimullu tunngatillugu unammillersinnaassuseqarsimappata, akuutinneqarnissaat neqerooruteqartitsinermut piumasa-qaatitigut neqerooruteqartussanut piumasaqaatigineqarsinnaavoq", taava "akiusu-nut pitsaassutsimullu tunngatillugu

neqeroortitsinernut atugassiamut angisuunut piuma-saqaatit atuutsitat matumani atuuttussaannginerat.”

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap maluginiarpa Naalakkersuisut akissummini pingaartikkaat unnamillersinnaassuseqarnissamik piumasqaat nunatsinni atugassarititaasut aallaavigalugit unammillersinnaassuseqarnissamik piuraaqaatitut isigineqassasoq. Ataatsimiititaliap maluginiarpa inatsimmi § 9-mi aalajangersarneqarmat suliniummut annertoorsuarmut akuersissuteqartoqarsinnaassappat inuiaqatigiinnut piujuartussamik iluaqutaasussamik sunniutilinnik nalilersuineramik (VSB) suliaqaqqaartoqassasoq. Taamaattumik naatsorsuutigineqartariaqarpoq Namminersorlutik Oqartussat, Kommuneqarfik Sermersuup aamma London Miningip akornanni pingasoqiusamik isumaqatigiinniarnissaasa tigussaanagerusumik ersersikkumaaraat inuiaqatigiinnut piujuartussamik iluaqutaasussamik sunniutilinnik nalilersuineq London Miningip suliaritissimasaa naapertorlugu nunatsinni suliffeqarfiit qanoq annertutigi-sumik isiginiarneqarsinnaassanersut. Tamanna erseqqinnerusumik paasineqareerpat London Miningip ingerlatassaanic suliniutip annertoorsuup toqqaannartumik toqqaannangikkaluamillu aningaasatigut sunniutissai pitsaanagerusumik nalilersorneqarsinnaalissapput.

Suliniutit annertoorsuit aningaasaqarniarnikkut sunniutissaannik ilimagineqarsinnaasunik assigiinngitsunik naatsorsuusiortoqarsimavoq. Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornikkut suliassat angisoorsuit piviusunngortinneqarnissaannut atugassarititaasussanut killissaliussat nassuiaammi quppernemi 68-imiit 78-imut allaaserineqarput ingerlanniakkat annertoorsuit qanoq inuiaqatigiinnut aningaasaqarniarnikkut kinguneqarsinnaanersut. Ataatsimiititaliap nassuiaammut tassunga London Miningillu suliniutaa pillugu inuiaqatigiinnut piujuartussamik iluaqutaasussamik sunniutilinnik nalilersuilluni nalunaarusiamut innersuussissaaq.

10. Amerlanerussuteqartut oqaaseqaataat ikinnerussuteqartullu oqaaseqaataat

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqaatigiit, Demokraatit Kattusseqatigiit Partiiatalu ilaasortaataat inaarutaasumik ima oqaaseqaateqassapput:

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut suliniutit angisuut pillugit inatsisissamik suliaqarnermik iluarisimaarinninnertik oqaatigiumavaat. Sulineq sakkortusimavoq tuavipiluus-saa-nanilu. Amerlanerussuteqartut isumaqarput ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaani inatsisissamut atatillugu isornarsinnaasut naapertuuttumik sammineqarsimasut. Inatsisissamik kinguartitsineq inuiaqatigiinnut iluaqutaasussaangilaq. Inuiaqatigiittut suliniutinut angisuunut piumasqaatitta aalajangersarneqarnissaat pisariaqartipparput. Inatsisissakkut matumuuna suliniutinut angisuunut nunarput sunik piumasqaateqarnerisooq maanna erseqqissarneqarpoq. Sulisussat avataaneersuut nunatsinni sulisartutulli pisinnaatitaaffeqarnissaat qularnaarneqarpoq. Taamatuttaaq qularnaarneqarpoq akissarsiaritinneqartussat nunatsinni akissarsiat minnerpaaffiannit appasinnerussanngitsut. Tamanna amerlanerussuteqartunut assut pingaaruteqarsima-voq. Peqatigitillugu najukkani inuussutissarsiortut suliniaqatigiiffiillu naalakkersuisutiguunngitsut qanoq inissimanissaat

Tamanna amerlanerussuteqartunut assut pingaaruteqarsima-voq. Peqatigitillugu najukkani inuussutissarsiortut suliniaqatigiiffillu naalakkersuisutiguunngitsut qanoq inissimanissaat erseqqissarneqarpoq. Tamanna aamma amerlanerussuteqartunut assut pingaaruteqarsimavoq. Suliniutinik angisuunik piviusunngortitsisoqassappat tamatumani atorfeqarnermi pitsaasunik atugassaqartinneqarnissaq najukkanilu susassaqartut annertuumik peqataatinnegarnissaat pinngitsoorneqarsinnaanngillat. Tamatumani aamma innuttaasut peqa-taatinnegarnissaat pineqarpoq, taammalu inatsit malillugu tassa aamma piunasaqaataalerpoq.

Amerlanerussuteqartut erseqqissassavaat inatsisikkut matumuuna suliniutinik aalajangersima-sunik akuersisoqanngimmat, taamaallaalli piunasaqaatinik aalajangersaasoqarluni siunissami suliniutinik ingerlataqartussat ataqqisassaannik.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumup ilaasortaataat inaarutaasumik ima oqaaseqatitaassapput:

Siumup anguniagaraa pingaartilluinnarlugulu nunatta innuttai qanimut peqatigilluinnarlugit nunarput imminut napatittoq pilersissallugu sulineq. Nunarput tassaassooq pisuussutitsinnik imminut napatittoq innuttaasugullu immitsinnut akisussaaffigaluta nunatta atornerarneranik akisussaassuseqartumik ilusilernissarput pillugu naatsorsuutigineqarpugut.

Nunarput pisuussutaalu inuiaqatigiinnit kalaallinit pigineqarput. Inatsisiliornikkut piginnittut sinnerlugit sulisussaavugut. Piginnittunut iluaqutissaasunik inatsisiliortussaavugut, piginnittut peqatigalugit, piginnittut tusaallugit piginnittullu sinnerlugit tulluusimaarutigisinnaasatsinnik inatsisiliortussaavugut.

Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernilu suliassat pillugit inatsisartut inatsisissaat suliarineqarnerani piginnittut tusaarneqanngillat, piginnittut akuutinneqanngillat minnerunngitsumillu piginnittut qanimut suleqatigineqanngillat. Tamanna tamat oqartussaaqataanerannik qanimut suleqatiginnikkumasimagalurnerup timitalerneqannginneranik annertuumik takussutissiivoq, tamannalu suleriuseq Siumup akuersaanngilaa.

Nunatsinni inatsisiliortassuugut piffissaqartumik torersumillu. Tamanna innuttaasut atugassaatigut tunaartaliisarneq piuartumik suliarisassaavoq, tuavisaarneqanngitsumik, pipallataanngitsumik aammalu qarsupiinnanngitsumik suliassaavoq. Pingaartumik uuma inatsisip suliarineqarnerani.

Kattuuffiit, peqatigiiffiit, suliniaqatigiiffiit, innuttaasut inatsisissamat annertuumik isornartorsiuipput. Isornartorsiuiunerat Siumup inatsissap suliarinerani isornartorsiuiuneratulli tunngavilersuuteqarput, tassaasullu:

- Suliffeqarfiit nunaqavissunit pigineqartut sulisussallu tunngaviusumik suliakkiutigineqartussani aallaaviusassapput, inatsisitigut pituttugaasumik taamaasiornikkut qulakkeerneqassamat inatsisitigut tunuluaqutsiinikkut nunatsinni suliassat kivinneqartartussat suliassanut annertusiartuinnartunut tigusiartornissaannik aatsaallu nunatsinneersunik suliassanik kivitissinnaasoqartinnagu avataaniit suliakkiutitut tunniussisinnaaneq ammaanneqartassasoq.
- Suliniutini angisuuni piunasaqaataasut aningaasartuutigineqartussat tagginneqarsimasut tunngavigalugit angisuutut suliniutit taaneqarsinnaatitaaffigisaasa ani-ngaasat taggisaasut qummut suli qaffasinnerusariaqanerit isumaqarfigaarput, pissutigalugu ajornangippallaarmat suliniutinik angisuunik taallugu akikinaartunik suliso-qarsinaanermut piunasaqaatip annikippallaanera.
- Akileraartarnikkut aaqqissuussinerup Suliniutit Angisuut ingerlanneqarnerini piunasaqaatinik malitsinerup timalikkamik kivinneqarsinnaanera suli qulakkeerneqangimmat.
- Nunatsinni sulisoqarnermut kattuffiit isumaqatiginninniarsinnaanermut sunniutaarunneqarnissaat ernumanaateqartutut isigigatsigu.
- Inatsisissaq taama inuiaqatigiinnut aaqqissugaanitsinnut annertutigisumik kalluaasussaq piffissaqarfigineqarluni aammalu innuttaasunik peqateqarluni sularineqartaria-qartoq isumaqarfigigatsigu, minnerunnngitsumillu innuttaasut qulaatinnarlugit qulaa-niit aaliangiinerit Siumup akuersaanngimmagu.

Inatsisissami suleqataanitsinni sunniutigisinnaasavut nukissavullu tamaasa atorpavut. Tusagassiuutitigut nalunaaruteqartarnikkut, inatsisartut suloriusaat § 37 imm 1 naapertorlugit apeqquteqaateqartarnikkut, naalakkersuisunit apeqqarissaarnikkut, ataatsimiititaliami sunniuteqarniarnikkut minnerunnngitsumillu innuttaasunik naapititsisarnitsigut.

Siumup erseqqissumik oqaatigissuaa inatsisissaq piffissaalatsiffiusumik pipallatamik sularisaavoq. Kingunerisinnaasai aammalu sunniutissai itisilerneqaratik naammattumillu piffissaqarfigineqarani suliaavoq Siumup akuersaarsinnaanagulu itigartissinnaanngilaa.

Suliaq naammassineqanngitsoq Siumumit taasissutigineq ajorparput, taammaammat nalunaarutigissuarput inatsisissaq una pineqartoq taaseqataaffigissannginnatsigu.

11. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Inatsisissatut siunnersuummut matumunnga allannguutissatut siunnersuutit immikkoortut marluupput:

- A) Oqaasertaanik iluarsiiilluni allannguutissatut siunnersuutit
- B) Isumaliutissiisummi matumani ataatsimiititaliap kissaatai tunngavigalugit allannguutissatut siunnersuutit teknikikkut allannguutitalit.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiit, Demokraatit Kattusseqatigiit Partiiatalu ilaasortaataaasa qulaani imm. A naapertorlugu siunnersuutip oqaasertaasa iluarsineqarnissaannik Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaasa akuerineqarnissaat inassutigaaat.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumup ilaasortaatitai qulaani imm. A naapertorlugu siunnersuutip oqaasertaasa iluarsineqarnissaannik Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut **inassuteqaateqanngillat**.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiit, Demokraatit Kattusseqatigiit Partiiatalu ilaasortaataaasa qulaani imm. B naapertorlugu teknikikkut iluarsissutisatut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaasa akuerineqarnissaat inassutigaaat.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumup ilaasortaatitai qulaani imm. B naapertorlugu teknikikkut iluarsissutisatut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut **inassuteqaateqanngillat**.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiit, Demokraatit Kattusseqatigiit Partiiatalu ilaasortaataaasa tamatuma kingorna qulaani allannguutissatut siunnersuutit akuerineqarnerisigut siunnersuutip iluseqarluni akuerineqarnissaa inassutigaaat.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumup ilaasortaatitai tamatuma kingorna qulaani allannguutissatut siunnersuutit akuerineqarnerisigut siunnersuutip iluseqarluni akuerineqarnissaanut **inassuteqaateqanngillat**.

Ataatsimiititaliap ilanngullugu oqaatigissavaa siunnersuutip aappassaaneerineqarnissaata pingajussaaneerineqarnissaatalu akornanni piffissap sivikinnera pissutigalugu aappassaaneerinninnerup pingajussaaneerinninnerullu akornanni siunnersuutip ataatsimiititaliami suliareqqinneqarsinnaanera periarfissaqarsorinnginnamiuk.

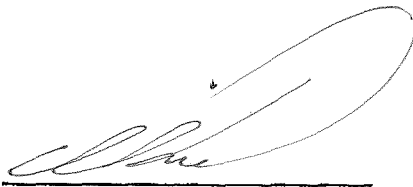
3. december 2012

UKA2012/110

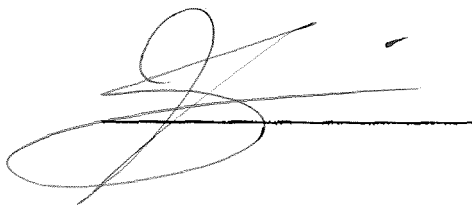
Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap
siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Naja Nathanielson

, Siulittaasoq

Aggalluag B. Egede

K. P. P. P.

UKA/2012

J.nr.01.25.01/12UKA-LABU-00110

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq
Inatsisartut
/TAMASSA

Dato : 12. november 2012
J.nr.: 01.36.02.05-00117

Immikkoortut UKA2012/110-p, 111-p & 113-ip Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit suliarineqarnerinut atatillugu apeqqutinut akissutit

Immikkoortunut UKA2012/110-mut, 111-mut aamma 113-imut tunngatillugu ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutit ataani nalunaarsorneqarput. Akissutit apeqqutit ataasiakkaat ataanni toqqaannartumik nalunaarsugaapput.

Uunga siunnersuut: Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliasat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx.xxx 2012-imeersoq.

1. § 1-imut tunngatillugu. Siunertaanngitsumik sunniutaanerluttussat, tassunga ilanngullugu inuiaqatigiinni aningaasat amerlavallaat kaaviiaalernissaat, inatsisikkut pinaveersaartinneqarlunilu killilersimaarniarneqartoq aalajangersakkami allassimavoq.

- a) Suliniutit angisuut aningaasaqarnikkut allanut sunniutaat tunngavigalugit inuiaqatigiinni aningaasat amerlavallaat kaaviiaalernissaannut inatsit qanoq killilersimaarutaasussatut eqqarsaatigineqarpa.
- b) Suliniutit Alcoa aamma London Mining ataatsikkut inuiaqatigiinni aningaasat amerlavallaat kaaviiaalersinnaanerit ilimagissallugu tunngavissaqarpa?
- c) Suliniutinut angisuunut atatillugu inatsisikkut maleruagassiineq qanoq ilisukkut atorunnaassava – imatut paasillugu; ingerlatsinerup aallartinnera aammalu sanaartornerup naammassineqarnera?
- d) Assersuutigalugu aatsitassarsiorfissami sanaartorneq suli ingerlagaluartoq aatsitassarsiornermik suliniummik ingerlatsinerup aallartisarnera ingerlanneqalersinnaava. Imaluunniit pilersaarut tamarmiusoq tamakkiisumik naammassereerpat ingerlatsineq aatsaat aallartissava?

1. § 1-imut tunngatillugu apeqqutinut akissutit

- a) IBA-mik isumaqatigiissusiornerup kingornatigut, aammalu Kalaallit Nunaanni piumasqaataasunik Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut

neqeroorutigineqarsinnaasutut suliassat neqeroorutigineqareernerisigut illuliortiternermik sanaartormillu suliassanut aalajangersimasunut neqeroorutaasimasunut, aammalu siunnersuummi § 7-imi aalajangersagaq naapertorlugug akuersissutaasup nalunaarutigereerlugu isumaqatigiissutaasunut inatsit atorneqassaaq. Kingornatigut ingerlatat ingerlanneqalernerisa nalaanni sanaartugassat taamaalillutik siunnersuutip atuuffissaata avataaniissapput. Suliniutini angisuuni sanaartugassatut suliassat nunanit allamiunit aningaasaliisartunit aningaasalersorneqarlutillu nunani tamalaani neqeroorutigineqartarput. Nunarsuarmi neqerooruteqartitsinermik pilersitsinikkut sularisassanut taakkununga immikkut ittunut unammillertoqarnera akinillu inissiisoqarnera pitsaanerpaanngortinneqassaaq. Avataaneersunik suliffeqarfiutilinnik sulisartunillu atuisinnaalersitsinikkut aningaasaqarnikkut sunniuteqarnerlunnermit Kalaallit Nunaanni najugaqarfinni illuliortiternermik sanaartormillu immikkoortoqarfiit sunniuteqarfiginaveersinneqassapput, suliniutinut angisuunut immikkut ittumik inatsiseqanngitsuuppat taamatut immikkut ittutut suliassaasunut annertuumik piumasaqarnerup nassatarisassarigaluagaanik.

- b) Alcoamit aamma London Miningimit suliniutit ataatsikkut piviusunngortinneqassappata Kalaallit Nunaanni illuliortiternermik sanaartormillu immikkoortoqarfiusuni tamakkiisumik sulisorisanit marloriaataanik sulisut pisariaqartinneqassapput, tamannalu sanioqqutassanngitsumik sanaartortoqarfinni aningaasanik amerlavallaanik kaaviaartitsinermik nassataqassaaq illoqarfinni nalinginnaasumik sanaartormerit annertuumik ajoqutaasussamik. Taamatut pisoqarnerani immikkut ittumik suliniutinut angisuunut inatsisesqarnissamik pisariaqartitsineq suli annertunerulissaaq. Suliniutit taakku marluk ataatsikkut piviusunngortinnissaat ilimananngivissortutut nalilernerqarput, tamarmik immikkut assigiinngitsupilussuarnik inissisimaffeqartuummata.
- c) Inatsisip atorneqarfia § 7-imi aalajangersagaq naapertorlugu Naalakkersuisunit akuersissummi nalunaarutaasumi sanaartukkanut killilersugaaffeqarpoq. Siunnersuummi § 7-imi aalajangersagaq naapertorlugu akuersissut nalunaarutaasoq najoqqutaralugu sanaartornissamik isumaqatigiissutit neqeroorutigineqarlutillu isumaqatigiissutigineqartuni immikkut ittunik illuliortiternernik sanaartornernillu inatsisip taamaallaat atuuffeqarneranik isumaqarpoq. Taamaalillutik kingornatigut sanaartugassat, ilanngullugit ingerlatsinerup nalaani ingerlatat siunnersuutip atuuffigisaata avataaniissapput. Ingerlatsinerup nalaata aallartinneqarnera sioqqullugu sanaartugarisat naammassisimassasut aallaavigineqarpoq. Taamaattorli annikitsumik ikaarsaariarfinni ingerlassat nalingi qaleriaaratarsinnaapput. Taamaattorli tamanna piviusumik naliliisoqareerneratigut taamaallaat pisinnaavoq, ilaatigut avatangiisinut isumannaallisaaanermullu tunngasutut pissutit ilaatinneqassallutik. Ingerlatsinerup nalaani ikaarsaariartoqaraluartorluunniit sanaartormerup nalaanik neqeroorutaaffiusuni piumasaqaataasuni pisinnaassanngilaq. Ingerlatsinerup nalaani atasutut suliassat siunnersuummi aalajangersakkani ilaasinnaassanngillat. Siunnersuummi § imm. 2-mi aalajangersakkap siunnersuutip atorneqarsinnaaffigisaa imatut killilerpaa suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaar-

tornernillu suliassat taamaallaat, tassaangitsullu ingerlatsinermit ingerlatat siunnersuummi aalajangersakkani ilaasusaatillugit.

2. § 3-mut tunngatillugu. Kalaallisuuata qallunaatuatalu oqaasertaliorneri imminnut naapertuutinngillat. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq aalajangersakkap kalaallisuuata oqaasertaliornera ersarluttoq, soorluttaaq inatsimmi §-inut innersuussinerit qallunaatuani kalaallisuanilu assigiinngitsut.

Inatsisissatut siunnersuutip matuma aappassaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuummik iluarsiissutaasumik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut qinnuigineqarput. Ilutigitillugulu kalaallisuuata danksiuuatalu oqaasertaliorneqarneranni imminnut naapertuutinngitsut paasineqarsinnaaqullugit iluarsineqarsinnaaqullugillu siunnersuutip sukumiisumik kukkunersiorneqarnissaanik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliap erseqqissaatigissavaa inatsisissatut siunnersuutip kalaallisuuata kukkunersiorneqarnissaat ataatsimiititaliap pisussaaffiginagulu suliassarinnngimmagu. Tamanna Naalakkersuisut kisimik akisussaaffigaat. Ataatsimiititaliap suliassaa tassaavoq siunnersuutip politikikkut isummerfiginissaa.

2. § 3-mut tunngatillugu apeqquummut akissut

Inatsisimmi oqaasertat kalaallisuuata aamma qallunaatuata akornanni oqaatsitigut naapertuutsitsinissaq siunertaralugu siunnersuutip aappassaanneernissaanut allannguutissamik siunnersuut Naalakkersuisut saqqummiunniarpaat.

3. § 5-imut tunngatillugu. Oqaatsip atorineqartup "atatillugu ingerlatat" Naalakkersuisut qanoq isumaqartinneraat itisileqqullugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisut qinnuigai. Tamanna inatsimmut nassuiaatini nalinginnaasuni erseqqissumik allassimannngimmat.

a) Sanaartornermut atatillugu ingerlatat assersuutigalugu tassaasinnaappat nerisassiuussinerit, angallassinerit, errorsinerit sullissinerillu allat il.il., taamaalilluni ingerlatat taakku inatsisimmi maleruagassanut ilaatinneqarlutik, tassunga ilanngullugit isumaqatigiissutit piffissallu suliffiusartussat il. il.?

b) Taamaattoqarsimappat, aallaavittut isigalugu nunatsinni suliffeqarfiit suliassanik taamaattunik tiguserusussinnaasut suliffeqarfinnit/piginneqatigiiffinnit nunani allaneersunit ajornerusumik inissisimalernerat tamatum kingunerissavaa? Tassami suliffeqarfiit nunami allamiunit pigineqartut (sulianik ingerlatseqatigiiffiit) inatsisissatut siunnersuummi akissarsiaqartitsinermit "akissarsiat appasinnerpaaffissaat" atorsinnaavaat. Immaqalu nerisaqarneq, ineqarneq, sullisit il. il. ilanngaatigisarlugit.

3. § 5-imut tunngatillugu apeqqutinut akissutit

a) Suliniummi ingerlatsiviliornermut pisariaqartitatut atatitatut ingerlatat tassaapput sanaartornerup nalaani ingerlatat. Sumiiffimmi avinngarusimasumi aatsitassarsiorluni suliniut pineqarpat tapertaliissutitut atuuffiit arlallit

apeqqutilliisummi pineqartut, soorlu nerisassiuussinerit, angallassinerit, errorsinerit sullissinerillu allat pilersinneqassapput. Inatsisaasup malitsigisitaanik immikkut ittunik piumasaqaataasunik neqerooruteqartitsinissamik akuersissutip nalunaarutiginiissaa sioqqullugu suliniutip angisuup inuiaqatigiinnut tunngatillugu piujuartitsisinnaassusaanik (VSB-mik) naliliisoqarsimassaaq, tamannalu pillugu nassuiaasiarisaq Naalakkersuisunit akuersissutigineqarsimassalluni. Kalaallit Nunaanni suliffeqarfitsinermik siuarsaanissamut suliaqarluni suliffeqalersitsinissamut aammalu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnik ilanngussuinissamut tunngavissarsiornissap VSB-mik nassuiaammik naliliinermillu piumasaqaatit nassataraat. Taamaalilluni VSB-mik ingerlatarisat IBA-mik isumaqatigiisummik kinguneqassapput, tassani isumaqatigiisummut ilaasutut suliassat najugaqarfinni neqeroorutigineqarlutillu najugaqarfinni piumasaqaataasut naapertorlugit neqeroorutigineqarnissaat aalajangersarneqarsinnaallutik.

Aatsitassarsiornermik suliniut pineqarpat aatsitassaqaqarnermut inatsimmi § 18, imm. 2-mi Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit atorneqarnissaat pillugit maleruagassiat aamma atorneqassapput.

Nerisassiuussisarnertut errorsisarnertullu ittunut sullissinermik suliassanut tunngatillugu immikkut ittunik oqaatigineqassaaq taakku annertuumik najugaqarfinni isumagineqarsinnaassallutillu najugaqarfinni piumasaqaataasut naapertorlugit isumagineqarsinnaaneri naatsorsuutigisariaqarneri. Taamaattumik suliassanik taama ittunik najugaqarfimmiunut tunniunneqarnissaat IBA-mik isumaqatigiisutaasuni annertuumik alaatsinaanneqartassapput.

1. **§ 6-imut tunngatillugu.** Inatsisip aalajangersagartaani allassimavoq:

§ 6. *Suliniut Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu sulianiutitut angisuutut isigineqassaaq, ima pisoqarpat:*

- 1) *suliniunni sanaartornermut aningaasartuutit 1 milliard danske koruunit sinnerimappagit, aamma*
- 2) *suliniunni sanaartornermik ingerlatanik suliaqarnermi sulisussanik pisariaqartitsineq, sulisinnaasunik, suliffeqanngitsunik aammalu Kalaallit Nunaanni pissarsiarineqarsinnaasunit annertunerusimappat, imaluunniit*
- 3) *suliffeqarfinni sanaartornermik ingerlatanik suliaqartuni teknikkikkut aningaasaqarnikkullu naammassisaqarsinnaanermut suliassakkut piumasaqaataasut, suliffeqarfiit kalaallinit pigineqartut teknikkikkut aningaasaqarnikkullu naammassisaqarsinnaanerannit annertunerusimappata.*

a) Sooq 1 milliardinut killiliinissaaq toqqarneqarpa, assersuutigalugu danskit koruuniinut 5 milliardinut killiliisoqarsimasinnaagaluarpa?

b) Inatsimmi aningasanut killigititaq naapertorlugu aatsitassarsiorfiimmita qassit "suliniutitut angisuutut" naatsorsuunneqarsinnaassagaluarpat?

c) Akerlianillu aatsitassarsiornermik ingerlatsisinnaasut danskit koruuniisa 1 milliardit ataallugit sanaartornermut aningaasartuutissallit qassiusinnaappammita?

d) Sulisussat naleqquttut, sulilersinnaasut pissarsiarineqarsinnaasullu qaangerlugit "suliummi" qaqugukkut pisariaqartitsisoqarnersoq Naalakkersuisut naggataatigut naliligassarimmassuk eqqortumik paasinninnerua? Nalilersuinissaq tamanna VSB tunngavigalugu taassumalu malitsigisaanik IBA-mik isumaqatiginninniarnert tunngavigalugit pinissaa eqqarsaatigineqarpa? Kattuffiit attuumassuteqartut tassunga atatillugu isumasiorneqassappat?

e) Suliniummi teknikikkut aningaasaqarnikkullu piumasaqaatit qanoq qaqugukkullu kalaallit suliffeqarfiisa piginnaasaannit annertunerusut Naalakkersuisut naggataatigut naliligassarimmassuk eqqortumik paasinninnerua? Nalilersuinissaq tamanna VSB tunngavigalugu taassumalu malitsigisaanik IBA-mik isumaqatiginninniarnert tunngavigalugit pinissaa eqqarsaatigineqarpa? Kattuffiit attuumassuteqartut tassunga atatillugu isumasiorneqassappat?

Akissutit

a)

Kalaallit Nunaanni pisortat sanaartukkatut suliniutigisimasaannit misilittakkanik 1 milliard kroninik killeqartitsineq tunngaveqarpoq. Erngup nukissiorfinnik akisunerpaanik marlunnik, Kangerluarsunnguami aamma Ilulissani sanaartornermi akit tassaapput 997,2 millioner kr. aamma 660 millioner kr.-t missaat. Erngup nukissiorfiit tamarmik nunani allaneersunit ingerlatseqatigiiffinnit sanaartugaapput. Kangerluarsunnguami erngup nukissiorfik norgemiut ingerlatseqatigiiffiannit Ilulissanilu erngup nukissiorfik E. Pihl & Søn A/S-imit sanaartorneqarput. 1990-ikkunni mittarfinnik suliniutit angisuut, sanaartornermut akit tamarmik immikkut 250 mio. kr.-t ataaniittut tamarmik ingerlatseqatigiiffinnit sanaartorneqarput, nunanit allanit ingerlatseqatigiiffimmit siulersuisoqartunik. Ukiut tallimat kingulliit iluini erngup nukissiorfiit sinneri sanaartukkat taamatut aamma nunanit allanit suliffeqarfiutilinnit sanaartorneqarput. Suliniutaasimasut tamakku Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiutilinnit kisimiittunik suliarineqarsinnaasimangillat. Taamaattumik suliniutinut angisuunut inatsimmut siunertaq tassaavoq sinaakkutissatut inatsisiliornissaq, suliniutinik angisuunik piviusunngortitaqarnissamik, Kalaallit Nunaannit suliffeqarfiinnarnit kalaallinik sulisartoqartunik kalaallinillu piumasaqaateqarfiusunik suliarineqarsinnaanngitsunik periarfissinissaq. Akip qaffannerata nassatarisinnaavaa suliniutit Kalaallit Nunaanni suliaasimasunut naleqqiullutik annertunipilussuit sumiginnarnissaat, suliniutinut angisuunut inatsimmut assersuutigalugu 5 milliard kr.-nik killeqartup ataaniinnissaminnut annertussuseqannginnamik.

b)

Maannakkut akigititassatut killeqarfimmik qaangiinissaannik naatsorsuutigineqartunik, taamaattumillu suliniutitut angisuutut suussusersineqarsinnaasunik aatsitassarsiornermik suliniutinik ilippanaatilinnik sisamanik peqarpoq. Isuani London Miningip saviminissarsiornermik suliniutaata saniatigut tassaapput Kalaallit Nunaata Tunuata Avannaani Citronen Fjordimi Ironbarkip aqerlormik zinkimillu suliniutaa, kiisalu Narsap eqqaani Kuannersuarni Greenland Minerals and Energys aatsitassanik qaqtigoortunik/uranimik suliniutaa. Taakku saniatigut suliniuteqarpoq akigitassatut

killeqarfimmik qaangiilaarsimasumik. Tassaavoq Narsap eqqaani Killavaat Alannguanni aatsitassanik qaqutigootunik Tanbreezip suliniutaa.

c)

Taakku saniatigut aatsitassarsiornermik suliniuteqarpoq ilippanaateqartumik, akigitatut killingititap ataatinginnguaniittumik. Tassaavoq Qeqertarsuatsiaat eqqaanni True North Gemip korundimik (rubinik) suliniutaa.

d)

Aap, sulisartut naleqquttut, suliffissaaleqisut atugarisinnaasallu qaqugu "suliniutip" qanoq ililluni imaluunniit qaqugukkut qaangiinissaanik Naalackersuisut oqartussaasutut kingullertut nalilersuillutillu piukkunnartorsiortarnissaat eqqorpoq. Ingerlatseqatigiiffiup VSB-liaani aammalu suliniutinut angisuunut inatsisaasup ataani inissinniarnermik qinnuteqaataani paasissutissiisutit tunngavigalugit oqimaaqatigiissitsineq pissaaq. Kingornatigut IBA-mik isumaqatigiissutaasoq erseqqinnerusumik suliniutinut angisuunut inatsisip ataani ingerlatani Kalaallit Nunaannit suliffeqarfiit sulisartullu qanoq ilanngunneqarsinnaanerannik nalunaarsuissaaq. Ingerlatsinermi tassani kattuffiit pingaaruteqartuusut ilanngunneqassapput.

e)

Aap, Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pisinnaassusaannik suliniutip teknikkikkut, aningaasaqarnikkut piumasaqaataasa qanoq ililluni imaluunniit qaqugukkut qaangiinissaanik Naalackersuisut oqartussaasutut kingullertut nalilersuillutillu piukkunnartorsiortarnissaat eqqorpoq. Ingerlatseqatigiiffiup VSB-liaani suliasat annertussusaata aamma katiterneqassusaata nassuiarneqarsiani, kiisalu suliniutinut angisuunut inatsisaasup ataani inissinniarnermik ingerlatsesqatigiiffiup qinnuteqaataani paasissutissat tunngavigalugit oqimaaqatigiissitsineq taanna pissaaq. Najugaqarfinnit suliffeqarfinit suliasat sorliit isumagineqarsinnaanersut Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiorfimmik ingerlatseqatigiiffiup nammineq aamma ujartuiffigissavaa. Kingornatigut IBA-mik isumaqatigiissutaasoq erseqqinnerusumik Kalaallit Nunaannit suliffeqarfinnik ilanngunneqarnissaannik ingerlatseqatigiiffiup qanoq ililluni isumannaariniarnerannik, aammalu nunani tamalaani suliffeqarfiutilinnik suleqateqarlutik Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit qanoq ilillutik piginnaangorsarsinnaanerannik nalunaarsuissaaq. Kattuffiit pingaaruteqartuusut ilanngunneqarumaarput.

5. § 7-imut tunngatillugu. Aalajangersakkami ilaatigut allassimavoq:

Imm. 4. Sanaartornissamut isumaqatigiissutinik neqeroortitsineq, kiisalu sanaartornermi isumaqatigiissutit pillugit suliakkiissutinik tunniussineq, nunat tamat akornanni neqeroortitsineqarsinnaavoq, nunamilu aamma nunarsuarmi pitsaasumik periuseqartarneq malillugu nunat tamat akornanni tamanut ammasumik neqeroorutinik pissarsiortoqassalluni.

a) Nunami aamma nunarsuarmi pitsaasumik periuseqartarnermik oqarnek qanorpiaq paasineqassava aammalu nunami aamma nunarsuarmi pitsaasumik

periuseqarnissap suliniummik ingerlatseqatigiiffimmit taassumalu pilersuisuinit eqquutsinneqarnissaa qanoq tigussaasumik qulakkeerseqassava?

b) Nunami aamma nunarsuarmi pitsaasumik periuseqarnissap suliniummik ingerlatseqatigiiffimmit taassumalu pilersuisuinit eqquutsinneqarnissaata nakkutigineqarnissaanut naliliiffineqarnissaanullu inatsisilerinikkut/teknikkut piginnaasat/immikkut ilisimasat pisariaqartinneqartut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqarpat? Imaluunniit suliassaq isumagisinnaajumallugu avataanit siunnersorneqarnissaq pisariaqartut Naalakkersuisunit isigineqarpa?

Akissutit

a)

Suliniutinik ingerlatseqatigiiffiit neqerooruteqarnertik nunami aamma nunarsuarmi pitsaasumik periuseqartarnek naapertorlugu pisimaneramik nassuiaasussaapput, assersuutigalugu nunani tamalaani akuerisaasunik FIDIC-imik piumasaqaataasunik pisartuummata. Pilersuisumillu Kalaallit Nunaanni inatsisaasunik naapertuutsitsinerannik uppersaanissaat pillugu suliniutinik ingerlatseqatigiiffiit piumasaqarnerisigut pisinnaapput, aammalu suliffeqarfiutilik aqqissuussiveqassasoq taamaalluni sulisartut naapertuuttumik isumassorneqarlutillu akuersaarnartunik aningaasarsiatigut atorfinitsitaanermilu atugassaqaarnissaat isumannaarneqarlutik. Suliniutinik ingerlatseqatigiiffiit pisussaaffigisaat pilersuisuinit tuniluuttut sunniuteqarnissaannik aalajangersakkami siunertarineqarpoq.

Tassunga atatillugu suliniutinik ingerlatseqatigiiffiup ilaatigut neqerooruteqartartut *OECD Declaration and Decisions on International Investment and Multinational Enterprises* OECD-p innersuussutaanik naapertuutsitsisuunissaat isumannaassavaa.

b)

Namminersorlutik Oqartussani naammattunik inatsisilerinikkut aamma teknikkikkut piginnaasat naammattut pigineqartut nalilerneqarpoq, ingammik soorlu siusinnerusukkut pisariaqassatillugu avataanit siunnersorneqarnissamik annertussuseqartumik pissarsiortoqassagaangat. Assersuutigalugu 2010/2011-mi uuliasiorluni qillerinernut atatillugu taamatut iliuuseqarneq siusinnerusukkut atorneqarsimavoq.

5.1 Imm. 4-mut nassuiaatini allassimavoq:

"Imm. 4-imi siunnersuutigineqarpoq sanaartugassanik suliarinnitsitseriaaseq aamma sanaartugassanik suliarinnittunut neqeroortitsinerme inatsisitigut atugassarititaasut, suliniummut ingerlatseqatigiiffimmit nunani tamalaani suleriaaseq pitsaasoq akuerisaasorlu isiginiarlugu aalajangersarneqartassasut."

Suliariumannittussarsionermut maleruagassiat nalinginnaasut assigiinngitsut Naalakkersuisut nassuiaatini taasaqarfigaat, taakkununga ilaallutik:

- FIDIC-mi isumaqatigiissuteqarnermut atugassarititaasut

- Orgalime-mi isumaqatigiissuteqarnermut atugassarititaasut
- NEC

a) Neqeroortitsinermi inatsisitigut atugassarititaasut siuliani allassimasut arlaannik suliniummot ingerlatseqatigiiffiit namminneq toqqaasinnaanissaat sooq Naalakkersuisunit kissaatigineqarpa?

b) FIDIC-mi isumaqatigiissuteqarnermut atugassarititaasut nunani tamalaani akuerisaanerpaasut Naalakkersuisut nassuiaatini aamma allapput. Taakku nunani tamalaani akuerisaanerpaallutillu aammalu Europap kitaani atorneqarnerpaappata FIDIC-mi isumaqatigiissuteqarnermut atugassarititaasut atuuttariaqarnerat sooq Naalakkersuisunit aalajangiusimaneqanngila?

Akissutit

a)

Pineqartut tassaapput namminersuutigisatut sanaartugassatut suliassat, namminersuutigalugit neqeroorutigineqarlutillu aningaasaliissutigineqartut. Taamaattumik illuatungeriit akornanni aallaavigisatut isumaqatigiissuteqarsinnaatitaasoqartariaqarpoq. Illuatungaatigullu Namminersorlutik Oqartussat assut soqutigisaraa sanaartugassatut suliassa sapinngisamik tulluarnepaamik neqeroorutigineqarlutillu piviusunngortittarnissaat. Taamaattumik nunani tamalaani ileqqusartut atorneqarnissaat kaammattuutigineqarput, taakkunani illuatungeriit akornanni nammatassanik pisinnaatitaaffinnillu naapertuuttumik oqimaaqatigiissaarisooqassalluni. Ileqqusartut siunnersuutigineqartut pingasut pitsaaqatigiissuusutut naliligaapput. Taamaattorli Kalaallit Nunaanni inatsisaasut najoqqutarisarnissaat tamatigut piumasarineqartassaaq.

b)

Piumasaqaatit allat tamakkiisumik pitsaatiginerat naliliiffigineqarput, taamaattumillu sanaartugassatut suliassanik neqeroorutigeqarsinnaasunik piumasaqaataasussatut FIDIC kisimiitillugu toqarneqarsimanngilaq. Piumasaqaatit assigiinngitsut tamarmik immikkut nunani siammarsimaffeqartarnerat aamma oqaatigineqassaaq, aammalu ileqqusartut pitsaaqatigiissutut nalilerneqarsimmata suliniutinik ingerlatseqatigiiffiit piumasaqaatinik aalajangersimasunik atugaqarnissaannik peqqusinissaminnut Naalakkersuisut tunngavissarsisimanngillat, ingerlatseqatigiiffiit assigiinngitsut piumasaqaatit aalajangersimasorpiaat atornissaannut immikkut ittumik nalequttuutillugit pitsaasunik tunngavissaqarsinnaanissaat sanioqqunniarneqarsinnaanngimmat. Ilaatigut EU-mi aammalu DANIDA-mi suliniutinut atatillugu atorneqartuummat FIDIC-ip siammarsimanerpaanera oqaatigineqassaaq.

5.2. Kiisalu aalajangersakkap imm. 5-iani allassimavoq:

"Ilaatigut suliffeqarfiit kalaallinit pigineqartut sulisussallu kalaallit atorneqarnissaat pillugu aalajangersaasoqarsinnaavoq, kalaallinik sulisussanik piginnaasalinnik pissarsisinnaaneq aamma suliffeqarfiit kalaallinit pigineqartut naammassisinnaasaat piginnaasaallu eqqarsaatigalugit pissusiviusunik piviusorsioortunillu tunngavilersuisoqarsinnaatillugu"

- a) Aalajangersakkami tassani oqaatsip "sinnaavoq"-ip atorneqarnissaa sooq Naalakkersuisunit toqqarneqarsimanersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Oqaatsip "saaq" atorneqarnissaata toqqarneqannginneranut Naalakkersuisut immikkut pissutissaqarpat?
- b) Aalajangersakkami tassani oqaatsip "sinnaavoq"-ip oqaatsimit "saaq"-imit taarserneqarnera suliniutit angisuut piviusunngortinneqarnissaannut toqqaannartumik kinguneqarnerlussinnaava?
- c) Assersuutigalugu Isukasiani saviminissamik pīaaffissamut atatillugu sanaartugassaasinnaasut ilaasa sorliit nunatsinni suliariumannittussarsiuunneqarnissaannik, taamaalillunilu suliffeqarfiit nunatsinneersut neqerooruteqarnissamut piviusumik periarfissaqartinneqarnissaat pillugu London Miningip paasinninnera tunngavissatut pigineqartut tunngavigalugit Naalakkersuisunit isumaqatigineqarpa, tak. London Miningip VSB-mik nlaunarusiaa?
- d) Pissutsit qanoq itsillugit assersuutigalugu kalaallit sulisartut atorneqarnissaat pillugu akuersissummi aalajangersagaliornissaq Naalakkersuisunit kissaatigineqanngila?
- e) Akerlianillu pissutsit qanoq itsillugit assersuutigalugu kalaallit sulisartut atorneqarnissaat pillugu akuersissummi aalajangersagaliornissaq Naalakkersuisunit kissaatigineqassava?

Akissutit

- a) Pisuni ataasiakkaani tamani piviusunik naliliisinaanissamut missiliunissamut si-naakkutissamik Naalakkersuisunut atugassiiniarluni "-saaq" pinnagu "-sinnaavoq" atorneqarpoq. Taamaattorli aalajangersagaq suli isumannaallisaammik imaqarpoq, Kalaallit Nunaannit sulisartut piginnaaffeqartut pissarsiarineqarsinnaanerini isigin-nilluni akuersissutini aalajangersagaasutut aalajangersakkat tamanik isiginnilluni su-liarisanullu tunngaveqartussaanerat allassimammat. Illuatungaatigut Kalaallit Nuna-annit sulisartut suliffqarfiillu suliniutini peqataanissaannik Naalakkersuisut kissaa-teqarnerisa, tamannali ilutiglaugu aamma taamaallaat piginnaasanik atorneqarsin-naasunik piviusutigut pigisaqarnerisa akornanni mianersorluni ingerlaniarneq pineqarpoq. Kalaallit Nunaannit suliffeqarfiit sulisartullu suliarisanik tunngaviler-sorneqarsinnaanngitsunik sallahsaatitatu inissisimaffeqassanngillat.
- b) Aalajangersakkamik oqaasertalersuineq pissutigalugu oqaaseq "-sinnaavoq"-mik naaffeqartuq "-saaq"-mik naaffeqartumik taarserneqarnissaa assorsuaq pingaar-uteqassanngilaq, akuersissutini aalajangersakkat suliarisatigut tamanillu isiginnilluni tunngavilersorsimajuassammata, tamannalu isumaqarpoq Kalaallit Nunaannit pigin-naasalinnik sulisartussaqaassanngippat akuersissummi taakkuninnga atugaqarnissat pillugit aalajangersagaliortoqassanngilaq, oqaatsit "-sinnaavoq"-mik imaluunniit "-saaq"-mik naggaserneqarsimagaluarpataluuniit.
- c) London Miningip VSB-minni paasissutissat tunniussimasaanni pigineqartuni nunami suliassat ilaat neqeroorutigineqartussat ima pissapput Kalaallit Nunaannit suliffeqar-fiit neqerooruteqarnissaminnut piviusunik periarfissaqartinnessaattut Naalakkersuisut

paasisaqarsimapput. Najugaqarfinni suliffeqarfiinnarnut naatsorsuussanik VSB-mi neqeroorteqarnermut atugassianik nalunaarsuisoqarsimavoq. Ingerlatseqatigiiffimmik IBA-mik isumaqatigiinniarnissani ingerlatseqatigiiffiup neqeroortitsinermik atugassiaat pitsaanerpaamik aaqjissuussimanissaat piumasaaqatigineqassaaq, taamaalillutik najugaqarsinni suliffeqarfiit sallerasaasutut inissisimaffeqassallutik, soorlu aamma aatsitassaqarnermut inatsimmi § 18, imm. 2-mi allassimasoq.

Neqeroortitsinermi atugassiat ilaat ima annertutigalugillu katitigaatigisarput nunani tamalaani ingerlatseqatigiiffissusarnut suliffeqarfiutilinnullu taamaallaat saaffiginnit-tartuullutik. Tassaapput neqeroortitsinermi atugassiat taakku sulianik angisuunik inatsimmi aalajangersagaasunut ilaasussat. Siunnersuummi § 7-imi aalajangersagaq naapertorlugu akuersissuummi nalunaarutaasumi illuliortiternernik sanaartornernillu sulianik immikkut ittunik neqeroortigineqarlutillu isumaqatigiissutaasunut suliniutinut angisuunut inatsit taamaallaat atuuttussaavoq.

Taassuma saniatigut neqeroortitsinermi atugassaqaarpoq ingerlatseqatigiiffiup atugassianik akuleruussanik taasaganik. Tassunga atatillugu akuleruussat tassaasapput suliassat ingerlatseqatigiiffiit avataaneersut aamma najugaqarfimmi suliffeqarfiit akornanni suleqatigiilernikkut isumagineqarsinnaasut, imaluunniit suliassat Kalaallit Nunaanni najugaqarfinni suliffeqarfinnit imaluunniit Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinnit kisimiillutik suliarineqarsinnaanerannik paasineqarsimasariaqanngitsut. Suliassat ilaat Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiutaatilinnit isumagineqassanerat neqeroorteqartut naatsorsuutigisaqarnissaat pillugu neqeroortitsinermi atugassiani suliniutinik ingerlatseqatigiiffiup piumasaaqatit aalajangersarnissaat toqqarsinnaavaa. Suliassat ilaat taakku Kalaallit Nunaanni piumasaaqateqarnikkut isumagineqarsinnaassapput, isumaqarluni Kalaallit Nunaanni isumaqatigiissutaasut aamma atorneqassasut.

- d) Kalaallit Nunaannit sulisartut qanoq annertutigisumik akuersissutini aalajangersaavigineqarsimanninnera pingaarnerusutut oqaatigineqassaaq, tamanna IBA-mik isumaqatigiissutini aalajangersarneqassaaq. Kalaallit Nunaannit sulisartut atornissaat pillugu piumasaaqatit aalajangersaanissaq suliarisatigut tunngaveqartitaasanngippat IBA-mi isumaqatigiissuummi aalajangersaavigineqassanngilaq. Pissutaasinnaapput Kalaallit Nunaanni piginnaasalinnik sulisartoqannginnera, imaluunniit sumiiffimmi allami sulisartut piginnaasaqartut suliffeqartuunerat uppernarsarneqarsimammat, taamaattumillu atugarineqarsinnaanatik.
- e) Paarlattuanik Kalaallit Nunaannit sulisartunik piginnaasalinnik aamma Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pisinnaasaannik piginnaasaannillu atugaqarsinnaanermik isiginilluni tamanik isiginnittumik suliarisatigullu tunngavilersuutigineqarsimappat Kalaallit Nunaannit sulisartut atugarinissaat pillugit IBA-mik isumaqatigiissuummi aalajangersaasoqarumaassaaq. Suliniutinik ingerlatseqatigiiffiit, tamatuminnga suliaqarnissamut pisussaaffeqarlutik VSB-liaannik tunngaveqarluni naliliisoqassaaq, tassungalugu atatillugu najugaqarfimmi ingerlatseqatigiiffinnut suliffeqarfinnullu tusarniaanermi akissuteqartoqarsinnaavoq, taamaalillunilu najugaqarfimmi suliffeqarfiit suliassanik sorlernik kivitsisinnaaffeqarsorisaminnik suliniutinik ingerlatseqatigiiffimmut takussutissiisinnaallutik.

5.2 Imm. 6-imut tunngatillugu

Imm. 6-imi allassimavoq; akuersissummi, pissutsit suut atuunnerini akuersissutip annaaneqarsinnaanera imaluunniit Naalakkersuisunit utertinneqarsinnaanera pillugu aalajangersakkanik aalajangersaasinnaapput.

a) Pissutsit suut atuunnerini akuersissutip annaaneqarsinnaanera imaluunniit utertinneqarsinnaanera pillugu aalajangersagaliornissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqartussanngorlugit aalajangersagaq taanna sooq oqaasertaliorneqarsimangila?

Taama oqaasertaliussinissaq Naalakkersuisunit sooq kissaatigineqarnersoq ataatsimiititaliamit paasiuminaatsinneqarpoq. Aalajangersakkammi maanna ilusiligaanera naapertorlugu Naalakkersuisut kissaatigigunikku akuersissutip annaaneqarsinnaanera pillugu Naalakkersuisut aalajangersagaliunnginnissaq toqqarsinnaavaat?

Akissut

a)

Qaqugukkut akuersissutip annaaneqarnissaanut imaluunniit utertinneqarsinnaaneranut Naalakkersuisu takuersissummi piumasaqaatinik inissiinnaapput. Naatsorsuutigisatut annertussusilinnik aningaasaliissutinut ingerlatseqatigiiffinnut piumasaqaataasuni siumut nalunngisaqareernissanik tunngavilersukkanillu imaqartitsinissaq pisarialittut tunngavigisassaavoq. Taamaalilluni akuersissutip qaqugukkut annaaneqarnissaanut imaluunniit Naalakkersuisunit utertinneqarnissaanut akuersissutini piumasaqaatini inississorneqartuni allannguutiniq pisoqartoqarsinnaasariaqanngilaq.

Taamatut piumasaqaatinik inissiinnaq Naalakkersuisut sumiginnarsinnaanngilaat.

6. § 9-mut tunngatillugu

Imm. 4-mi aalajangersakkami allassimavoq:

"Imm. 4. "Kalaallit Nunaanni illulortiternermi sanaartormilulu suliaqarnernut pilersuutinullu ataatsimoortumik piumasaqaatit" (AP) atorineqarsinnaatillugit, sanaartornissamut isumaqatigiissutit suleqatigiit pingasut isumaqatigiissutaanni pineqartunut ilaasunik neqerooruteqarneq suliaqarnernut tunniussaqaqarneq AP malillugu pisassasooq suleqatigiit pingasut isumaqatigiissutaanni aalajangersarneqarsinnaavoq."

a) Suliakkiissutit suleqatigiit pingasut isumaqatigiissutaanni ilaasut "Kalaallit Nunaanni illulortiternermi sanaartormilulu suliaqarnernut pilersuutinullu ataatsimoortumik piumasaqaatit" tunngavigalugit pisinnaqqullugit oqaatsip "sinnaavoq"-ip oqaatsimik "saaq"-imit taarserneqarsinnaanera pissutsit immikkut ittut naapertorlugit ajornarpa? Pisuni qanoq ittuni ataatsimoortumik piumasaqaatit atorineqarnissaat naapertuutinngitsutut nalilerneqarpa?

Akissut

Pisuni ataasiakkaani tamani piviusunik naliliisinaanissamut missiliunissamut sinaakkutissamik Naalackersuisunut atugassiiniarluni "-saaq" pinnagu "-sinnaavoq" atorneqarpoq. Aalajangersakkat qaqugukkut atorneqarnissaannut aalajangersagaq suli isumannaallisaammik imaqarmat "-sinnaavoq"-p "-saaq"-mik taarsernissaa imatut ajornartorsiutissartaqanngilaq. "Kalaallit Nunaanni illuliortiternermi sanaartornermilu suliaqarnernut pilersuutinullu ataatsimoortumik piumasaqaatit"-mik atuineq taamaallaat atorneqarfiusinnaaffiinnaanni atorneqassanera aalajangersakkami allassimavoq. Taamaattumik piumasaqaatigilnnginnerini aalajangersakkat atorneqarsinnaanerit uppersaateqarfiginissaat piumasaqaataavoq.

Suliani suussussini tamani piumasaqaatit naleqqulluartuusassanngillat. Assersuutigalugu suliaq immikkoorluinnarlunilu pitsaasumik suliarineqarnissaanut nammineq najoqutassiartaqartuuppat atorneqarnissaanut suliap qanoq ittuussusaat apequtaasarsinnaapput.

6.1 § 9, imm. 3-mut atatillugu nalinginnaasumik nassuiaatini qupperneq 58-imi Naalackersuisut ima allapput:

"§ 9, imm. 3-imi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq naapertorlugu, suliniummut ingerlatseqatigiiffiup Namminersorlutik Oqartussat pisortallu oqartussaasui allat IBA-imi taaneqartartumik (Impact Benefit Agreements) illuatungeriit pingasuullutik isumaqatigiissuteqarfigissavaat. VSB-mut nassuiaat IBA-mik isumaqatigiissuteqarnermut tunngavissaliissaaq, aammalu sulisussanik nunaqavissunik suliffeqarfinnullu kalaallinit pigineqartunik peqataatsitsinissamut, ilinniarnermi sungiusarfissanik pilersitsinikkut ilisimasanik nuussinermut il.il. anguniakkat erseqqinnerusumik aalajangersarneqassallutik. Siunnersuummi aalajangersakkat malillugit neqerooruteqartitsinissamut akuersissummut atugassarititaasutut, suliniummut ingerlatseqatigiiffik suliniutini angisuuni inuiaqatigiinni iluanaarutissanik suliffissatut, kalaallit pilersuisuunissaattut, piginnasanik pitsanngorsaanertut il.il. iluseqartunik pitsanngorsaanissamut arlalinnik suliniuteqarnissamut pisussaaffilerneqarsinnaavoq.

IBA-mi isumaqatigiissutinik eqquutsitsiniarluni, kalaallit sulisitsisut pilersuisussallu akiusunut pitsaassutsimullu tunngatillugu unammillersinnaassuseqarsimappata, akuutinneqarnissaat neqerooruteqartitsinermut piumasaqaatitigut neqerooruteqartussanut piumasaqaatigineqarsinnaavoq."

a) Piginnaatitsissummi siuliani allassimasumi Naalackersuisut oqaaseq "sinnaavoq" aamma atoraat ataatsimiitaliamit maluginiarneqarpoq, tassunga atatillugu inuiaqatigiit iluanaarutissaasa annertunerpaaffissaaniitinniarnernanni suliniummut ingerlatseqatigiiffiup "saaq" aallaavigalugu pisussaaffilerneqarnissaa sooq Naalackersuisunit anguniarneqanngila? Taamaaliornikkut Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit iluaqutissarsiffiginnaassaata pitsaanerpaamik aallaavissaqaqqullugit?

- b) Inatsimmi oqaasertaliussat matuma kingulianiittut attatiinnarneqassappata suliffeqarfiit nunatsinneersut suliassinneqarsinnaanissaat ungasinnerusoq isigalugu takorluugaannaasinnaava? Tassami ingerlatseqatigiiffiit nunat allaneersut ingerlatseqatigiiffiillu nunanit tamalaanit pigineqartut teknikikkut immikkut piginnaasaqarnertik angissusertillu aqcutigalugit unammillersinnaassuseqarnerujuassammata?

"IBA-mi isumaqatigiissutinik eqquutsitsiniarluni, kalaallit sulisitsisut pilersuisussallu akiusunut pitsaassutsimullu tunngatillugu unammillersinnaassuseqarsimappata, akuutinneqarnissaat neqerooruteqartitsinermut piumasaqaatitigut neqerooruteqartussanut piumasaqaatigineqarsinnaavoq."

- c) Siuliani apeqqut naapertorlugu (b) suliffeqarfissuat nunanit tamalaanit pigineqartut unammillernissaannut teknikikkut aningaasaqarnikkullu piginnaasat suliffeqarfinit nunatsinneersunit pigineqanngippata suliffeqarfiit nunatsinneersut ungasinnerusoq isigalugu piginnaasaannik qaffasaanissaq qanoq pisinnaasutut Naalakkersuisunit takorloorneqarpa?

- d) Ingerlatseqatigiiffiit nunatsinneersut tunngaviatigut unammillersinnaassuseqanngippata neqerooruteqartitsisunit itigartinneqaannartarnerisigut suliffeqarfiit nunatsinneersut aneriarfissaarutsinneqarsinnaanerat aalajangersakkami oqaasertaliussap kingunerisinnaagaa aarleqqutigineqarsinnaanngila? Taamaaliornikkut suliffeqarfiit nunatsinneersut nunat tamalaat akornanni unammillersinnaanerannut pitsanngoriartitsisinnaasumik piginnaasaminnik qaffasaanissaminnut immaqqa periarfissinneqanngisaannassapput?

- e) Nunatsinni inuussutissarsiortut sulisuisalu suliniummut angisuumut atatillugu sanaartornerup nalaani suliassat ilaannik tiguisinnaanerat § 9-mi aalajangersakkap maanna oqaasertaliorneqarneratigut naatsorsuutigineqarsinnaasoq Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut qulakkeersinnaavaat?

- f) Suliariumannittussarsiuussisarnissamik piumasaqaatit naammaginartumik annertuusseqartumik saviminissamik piiaanissamik suliniummi IBA-ni ilanngunneqarnissaat Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata kaammattuutigaa. Taamatut kaammattuuteqarnermut Naalakkersuisut qanoq isumaqarpat?

Akissutit:

- a)

"-sinnaavoq"-mik allassimaneranut tunngavik tassaavoq IBA-mik isumaqatigiissusiornermik pisinnaatitaaffigisaq aalajangerneqarsimassammata, tassani Kalaallit Nunaannit sulisartunik suliffeqarfinnillu atugaqarluni suliassamik suliniutinik ingerlatseqatigiiffiit nammineq kivitsiniarnera pillugu allassimassalluni, imaluunniit suliniutinik ingerlatseqatigiiffimmut suliassanik isumaginninnerminnut atatillugu pilersuisuusut kivitsissanerannik suliniutinik ingerlatseqatigiiffiit peqqussutigissaneraat allassimassalluni.

IBA-mik isumaqatiginninniarnernut atatillugu Naalakkersuisut missiliuuteqarnissamut sinaakkuteqarnissaat pisariaqarput. Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut pitsaanerpaamik aamma iluaqutaanerpaamik Kalaallit Nunaannit sulisartut suliffeqarfiillu qanoq atugaarnissaannik paasiniaanissamut isumaqatigiissuteqarsinnaassuseqarnerup tulluarnerusanera nalilernerqarsimavoq.

Pisunili tamani pisussaataaaffigisat piviusunngortinnissaat suliniutinik ingerlatseqatigiiffiusumut pisussaataaassutaassaaq.

b)

VSB-mik siunertaasut ilagimmassuk Kalaallit Nunaanni piumasaqaataasunik Kalaallit Nunaanni suliffqarfinnut suliassat ilaat pissanerat piviusorpalaartuusoq nalilernerqarpoq.

c)

Sanaartornerup aamma ingerlatsinerup nalaani suliassanik isumaginnissinnaanermik taakku periarfissaannik paasiniaaniarluni najugaqarfinni suliffeqarfinnik misissuillutillu attaveqarsimanerminnik neqeroortitsinermut atatillugu ingerlatseqatigiiffik uppernarsaassaaq. Piginnaanngorsarneq arlalitsigut pisinnaavoq – aammali Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit ataasiakkaat peqataanissamut pisinnaassusaannik aamma piumassuseqarnerannik aalajangerneqartussaalluni.

Aatsitassarsiorluni suliniummut annertunerusumut atatillugu sulianik sullissinernillu arlalippassuarnik pisariaqartitsisoqassaaq. Taamaattumik sanaartornerup aamma ingerlatsinerup nalaanni Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut periarfissarpassuaqassaaq, aamma assersuutigalugu sanaartornermik suliassat ilaat nunanit tamalaanit suliffeqarfiutilinnit angisuunik suliarineqaraluarpata.

Taamaattumik pisariaqartitanik sulisartunik piigisaqassannginnatta nunanit tamalaani ingerlatseqatigiiffissuarnut naleqqussarniarnissaq pillugu apeqqutaasariaqanngilaq, tassaanerussaarli suliffeqarfiutitta piginnaassutsiminnik alaatsinaaffeqarlutillu inerisaanissaat.

Siullertut Kalaallit Nunaannit suliffeqarfiit najugaqarfinni Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermik siunnersuisartut neqeroorutigisaanni peqataasinnaapput, ilanngullugit suliffeqarfiit unammillersinnaassusaannik aammalu suliassanut neqeroorsinnaassusaannik nukittorsaaniutitut Namminersorlutik Oqartussat pilersissutitut neqeroorutigisaanni peqataasinnaallutik.

Tamakku saniatigut aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffinnik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutini (IBA-mik isumaqatigiissutini) ingerlatseqatigiiffiit neqeroortitsinermik atugassiaatiminni, aammalu neqeroorusiortaatsiminni Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit aamma nunani tamalaani ingerlatseqatigiiffiit akornanni joint venturemik isumaqatigiissutaasunut assigiinngitsutut ilutsit isumannaarnissaannik piumasaqaateqartoqarsinnaavoq. Assersuutigalugu Kalaallit Nunaannit suliffeqarfiup suliassami suna kivissinnaanerlugu nalunaarutigalugu. Kalaallit Nunaannit suliffeqarfik nunani tamalaani ingerlatseqatigiiffimmi sulisartuusunik suleqateqartunik sulisartoqarmat

najugaqarfimmi suliffeqarfimmi sulisartuusut suliffeqarfigisaminnut pigilersitassaminnik nutaanik ilisimasaqarfeqalissapput. Joint venturit isumaqatigiissutiginnissaannut ilusilianik assigiinngitsorpasuarfik peqarpoq.

Taamaattumik najugaqarfimmit aamma nunanit allaneersunit ingerlatseqatigiiffiit akornanni suleqatigiinnerni suleqatigiinnissamut ilutsinut, joint venturenut allatullu suleqatigeeriaatsinut naleqquttunik ilusilianik sulaqartoqarneranik isumannaarinissaq ingerlatseqatigiiffiup pisussaaffeqarfigissagaa IBA-mik isumaqatigiissutaasumi allassimassaaq.

- 6d) IBA-mik isumaqatigiissutaasumi ilaliussaasunik naapertuutsitsinissaq pillugu ingerlatseqatigiiffinnut piunarsaqartoqassaaq. IBA-mik isumaqatigiissutit nakkutigineqartuarlutillu nalilerneqartuutaasammata (ukiumoortumik) anguniakkanut naleqqiullugu iluarsaassisarnissat siunertaralugit – aamma sanaartornerup nalaani - najugaqarfimmi suliffeqarfiit ilanngunneqarnissaasa isumannaarnissaat pillugu ingerlatseqatigiiffimmut sakkortusisanik piunarsaqartoqarsinnaassaaq.
- 6e) Ingerlatseqatigiiffimmut, suliniutinut angisuunut inatsisip aalajangersagaanik periarfissaanillu atugaqarnissamik kissaateqartumut suliassarisaat ilaat Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiorfimmut neqeroortigisarnissaat aammalu Kalaallit Nunaanni sulisartut ilanngunneqarsinnaanissaat pillugit piunarsaqartoqassaneranik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamut neriorsuisinnaapput. Ima allassimasoqartillugu *"IBA-mi isumaqatigiissutinik eqquutsitsiniarluni, kalaallit sulisitsisut pilersuisussallu akiusunut pitsaassutsimullu tunngatillugu unammillersinnaassuseqarsimappata, akuutinneqarnissaat neqeroorteqartitsinermut piunarsaqatitigut neqeroorteqartussanut piunarsaqatigineqarsinnaavoq"*, taava *"akiusunut pitsaassutsimullu tunngatillugu unammillersinnaassuseqarsimappata"*-mut tunngatillugu pineqartoq tassani tassaavoq Kalaallit Nunaanni piunarsaqataasut, isumaqarluni nunanit tamalaanit neqeroortitsinernut atugassianut angisuunut piunarsaqatit atuutsitat matumani atuuttussaanginnerat.
- 6f) Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata kaammattuutaanut Naalakkersuisut isumaat tassaavoq kaammattuutaasumi tassani annertoorsuarmik nutaartaqannginnera. Suliariumannittussarsiuussisarnissamik piunarsaqatit naammaginartumik annertusseqartumik ingerlatseqatigiiffiit isumannaarinissaat IBA-mik isumaqatigiissummut Naalakkersuisut piunarsaqatigigallagaanni oqaasertalersorneqareersimavoq.

7. § 10-mut tunngatillugu

Aalajangersakkami ilaatigut allassimavoq:

§ 10. *Sulisussat nunanit allaneersut, suliniummi angisuumi Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu akuerineqarsimasumi ingerlatat suliarinissaannut sulisutut atorneqartussat, akuersaarnartunik pissusiviusutigullu tunngavilersugaasunik aningaasarsiatigut sulinermilu*

atugassaqartitaanissaat, suliassamut ingerlatseqatigiiffiup neqeroortitsinermut najoqqutamini isumagissavaa.

a) Suliniutini angisuuni sulisut akuersaarnartunik pissusiviusutigullu tunngavilersugaasunik aningaasarsiatigut sulinermilu atugassaqartitaanissaannik suliniummut ingerlatseqatigiiffiup eqquutsitsineranik nakkutilliineq Naalakkersuisunit qanoq ingerlanneqalersaarpa? Tassunga atatillugu pissutsit taakkununga tunngasut suliniummut ingerlatseqatigiiffiup akkuttunngitsumik nalunaarusiortassagai siunnersuummi § 18-imi aalajangersarneqarmat ataatsimiititaliamit arajutsisimaneqanngilaq.

b) Suliniutini angisuuni sulisut suliffeqarnikkut inatsisitigut piginnaatitaaffii sumiippat?

d) ILO-p isumaqatigiissutaanut 94-imut siunnersuut matumani pineqartoq akerliunngitsoq sumik tunngaveqarlutik Naalakkersuisut nalilerpaat?

Akissutit

a)

Sullivinni avatangiisit pillugit Kalaallit Nunaanni inatsisaasunut sulinermi atugassarisat naapertuuttuunerannik Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik nakkutilliinermik isumaginnissaaq. Tamatuma saniatigut suliniummik ingerlatseqatigiiffiusoq akuersissuummi piumasaqaatit qanoq naapertuutsinneqarneri pillugit Naalakkersuisunut nalunaaruteqartassaaq. Nalunaarutit tunngavigalugit Naalakkersuisut naliliisassapput.

Taamatutaaq soorlu Cairnip uuliasiorluni qillerineranigut suliniummik ingerlatseqatigiiffik aningaasarsianik atorfinitsitaanermilu piumasaqaatinik nalunaaruteqartarnissaminik peqquneqassaaq. Aammattaaq pilersuisuusut sulisunut aningaasarsianik pissutsinik nalunaaruteqartarnerisa isumannaarnissaannik suliniummik ingerlatseqatigiiffik peqquneqassaaq. Taamatut ilusiliaq 2010/2011-mi iluatsilluartumik Cairnmur atornerqarpoq, aningaasarsianut, akileraarutinut ingerlatseqatigiiffimmullu akileraarutinut annertuunik nalunaarsuinerit pisimallutik.

Suliniummik ingerlatseqatigiiffiup neqerooruteqarnermut atugassiaanik Naalakkersuisut akuersissapput. Neqeroortitsinermik atugassiat aaqqissuussivimmik imaqartinnissaat piumasaqaatigineqarsinnaavoq, tassani pilersuisuusut sulianik isumaginnittarnissaannik piumasaqaatinik akuersaarnartunik pissusiviusutigullu tunngavilersugaasunik najoqqutaqarnissaat isumannaarneqassallutik. Nunarsuarmi suliniutini anginerusuni neqeroorutigisaasunut atatillugit aaqqissuussiviit taama ittut takuneqartarput. Taamaattorli suliniummik ingerlatseqatigiiffiit pilersuisuusunut piumasaqaatinik naapertuutsinissaannut tulluarnerusumik iliuuseqartarsinnaapput, taamaattumillu taamatut aaqqissuussiviusumik neqeroortitsinermik atugassiat imaqartariaqarnerannik inatsimmi piumasaqaateqartoqanngilaq.

b)

Kalaallit Nunaanni aallaavigalugu Kalaallit Nunaanni inatsisiliaasut atuuttuupput. Aningaasarsiani atorfinitsitaanermilu pissutsit akuersaarnartuullutillu pissusiviusutigullu

tunngavilersugaanerini akuersissuteqarlunilu naliliinermi aamma illuatungeriit akornanni isumaqatigiissutip ilai Kalaallit Nunaata pisussaaffittut akuerisimasaanut akerliusuuneri ilaatinneqassapput.

Suliniutini angisuuni sulisartumut suliaqarnermik inatsiseqarfigisap sumiittuunera piviusupilussuartut naliliiffigisamit aalajangerneqarpoq, tamannalu allagaatinik pingaarutilinnik tamanik peqartinnani naliliiffiqarsinnaanngilaq, ilaatigulu ilanngullugit illuatungeriit ilaasut akornanni isumaqatigiissutit, illuatungeriinnut tunngavigisassatut isumaqatigiissutit, aammalu illuatungerisat nunagisaannit nunani tamalaani isumaqatigiissutigisat pisussaaffigisat sorliit akuersissutigisimasaat pillugit ilisimasat.

d)

Tassaapput suliat namminersortut suliffeqarfiusunit neqeroorutigineqarlutillu suliarineqartut. ILO-mi isumaqatigiissummi 94 namminersuutigisanik inatsisilersuinermik suliasanik ilanngussaqaqarnermiit atugassiarineqarnera siusinnerusukkat takuneqarsimanngilaq, taamaattumillu siunnersuutip ILO-mi isumaqatigiissummi 94-imut akerliusuuneranik Naalakkersuisut isumaqanngillat.

7.1. § 10, imm. 8-mut tunngatillugu.

Aalajangersakkap imm. 8-ni allassimavoq:

"Imm. 8. Imm. 2-mi taaneqartut sulineri isumaqatigiissutini sulisunut nunanit allaneersunut nalunaaquttap akunneranut akissarsiat ikinnerusut aalajangiunneqarsinnaanngillat, Kalaallit Nunaanni suliaqarfinni kattuffiit akornanni sulineri ataatsimoortumik isumaqatigiissutaasimasuni suliaqarfikkaanut assingusunut aalajangerneqarsimasut malillugit nalunaaquttap akunneranut tunngaviusumik akissarsianit ikinnerusunik. Imm. 2-mi taaneqartut isumaqatigiissummi aalajangersakkatut akissarsiat naatsorsorneranni nerisanut najugaqarnermullu, atisanut aningaasartuutitut, akilikkamik angalanernut, sillimmasiinermit il.il. nalingititaq naatsorsugaasumut ilanngunneqarsinnaavoq."

- a) "Sulineri isumaqatigiissut" nalinginnaasumik qanoq paasineqarpa. Akunnermusiat kisimik pineqarpat imaluunniit sulineri piffissap siviussusissaa, tapit assigisaallu aamma ilaatinneqarpat? Aammalu "sulineri isumaqatigiissut"-mik paasinnineq taanna suliffeqarnermi illuatungiusut sinnerinit aamma isumaqatigineqarpa?
- b) Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu sulisut avataaneersut aallaavittut isigalugu SIK-p akissarsiarititaanut minnerpaamut assingusumik akissarsiaqartinneqassapput. Sulisitsisut aningaasartuutaasa assigiinngitsut akissarsiat katinneranni ilanngaatigineqarsinnaanerit inatsimmi siunniunneqartoq eqqarsaatigigaanni taamatut sanillersuussineq tamakkiisua?
- c) Sulisut peqatigiiffiannut nunanut allameersumut ataatsimoortumik isumaqatigiissutit qupperneq 8-mi killigitamit 80, 41 kr.-imit appasinnerusinnaannginnerat eqqortumik paasinninnerua?

- d) d) Suliniummut ingerlatseqatigiiffik imaluunniit tassunga pilersuisoq nunap allap inatsisai tunngavigalugit inerteqqutaanngitsumik, kisiannili Kalaallit Nunaanni inerteqqutaasumik, iliuuseqarpat politiit qanoq iliussappat?

Akissutit

a)

Isumaqatigiissut paasineqarpoq sulisartup aamma sulisitsisup akornanni isumaqatigiissutaasoq, tassani pineqarlutik suliassarissap isumaginissaanut pissutsit.

Suliffeqarfimmi illuatungeriit taamatuttaaq isumaqassanerat naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

b)

Akissarsiat illuatungeriit akornanni isumaqatigiissutigineqassaaq, inatsillu SIK-mi isumaqatigiissummi nassuiarneqartut tunngavigisatut anignaasarsiarisanik aallaaveqartumik minnerpaamik aningaasarsiaritamik taamaallaat imaqarpoq. Kalaallit Nunanni suliffeqarfimmi SIK najoqqutaralugu sulisartoq akeqanngitsumik nerisinneqarneq ajorpoq, ineqartitaananilu atisamik errorsissunneqarneq ajorpoq, assigisaannilluunniit pineqartarani. Taamaattumik sulisartunut avataaneersunut pissutit immikkut ittuupput, taamaattumillu SIK najoqqutaralugu sulisartut aamma sulisartut avataaneersut akornanni assigiissoqarneq annikitsuararsuuvoq.

c)

Aap, eqqortumik paasineqarpoq, taamaalillunilu pisat nalunaagaasut, soorlu nerisat najugaqarnerillu nalingat ilanngaatineqarsinnaallutik.

d) Kalaallit Nunaanni inatsisaasut kinaagaluaaraanniluunniit Kalaallit Nunaanni atuupput. Kalaallit Nunaanni politiit Kalaallit Nunaanni inatsisaasunik torersuusoqarnissaanillu attassinissamik suliassaqarput. Immikkoortortarli nunagisamit tiguneqarsimanngimmat danskit Inatsiseqarnermut Ministereqarfiata ataaniippoq. Taamaattumik politiit suliassinneqarsinnaanatillu taakkuninnga aqqissuussivigineqarsinnaanngillat.

8. Akileraanngissinnaaneq aammalu akuliutinnginnissamik tunngavik

a) Akuliutinnginnissamik tunngavimmik aammalu suliffeqarfiup iluani akikinaaraluni akilersuinnginnissamik suliffeqarfissuarmi suliniummut annertuumut peqataallutik ingerlatseqatigiiffiusut malinninnissaat kia nakkutigissavaa?

b) Sinneqartoorutit annertuumik nussorneqannginnissaannik (annissorneqannginnissaannik) Kalaallit Nunaata qulakkeerunneqarnissaanut akuliutinnginnissamik tunngavik naammappa?

Akissutit

a) Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik tassaavoq oqartussaasoqarfik eqqortoq, nakkutilli-inermillu isumaginittuq.

- b) Akuliutinnginnissamik tunngavik ilaatigut annikitsumik aningaasaqartitsinermut, akileraartarnermut tunngasunik nalikilliliissutinut, sinneqartoorutinut, nakkutilliis-sutaasartunut sunniuteqarluartunut tunngatillugit naleqquttunik maleruagassat peqatigalugit tamarmik sinneqartoorutip akileraarusigaanngitsup unioqqutitsilluni annissorneqarneranut isumannaarissaaq. Allatut oqaatigalugu ingerlatseqatigiiffiit eqqortumik akileraarusersorneqarnissaannik tamakkiisumik akileraaruteqarnermut aaqqissuussivik tamarmiusoq isumannaarisussaavoq.
- Suliniummik ingerlatseqarfimmut sinneqartooruteqarfiussanngilaq. Suliniutinut angisuunut inatsisip atuuffiani sanaartornerup nalaani taamaallaat sanaartornermi aningaasartuutit akilersorneqartussaapput.
- Ingerlatsinerup nalaani Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartutut piginnittooqataa-nermik ingerlatseqatigiiffittut ingerlatseqatigiiffiup pilersinneqarnissaa pillugu aatsi-tassaqaqarnermut inatsisaasumi piumasaqaatinik assingusunik inississukkanik attas-silluni akileraarusiinermik isumaliutigisat akiorniarsinnaanissaat pingaaruteqarpoq. Aatsitassaqaqarfiup avataani inuussutissarsiteqarnermik inatsisip atuuttut alumini-umik aatsitsisarfiup immikkoortoqarfittut ingerlannissaanik periarfissiivoq, tassani taamaallaat immikkoortortamik ingerlatsisartumik ataatsimik nalunaarsuisarnissamik (akunnermiliuttoqartarnermik) piumasaqaateqartoqarsinnaalluni. Tamanna nutaamik inuussutissarsiteqarnermik inatsisissamat siunnersuummut tunngavigisat ilagaat.

9. Piffinni suliniutinik annertuunik ingerlatsiviusuni politiit nakkutiginninnissaat

Suliniummik angisuunik piviusunngortitsinermut atatillugu sanaartornermik ingerlatsinermi inuppasuit tammaarsimaarfimmiittussaapput. Piffimmi avinngarusimasumi inuit 1000-it sinnerlugit amerlassusillit najugaqartinneqarpata suliniummi angisuuni sulisut akornanni isumaqatigiinnginnerit pinerlunniarnerillu nalinginnaasut pinngitsoorneqarsinnaanngillat. Taamaattumillu sanaartorfimmut atatillugu najugaqarfinni politiit nakkutilliinissaat aamma isumaliutigineqarpoq.

- a) Nunanut allanut isumaqatigiissut naapertorlugu unioqqutitsisumik suliumajunnaartoqarpat imaluunniit suliffimmut mattussisoqarpat politiit kalaallit suliumajunnaartunik suliffimmilluunniit mattussisunik paaatitsissappat?
- b) Assersuutigalugu London Miningip tammaarfiani Nuummi politiit inatsisunik malitsitsissappat?
- c) Imaluunniit akerlianik eqqarsaataava suliniummut ingerlatseqatigiiffik isumannaallisaanermik sullississutinik suliaqartartunik nunani allani suliffeqarfinnik atuissava?

Akissutit

Aallarniutigalugu politiit Danmarkimi Inatsiseqarnermut Ministereqarfiup ataaniittuunerat oqaatigineqassaaq. Taamaattumik politiit suliaqartarnermi imaluunniit suliaqartarnermi aaqqissuussinissaq Namminersorlutik Oqartussat pisinnaaffigisaasa avataaniipput.

- a)

Suliniummik angisuunik najugaqarfiusumik unioqquutitsisumik suliffimmut mattussinerup paaatitsissaneq pillugu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik imaluunniit ingerlatsivimmik allamik sumilluunniit unioqquutitsilluni mattussinernut tunngavigisat maleruagassiallu asserluinnaat najoqqutaralugit Kalaallit Nunaanni Politiit asserluinnaanik naliliissapput. Ilutigalugu oqaatigineqassaaq politiit suliumajunnaartitsinngisaassasut. Tassaangilaq politiit suliassaat, tassaavorli suliffeqarfimmi illuatungeriit (inatsisiliortuusinnaasullu) akornanni pineqartoq – suliffeqarfiu annertussusaa nunagisamullu attaveqassusaa apeqqutaatinnagu.

b)

Aap – Kalaallit Nunaata sinneratulli piumasaqaatit maleruagassallu asserluinnaat najoqqutaralugit. Nuummi Politiit imaluunniit Kalaallit Nunaanni Politiini immikkoortoqarfik allaassanersoq Kalaallit Nunaata Politiivisa iluini aalajangiussassaavoq. Taamaalilluni suliniutini angisuuni sumiiffigisamut sanaartukkamullu sumulluunniit allamut assigiinngisitsisoqangilaq. Tamanna ilutigalugu oqaatigineqassaaq oqartussaasoqarfiit aamma allat inatsisaasunik malitsitsinissamut tunngatillugu pisussaaffeqarmata – ilanngullugit assersuutigalugit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik, avatangiisinut oqartussaasoqarfiit, Akileraartitsisoqarfik, aamma piniarnermut eqqissisimatitsinermullu oqartussaasoqarfiit.

c)

Namminersortutut suliniutinik angisuunik ingerlatseqatigiit nunanit avataaneersunit suliffeqarfinnik isumannaallisaanermik suliaqarnernik neqerooruteqartunik suleqateqarnissamik kissaateqassanerat ingerlatseqatigiiffiit namminneq aalajangissavaat, "politiitilli" namminersuutigisat pineqangisaannassapput, tassaanerussallutilli pinaveersaarisutut isumannaariniartussatut isumannaallisaanermik nakkutilliisuutitat, assersuutigalugu tamaanngaanniit tillinniartoqarnissaanik pinaveersaarisitsisut. Kalaallit Nunaanni inatsisaasunik malitsitsisuunermik suliaqartutuaapput Kalaallit Nunaanni politiit.

Uunga siunnersuut: Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xx 2012-imeersoq

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini paasissutissiissutigineqarpoq; "Inuussutissarsiuteqarnermut inatsit atuuttoq ingerlatanut aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu akuersissummi pineqartunut ilaasunut atuutinngilaq" aamma "suliassat taamatut annertutigisut piviusunngortinneqarnissaannut taakkua allaffissornikkut pisariusumik ingerlatsinermik aammalu unammilleqatigiinnermut killilersuisunik maleruagassanik nanertuuteqanginnissaat qanoq pingaaruteqartigisoq".

1. Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisissatut siunnersuutip siunertaa

Suliniutit angisuut pillugit inatsisissatut siunnersuutitut saqqummiunneqartumi § 15-imi allassimavoq illuliortiternernik sanaartornernillu suliaqarnernut suliniutit angisuut pillugit

inatsit imaluunniit aatsitassarsiornermut inatsit naapertorlugu akuersissutigineqarfigineqarsimasunut inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit atuutinnigitsaq.

a) Aatsitassarsiornermut inatsimmi aammalu suliniutit angisuut pillugit inatsimmi ilaatinneqanngitsut siuliani allassimasut eqqarsaatigalugit inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi taama allannguinnissaq pisariaqavippa?

b) Aatsitassarsiornermut inatsimmi aammalu suliniutit angisuut pillugit inatsimmi ilaatinneqanngitsut eqqarsaatigalugit inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip atuuttup sulitutit angisuunik pilersitsisinnaaneq toqqaanartumik mattuppa?

c) Inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumit annikinnerusumik allannguinnikkut isertortumik akunnermiliuttutut suliffeqarfimmik pilersitsisinnaaneq pinngitsoortinneqarsinnaava?

d) Suliaqarfiit inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi ilaatinneqarunnaartunut maleruagassiissumik immikkut inatsimmi naleqquttumik peqartoq Naalakkersuisut isumaqarpat? Taakkua tulleriarlugit tagoqqullugit Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

e) Taamaanngippat, suliaqarfiit ilaasa maleruagassiuunneqannginnerat qanoq iluaqutissarsiffiusussatut Naalakkersuisunit isigineqarpa?

g) Inatsisikkut inuussutissarsiummik ingerlataqarnerup maleruagassaarutsinneqarnera sutigut pitsaanngequteqarsinnaasutut Naalakkersuisunit isigineqarpa?

Akissutit

- a) Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip allanngortinnera suliniutinik angisuunik piviusunngortitsinermut naleqqiullugu imminnermini pisariaqartuunngilaq, eqqortuuvormi suliniutinik angisuunik aamma aatsitassarsiornermik suliniutit inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi maleruagassanik najoqquartaqartitaannginnerat. Taamaattorli inuussutissarsiuqarfiusumik nutaaliaanerusumut ullutsinnullu naleqqunnersumut sinaakkutissanik pilersitsisumik, aningaasaliissutinik kajungersaanermut pingaarteqartumik, taamaalillunilu Kalaallit Nunaannut suliffeqarfinnut nutaanut aggersaasinaasumik, inuussutissarsiorfiusumik kajungernartumik pilersitsisumik nutaamik inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit nutaaq pisariaqarpoq. Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit atuuttusoq, erseqqissumik illersuiniarnermik imaqartuusoq tassaannigilaq siunertamut tassunga inatsisitut ilapittuisuusoq, inuussutissarsiuqarfimmi ilusererigaanik attassinissamut taamaallaat ilapittuuteqarniarloq taamaalillunilu inuussutissarsiuqarfimmik uninngaannalersitsisoq. Inuussutissarsiorfik pitsaasoq nunamut suliffeqarfimmi nutaanik aggersaaqataassaaq, taamaalillunilu nunami maani pilersitsisut namminneq suliffeqarfimminnik aallartitaqarnissaannut pitsaanerusunik atugassiissalluni. Nunap avataanit suliffeqarfinnut, siunissami Kalaallit Nunaanni inissiffeqarusuttunut najugaqarfimmi inissisimallunilu attaveqartuulerneq pisariaqassapput Kalaallit Nunaanni niuerfiusumi ineriartornermik malinnaasinnaaniassappata, taamaalillutillu niuernissamut periarfissanut

takkussinnaasartunut akuulersinnaaniassappata. Tamanna ilaatigut Kalaallit Nunaanni atavartussamik aatsitassarsiornermik uuliasiornermillu ingerlatseqatigiiffiit allaffeqalernerisigut takuneqarsinnaavoq.

- b) Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip atuuttup suliniutinik angisuunik pilersitsinissaq pakkersimaanngilaa, aappaatigulli Kalaallit Nunaannut iluaqutaanerpaamik iluseqartillugit suliniutit pivusunngortinnissaat qularnaveeqqusinngilai. Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit atuuttuusooq sanioqquteriaannaavoq, siuarsakkanillu ingerlatseqatigiiffinnik nutaanik pilersitsinermut atatillugu akunnermiliuttoqartiternerit akiugarinagit.

Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit atuuttoq naapertorlugu Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffiit avataaneersut inississorsinnaatitaapput, taamaallaallu immikkoortoqarfimmi pisortaqarpat inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip aalajangersakkatut piumasaqaataanik naapertuutsitsisoqassaaq. Assersuutigalugu aluminiumik aatsitsisarfik milliardimik ataatsimik kaaviiartaqartoq nunanit allanit suliffeqarfimmit imaluunniit ingerlatseqatigiinnit immikkoortoqarfittut ilusilerlugu aaqqissuussatut sanaartorneqarlunilu ingerlatarineqarsinnaanerani nassataqarpoq. Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit naapertorlugu taamatut aluminiumik aatsitsiviliorinissamut akuersisuteqarnissamik imaluunniit akuerinninnissamik qinnuteqartoqartariaqanngilaq.

Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip nutaap siunertaa aamma tassaavoq Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut salliutitsinissaq pillugu aatsitassaqarnermut inatsisip avaqqunniarsarineqarnissaanut pakkersimaarinninnisaq, nunanit avataaneersunit ingerlatseqatigiiffiit immikkoortoqarfii pillugit inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip aalajangersagaasa naapertuutsitsiviginissai aammalu inuussutissarsiummik ingerlataqarnermut piumasaqaataasut atuuttut innersuutigalugit. Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisimmi aalajangersakkatut piumasaqaatit naapertuutsinneqarpata ingerlatseqatigiiffik Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffiusutut imminut taalersinnaassaaq taamatut taaguutigisami piviusunik imaqartoqanngikkaluartorluunniit, tassalu ingerlatseqatigiiffiup inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisaasup piumasaqaataanik naapertuutsitsinerata saniatigut. Taamaaliortoqarneratigut Kalaallit Nunaannit sulisartunik aamma suliffeqarfinnik atuneq, aatsitassaqarnermut inatsimmi § 18-iani ilanngusaasumik isumannaarinissap naleerussarneqarnissaanik isumaqartilernissaanut aarleqqusiinnaavoq.

c)

Soorunami suut tamarmik pisinnaapput, siunnersuummili saqqummiussami allannguutisatut siunnersuutaasoq pisariunnginnerpaallunilu tulluarnerpaatut isigineqarpoq. Naalakkersuisut siuarsaanermik atugassiaata ilaatut siunnersuut saqqummiunneqarpoq, taamaatumillu akunnermiliussinnaanerup akiorniarnerrinnaatut isigineqassanani, aammali inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip nutarsarneqarnissaanik kissaatigisatut, taamaalilluni najugaqarfimmi inuussutissarsiteqarfiusunik akulerutitsiniaanani illersuineq aqqutigalugu siuarsarmermik pakkersuisinnagu.

d)

Aallarmiutigalugu inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit atuuttup atorunnaarsinnerata inuussutissarsiuutit assiingiingitsut ingerlanneqarnissaannut inatsisinut tunngatillugu sinaaakkuteqartoqarunnaartoqassanngitsoq oqaatigineqassaaq. Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi maleruagassat ikittuaraannaat Kalaallit Nunaanni

inuussutissarsiummik ingerlataqarnermik inatsisitigut aalajangersaasuupput. Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiummik ingerlataqarsinnaanermut inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit aalajangersaasuvoq, inuussutissarsiummili ingerlatat suliarinerpiaat erseqqinnerusumik aalajangersaaviginngilai. Taamaalilluni inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit illuliortiternernik sanaartornernillu suliaqarfigisamik immikkut ittumik aalajangersaassutinik imaqaqngilaq, assersuutigalugulu Kalaallit Nunaanni illuliortiternernik sanaartornernillu suliaassanik suliffeqarfinnut ingerlataqartunut pitsaassusissatut pi-umasaqaatinik inississuinngilaq.

Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsiimmi allanngorsimasumi suliffeqarfi-usunut ilaajunnaarsimasunut aalajangersaanermut tunngatillugu nalinginnaasumik ingerlatseqatigiiffinnut naatsorsuisarnermullu inatsisaasup saniatigut immikkut ittumik inatsiliani inuussutissarsiorfinnut assigiinngitsorpassuarnut maleruagassianik aalajangersaasoqarsi-manera oqaatigineqarsinnaavoq. Assersuutitut makku taaneqarsinnaapput:

Kukkunersuisut pisortanit akuerisat nalunaarsugaasullu pillugit Kalaallit Nunaannut inatsi-sip atuutsilernissaanut peqqussut. Aammattaaq nalunaarusiani arlalinni aalajan-gersarneqartunik kukkunersuisarnermik inuussutissarsiummik ingerlassaqarnermut nalu-naarusiani arlalinni maleruagassianik aalajangersaasoqarsimavoq. Kalaallit Nunaannut eqqartuussisaatsimut inatsimmi Kapitali 5-imiipput inatsisilerituutut ator-finitsitaasarneq pillugu aammalu inatsisilerituutut suliaqarneq pillugu aalajangersakkat.

Akunnittarfinni Neriniartarfinnilu suliffeqarfiusumut imigassanik tunisisarneq sassaalliisar-nerlu pillugit inatsisartut inatsisaat immikkut ittoq pingaaruteqartuuvuq, soorlulusooq neri-sassanik il.il. nerisassiortarnernut piumasaqaatit pillugit uumasunik toqoraasarnermut inatsisaasuni maleruagassaarluni.

Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi imartakkut assartuisarneq aamma ilaasuunngilaq, imarsiornermilli inatsisiliaasuni annikitsortalersukkatut aalajangersagarisani, ilaatigut umiarsuit isumannaatsuunissaat aammalu Kalaallit Nunaannut aamma tamaanngaanniit tamaanilu imartakkut assartuinissamut akuersissuteqartarnerit pillugit inatsisaasuni aalajangersarneqarsimalluni.

Inuussutissarsiorfiusut ilaanni, soorlu eqqjaasarnermi immikkut ittumik inatsisiliortoqarnis-samut pisariaqartitsisoqarsimanngilaq.

Illuliornernik sanaartornernillu immikkoortortami pisortat sanaartortarnerat ilaatigut Sanaar-tornermi neqerooruteqartitsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 2. december 2009-meersumi aalajangersarneqarpoq. Ilinniartut inissaannik isumannaarinissamut tamanna pillugu maleruagassiat Sanaartornermi ilinniartoqarneq pillugu Namminersorlutik Oqartus-sat nalunaarutaat nr. 10, 12. juli 2010-meersumi aalajangersarneqarput.

Aalisarnermut inatsisip aalisartoqarfiusoq aalajangersaavigaa, aammalu aatsitassaqarfiu-sumik aatsitassaqarnermut inatsisip aalajangersaavigaa.

Taamaattumik inuussutissarsiuteqarfinnik inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmiikkunnaartunik naleqquttunik immikkut inatsisinik aalajangersaasunik peqartoq Naalakkersuisut isumaqarput.

e)

Qulaani allassimasutut akuersaartuutillugit akissutit pissutigalugit akineqanngilaq.

g)

Inuussutissarsiuteqarfimmik killormut aalajangersaaneq pineqanngitsoq Naalakkersuisut isumaqarput, inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit atuuttoq soorlu qulaani nassuiarneqartut suliffeqarfiusunut tassunga ilaasunut pitsaassusissatut piumasaqaatinik piviusutigut imaqanngereermat. Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip nutaap inatsimmik akulerussisuunngitsutut imaqarnermigut Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnerup ilorraap tungaanut ineriartortinnissaanik periarfissanik killilersuisumik inatsimmik pisariaqartutut nutarsaaneruneranik Naalakkersuisut isumaqarput. Taamaattumik ajoqutisartanik takusassaqaanngilaq.

2. Inuussutissarsiornermik ingerlataqarneq pillugu inatsit unamillernermit killiliisoq aammalu najukkani suliffissaqartitsiniarnermik siuarsaaneq

Najugaqarfimmi suliffeqarnissanik sungiusartarfissanillu annertusaanissamut iliuitsit siuarsarnissaannut allanik aammalu sunniuteqarluarnerusunik periuseqartoq, inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisikkut illersuiniarnerup atorunnaarsinneqarneranut tunuliaqutit Naalakkersuisut saqqummiussissutiminni oqaatigaat.

a) Tunngavilersuut taanna itisileqqullugu Naalakkersuisut inussiarnersumik qinnuigineqarput, tassa pisortat suliariumannittussarsiuussisarnerisa aamma inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip akornanni pissutaasut ataqaatigiinnerat toqqaannartumik takuneqarsinnaanngimmat?

b) Inuussutissarsiummik ingerlataqartut namminersortut pisortanut toqqaannartumik isumaqatigiissuteqanngitsut sungiusarfissanik pilersitsinermut inatsimmik allanngineq qanoq sinniuteqartussatut naatsorsuutigineqarpa?

c) Aalajangersimasumik niuerfeqarnissamik piumasaqaat siunnersuut naapertorlugu atorunnaassaaq. Niuertarfiit piusut akornanni qanoq annertutigisumik uniinnartoqarneranik allannguut malitseqartussatut Naalakkersuisunit isumaqarfigineqarpa?

d) Aalajangersimasumik niuerfeqarnissap siunnersuutikkut atorunnaarsinneqarneranut atatillugu akiliisitsiniarsinnaanermut periarfissat pillugu akileraartarnermut pisortaqaarfik oqaaseqarnissaminut periarfissinneqarsimava?

e) Naatsorsuutigisaaq akimorlugu taamaattoqarsimanngippat taamatut toqqaasoqarnerani tunuliaqutaasut paasissutissiisutigineqarnissaat ataatsimiititaliamit kissatigineqarpoq?

f) Inuussutissarsiummik ingerlataqartunut piumasaqaatit maanna atuuttut inatsimmi § 2-mi nassuiaatigineqartut peerneqarnerat qanoq pitsaaquteqartut Naalakkersuisunit isigineqarpa? Imm. 1-5 immikkut oqaaseqarfigeqquneqarput.

g) Suliffeqarfiit nunatsinni suliassanik isumaginnittut, taamaattorli nunatsinni pilersitsiumangitsut, amerleriarnissaat Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpa?

Akissutit

a)

Pisortat suliariumannittussarsiuussisarnerisa aamma inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisip akornanni imaalliaannartumik ataqatigiittoqannginnera aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq. Tunngavigitinniagaavoq inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi akulerussuisumik peqarnissaq pisariaqanngitsosq, tassuuna Kalaallit Nunaanni sulisartut imaluunniit suliffeqarfiit atorunnaarsaat isumannaarniarlugit. Maannakkut inuussutissarsiutinik ingerlataqarneq pillugu inatsit Kalaallit Nunaannut annikitsuararsuarmik attaveqartut suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiusutut inissimalernissaannik nassataqarsinnaavoq, pissutiginnarlugu immikkoortortami pisortaqarfiunertik kalaaliusumik, taamaallitullu inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi piumasaqaatinik naapertuutsitsilluni. Aatsitassaqaqarnermut inatsit naapertorlugu Kalaallit Nunaannit suliffeqarfiit atorunnaarsaat pillugu piumasaqaateqartoqarpat suliffeqarfiit imaluunniit suliassat Kalaallit Nunaanni sulisartunut imaluunniit suliffeqarfinnut isumagineqartussaagaluit suliffeqarfinit taamaallaat immikkoortortaminni kalaallimik pisortaqartuusunit, tamatuminnigali nassatarisamik inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi piumasaqaatinik naapertuutsitsigumit tiguneqarnissaat aarleqqutigineqarsinnaavoq.

b)

Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit atuuttoq imaluunniit siunnersuutaasoq toqqaannarsumik sungiusarfissanik isumannaarinnittuunnginnera erseqqissaavigineqassaaq. Suli tunngavissiissut tassaavoq maannakkutut akulerussuinngitsumik inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisaasoq pisariaqartinneqanngimmat, siumut tunngatillugu pisortat sanaartugassaataasa suliariumannittussrasiernerisigut neqeroortitsinermi piumasaqaatinut najugaqarfimmi suliffeqartitsinissamat suliffinnillu sungiusartarfissanut misilittakkat pitsaasut sanarfiusariaqarmata. Aatsitassaqaqarfiusumi aamma ilaatigut najugaqarfimmi suliffeqarfiit ilanngunnerisigut aamma najugaqarfimmi sulisartut piginnaanngorsarnissaannik pikkorissartitsinernik neqerooruteqarnertigut anguniagaqartitanik IBA-mik isumaqatigiissuteqarnerit pillugit piumasaqaateqartarnikkut piviusunik angusaqarluartoqarsimavoq. Taamaattorli inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisikkut atuuttukkut "najugaqarfimmit suliffeqarfiit" atorunnaarsinnissaat aarleqqutaavoq, soorlu qulaani eqqartorneqartut nunanit allanit ingerlatseqatigiiffiup immikkoortortamini pisortaqarnermigut inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi

atuuttumi piunasaqaatinik naapertuutsinermigut "najugaqarfimmi suliffeqarfittut" isigineqarsinnaammat.

c)

Pisiniarfiit matoorarnissaannik siunnersuutip nassataqarnissaa Naalackersuisut naatsorsuutiginnilaat. Paarlattuanik aningaasaqarnermi ingerlassani annertusarnissaq taamaalilluni pisiniarfiit isertitamikkut annertusaanissaat Naalackersuisut naatsorsuutigaat. Tamanna siuarsarnermut atugassianut ilaavoq. Ullumikkullumi allaat atugassanik pisiniarfiit nalinginnaasut pisiniarfigisaat internetikkut niuernerup annertusiartuaaginnartup unammillerfissalerpai.

d)

Akilerartarnermut Pisortaqaqfik oqaaseqaateqarnissamut periarfissaqarsimavoq.

e)

Qulaani allassimasutut akuersaartuutillugit akissutit pissutigalugit akineqanngilaq.

f)

§ 2-mut maannakkut piunasaqaatit peerneqarnerisa iluaqutissartaat tassaapput sinaakkutinut nutaanut eqaannerusunullu ammaanissaq, atuisut iluaqutigisassaannik inuussutissarsiuteqartut akornanni unammillernerup annertusarnissaanut peqataaqataasinnaallutillu naggataatigut tunisassioriaatsimut iluaqutaasinnaasumik.

Tullinnguuttunut tunngatillugit:

Imm. 1 aamma 2

Internetikkut aamma allatsitsinikkut niuersinnaaneq pissutigalugu nioqutissanik atugassatut tuniniaasoqarneranit namminersuutigalugu inuussutissarsiummik ingerlataqarsinnaanermut danskisut naalagaaffimmi innuttaasutut pisinnaatitaaffeqarnissamik imaluunniit Kalaallit Nunaanni najugaqarnissamut sulisinnaanermullu akuersissiummik atuuttumik peqarnissamik, imaluunniit Kalaallit Nunaanni najugaqartariaqarnermik piunasaqaateqartoqarnissaq isumaaruppoq. Pisiniarfimmi sulisuusut sulisinnaanermut najugaqarnermullu akuersissuteqarneq pillugu nalinginnarmik aalajangersagaasunit aalajangersaavigineqarput.

Imm. 3

Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi piunasaqaataasariaqanngitsoq pineqarpoq. Inersimalersimannngitsup isumaqatigiissuteqartarnissaanik pinaveersitsissanngilaq. Inersimalersimannngitsunut sulinermi piunasaqaataasut sullivinni avatangiisinut inatsisaasuni aalajangersaavigineqarput.

Imm. 4

Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi piunasaqaat ilaatitaassanngilaq piunasaqaammi Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiutinik nalunaarsuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannik najoqqutaqareerpoq.

Imm. 5

Suliffeqarfiit assigiinngitsunut tunngatillugu immikkut ittutut inatsisaasuni aalajangersarneqarpoq.

g)

Kalaallit Nunaanni inissivinnissap kajungernerulernissaanik siuarsaanermik atugassiat nassataqassammata annertuseriartoqassanerani Naalakkersuisut naatsorsuuteqanngillat. Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnerup aallartisariarluarnera ilutigalugu ingerlatseqatigiiffinnut ataavartumik inississornissaq soqutiginarnerulissaaq.

3. Atuisunik illersuineq pillugu

a) Aalajangersimasumik niuferqarnissamik aalajangersagaq atorunnaarpat nunatsinni atuisut aamma naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissat pitsaanerulernerannik inatsisissatut siunnersuut nassataqassasoq Naalakkersuisut isumaqarpat?

b) Nunani avannarlerni innuttaasup kialuunniit nunatsinni niuertarfimmik imaaliallaannaq aallartitsisinnaanera inatsisissatut siunnersuutip piviusumik kingunerissavaa? Assersuutigalugu umiarsualivimmi containerimit?

Akissutit:

- a) Aalajangersimasumik niuferqarnissamik aalajangersakkat atorunnaarsinneri atuisut pitsaanerusumik illersornissaannik nassataqartitsisuunngillat, paarlattuanilli inuussutissarsiummik ingerlataqartup atuisunut erseqqarissumik inissitamut allakkiap GER normup kiisalu piginnittup aqqanik najugaanillu allassimaffilimmik peqarnissaanik piunasaqaat. Taamaalilluni atuisoq qaqugukkulluunniit kimik attavigisaqarnerminnik ilisimanninnissaat aammalu taama pisoqassatillugu kina maalaaruteqarfigissanerlugu isumannaarneqassaaq.
- b) Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit atuuttoq naaportorlugu Nunani avannarlerni innuttaasooq kialuunniit Kalaallit Nunaanni atugassanik nioqquteqarfimmik suliffeqarfimmi imaaliallaannaq aallartitsisinnaavoq. Tassuunartaatigut inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmut atuuttumut naleqqiullugu allannguuteqartoqanngilaq. Siunnersuutip nassatarissanngilaa kialuunniit usit puuanik inissiilluni tassanngaanniit nioqqutinik tuniniaasinnaanissaa, suli usit puunik inissiinissamut nunaminertanut oqartussaasoqarfimmik akuersissutisinnissaq piunasaqaataajuartussaammat. Aammalu inatsisissatut siunnersuutaasoq naaportorlugu GER normumik peqartoqartariaqarepoq. Tamatumalu saniatigut najugaqarnermut sulisinnaanermullu akuersissutit pillugit maleruagassiani sulisinnaanermut akuersissutaasut aalajangersarneqarput.

Inuussutissarsiornermik ingerlataqarneq pillugu inatsimmut naggasiineq

Kiisalu inuussutissarsiornermik ingerlataqarneq pillugu inatsisip atuuttup aammalu inatsisissatut siunnersuutitut saqqummiunneqartup sanilliunneqarnerat pillugu allakkiamik pissarsisinneqarnissani ataatsimiititaliap qinnutigaa, tassani ersarissumik allassimassallutik maleruagassat sorliit atorunnaavissut, sorliit nutaanik taaserneqartut aammalu maleruagassat sorliit attatiinneqartut.

Akissut

Inatsisip atuuttup taartissaatut inatsisissatut siunnersuut nutaarluinnat pisariillisagarlu pineqarmat inatsisaareersumi siunnersuutaasumilu kisiartaalluni assingusoq tassaavoq inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsisaanera, inatsit kalaalimeerniarfimmi tunisanut, kiisalu kalaallit kusanartuliatut sanalukkatullu ataasiakkaanik tunisassiaannut tungasuunnginnera, kiisalu inatsit naapertorlugu akileeqqusissutaasut nunatta karsianut tut-sittarnissaat. Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi aalajangersakkat allat sinneri tamarmik atorunnaarput, assingusunillu aalajangersakkanik taarserneqanngillat, paarlattuani tassaalperpoq inatsit pisariillisagaq, sinaakkutinik eqaannerusunik, atuisunut ilaqaataasussanik inuussutissarsiortut akornanni unammillernerup annertusarnissaanut peqataaqataasinnaasut naggataagullu tunisassioriaatsimut iluaqaataasinnaasumut isuman-naarisussaasoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga,

Ove Karl Berthelsen

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit ataasinngornermi novemberip 19-ani 2012 nal. 15.00-16.00 ataatsimiittarfik nr. 2-imi isumasioqatigiinnissamut ilisimatitsisut

Isumasioqatigiinnermi Suliniutit angisuut pillugit Inatsit, Aatsitassanut Inatsit aamma Alcoa pillugu sinaakkutissanut piumasaqaatit sammineqassapput.

1. Suliniutit angisuut pillugit inatsit

1.1 Paragraf 1-imut tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi aallarnersarnermi sanaartornerup qaqugukkut naammassinis-saa aammalu ingerlataq taamaalilluni siunertaanngitsumik aningaasaqarnikkut ajortup tungaanut saattoqaleqqunagu aammalu inatsisitigut tunngassutilinnik suliniummi angisuumi tassani pissutsit taakkua akornanni pisoqaleqqunagu taakku erseqqissarneqarsinnaappat.

Akissuteqaat:

Suliniutit angisuut pillugit inatsisissatut siunnersuutip § 7-iani allassimavoq, "Sanaartornermut isumaqatigiissutissanut neqeroorutinik kiisalu sanaartornermut isumaqatigiissutissanut suliaakkiinissaanut inatsisartut inatsisaat manna malillugu piumasaqaatit aalajangersakkat malillugit pilersaarusionermit suliffeqarfik akuersissummik Naalakkersuisut tunisinnavaat." Tassani allassimavoq, suliassaq § 7 malillugu Naalakkersuisut akuersissuteqarfigisimasaat suliarinnittussarsiuunneqarsimappat sanaartornerup nalaanut ilaassaaq, taamaangippat taamaassanngilaq. Tamakku saniatigut sanaartornerup nalaa qaqugukkut naammassineqarsimassasoq akuersissummut ilanngunneqartussatut siunniunneqarpoq. Ajortup tungaanut saattoqalernissaanut aarleqquteqarnissaq peqqutissaqanngilaq, tamakku akuersissutini erseqqissumik killilerneqartussaammata.

1.2 Paragraf 5-imut tunngatillugu

Ataatsimiititaliap oqaatsip atornerqartup "sanaartornermut atatillugu ingerlatat" oqallisigerusuppa. Suliat taamaattut sooq suliniutinit angisuut pillugit inatsimmut ilaatinnissaat pisariaqartutut isigineqarsimanersoq ataatsimiititaliap nassuiaateqarfigineqarnissaa kissaatigaa, aammalu inatsimmi oqaatsimut atornerqartumut "sanaartornermut atatillugu ingerlatat" suliassaqaarfiit suut tassunga attuumassuteqartinneqarnersut ajornanngippat erseqqissaavigalugit. Ataatsimiititaliap ilisimaaraa inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsit suliniutit angisuut pillugit inatsimmi sanaartornermut atatillugu ingerlatanut atuutinngitsaq, taamaattorli maannakkut inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi suliffeqaarfiit nunatsinneersut "sanaartornermut atatillugu ingerlatani" sulianik tigusinissaminnut atatillugu periarfissakinnerussanersut ataatsimiititaliap itisilliiffigitikkusuppa. Maannakkut inatsisissatu siunnersuutaasup oqaasertalersorneqarnera eqqarsaatigalugu suliffeqaarfiit nunanit allaneersut assersuutigalugu suliassanik makkunanga nerisassiorneq, errorsineq il. il. tigusininnaanissaat aallerinaateqarsinnaava, "sullissinnerit taamaattut" inatsimmi "sanaartornermut atatillugu ingerlatanut" ilaatinneqarpata?

Akissuteqaat:

Inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi maanna atuuttumi kalaallit suliffeqaarfiinik aammalumi sulisartunik atuinissamut imaluunniit peqataatitsinissamut qulakkeerrinninngilaq, VSB-mi assigisaannillu suliarinnittarneq pillugu inatsit malittarisassanik imaqaanngimmat. Akerlianik aarleqqutigineqarsinnaavoq suliffeqaarfiinik kalaallinut attuumassuteqarsinnaasoq tassatuaasinnaavoq immikkoortortami aqutsisoq inuussutissarsiummik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi piumasaqaatinik eqquutsitsisoq.

Suliniutit angisuut pillugit siunnersuutip maannakkutut oqaasertalersorneqarnerani qulakkeerneqassaaq, nunat tamat akissarsiaritittagaat malillugit saniatigut ingerlatanik suliarinnittussarsiuussinissamut akuerineqarnissaq periarfissaqassanngimmat, suliassat tamakku nunatsinni naammassineqarsinnaappata. VSB aamma pingasoqiusamik isumaqatigiisuteqartarneq pillugu siunnersuutip aalajangersagaani isumaq tassaavoq kalaallit suliffeqaarfii periarfissaqarpat sapinngisamik suliakkerneqartassasut. Kiffartuussinnermi suliassanut, soorlu nerisassiornerit errorsinerillu, eqqarsaatigalugit immikkut ittumik naatsorsuutigineqarsinnaavoq, suliassat tamakku nunatsinni nunatsinnilu piumasaqaatit malillugit naammassineqarsinnaassasut. Taamaammat suliassat taamaattut nunatsinni suliffeqaarfiinut isumagineqartarnissaat pillugu IBA pillugu/pingasoqiusamik isumaqatigiinninniarnerni immikkut annertuumik eqqumaffigineqartassapput.

Siunnersuut malillugu suliassat suliarinnittussarsiuunneqarsinnaanngillaat, aatsaalli kalaallit suliffeqaarfiisa suliassat isumagisinnaannginneri paasineqarluareerpat.

1.3 Paragraf 6-imut tunngatillugu

Tunngaviatigut ataatsimiititaliap kissaatigaa inatsit immikkut inatsisaassasoq, suliniutinut angisuunut nalimmasaataasoq, ataatsimiititalialli siusinnerusukkat apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaat malillugu aatsitassarsiornermik ingerlatsinissamut periarfissaqarsinnaasut arlaqartut inatsisip maannakkut iluseqartinneqarnera tunngavigalugu tamatumunnga ilaatinneqassapput. Ataatsimiititaliap kissaatigaa inatsisip atuutilersinnissaanut aningaasa-

tigut killigititaq assersuutigalugu kr. 5 milliardinut qaffanneqassasoq. Naalakkersuisut tamanna qanoq isumaqarfigaat? Taamatut qaffaaneq aatsitassarsiornartunut ajoqutaasinnaassava? Naalakkersuisut tamatumuuna assersuusiornissaminut periarfissaqarpat? Naalakkersuisut suliaq pillugu sunik allanik paasisutissiisinnaappat?

Akissuteqaat:

Siunnersuutip § 6-iani allassimavoq, siunnersuut aatsaat imaappat atuutissasoq: *sanaartornermi ingerlatat suliarineqarneranni pilersaarutip sulisussatut pisariaqartitaanut Kalaallit Nunaanni sulisartut piginnaasaannut, sulilersinnaasunut aamma pissarsiarineqarsinnaasunut piumasaqaatit qaangiippata, imaluunniit pilersaarutip teknikkikkut aningaasaqarnikkullu naammassinnissinnaanerannut piumasaqaatai suliffeqarfinni sanaartornermi ingerlatani suliarinnittuni piumasaqaatit kalaallit suliffeqarfiisa teknikkikkut imaluunniit aningaasaqarnikkut naammassinnissinnaanerannut qaangiippata.*

Siunnersuummut oqaaseqaatini allassimavoq, "Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkanut ilaapput pilersaarutit ima annertutigisut nunap nammineq suliffeqarfii sulisartuili atorlugit, isumalluutitigut imaluunniit piginnaasatigut, naammassineqarsinnaanngitsut." Taamaallilluni aningaasatigut killissarititaasut qaffakaluaraanniluunniit tamanna allanngusangilaq, tassani pissutsit siunnersuummut ilaasut tassunga suli tunngaviusussaammat. Taamaammat ataatsimiititaliap isumaa Naalakkersuisut isumaqatigaat, siunnersuut taanna immikkut inatsisaassasoq, suliffeqarfiit pioreersut suliassanik naammassinnissinnaanngippata atorineqarsinnaasoq.

Aningaasatigut killissarititaasut qaffanneri aatsitassarsiornermi pilersaarutinik annertuunik pilersitsiniarnerni pitsaanngitsumik sunniuteqarsinnaavoq. Assersuutit Maqqaalaat (Malmbjerget) suli aallartinneqarsimanngitsoq taaneqarsinnaavoq, molybdæn-imut maanna akigitinneqartut maanna sanaartornermi aningaasartuutit aqputigalugit pilersaarut akilerneqarsinnaanngimmat.

1.4 Paragraf 10-mut tunngatillugu

Suliniutit angisuut pillugit inatsimmi § 10, Imm. 2. imatut oqaasertaqarpoq

"Sulisut nunanit allaneersut suliniummi angisuumi Inatsisatut inatsisaat manna naapertorlugu akuerineqarsimasumi ingerlatat suliarinissaannut sulisutut atorineqartussat, aningaasarsiatigut sulinermilu atugassarititaasut pillugit ataatsimoorussamik isumaqatigiissutinut nunani allani kattuffinnut isumaqatigiissutaasimasunut ilaasinnaapput."

Nunatsinni kattuuffiit assigiinngitsut oqaatigaat isumaqatigiissusioriaaseq tamanna tunngavigalugu navianartorsiortinneqarsinnaasoq. Taamatut isumaalunneq tunngaveqarpoq suliffeqarfiit nunanit allaneersut assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Kattuffiannut ilaasortaalerinissaat ilimagineqanngimmat, soorluttaaq aamma sulisut SIK-mut ilaasortaalersinnaanerat aamma ilimagineqanngitsoq. Naalakkersuisut tamatumuuna qanoq isumaqarpat?

Akissuteqaat:

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 11-mi (Europami inuit pisinnaati-taaffii pillugit isumaqatigiissut artikel 11) allassimavoq, "Kinaluunniit eqqissilluni peqatigiin-nut iluarisaminnik peqataasinnaatitaapput kiisalu peqatigiiffinnut ilaasortanngornissaminnut pisinnaatitaallutik, tamakkununga ilaallutik soqutigisatik illersorniarlugit sulisartut peqatigiif-fiannik aallartitsinissaminnut ilaasortanngornissaminnullu pisinnaatitaallutik"

Sulisartut peqatigiiffilorsinnaatitaanermut tunngavik aammattaaq ILO-p isumaqatigiissutaa-ni arlalinni allassimavoq, pisinnaatitaaffillu ILO'p ima nassuiaateqarfigaa, peqatigiiffilorsin-naatitaaneq ataasiakkaat aaqqissuussinissamut pisinnaatitaaffingnikkaat. Pingaarnertut pisinnaatitaaffiuvoq, suliarlut peqatigiiffiisa ilaasortamik sulisitsisut tungaannut ataatsimoo-russamik piginnaatitaaffiinik isumaginninnissaannut pisinnaatitaaffilerlugit, assersuutigalugu suliffimmi tunngasut pillugit ataatsimoorussamik isumaqatiginninniarnertit aqutigalugit, soorlu akissarsiat, qasuersaarneq sunngiffeqarnerlu, kiisalu sullivimmi atukkat.

Suliffissaqarniarnermi peqataasut kattuffinnut imaluunniit sulisartut peqatigiiffiinut aalajan-gersimasunut ilaasortanngornissaannik peqquneqarnissaat qulaani isumaqatigiissutinik nunarsuarlu tamakkerlugu ileqqunik nalinginnaasunik aallaavittut unioqutitsinerussaaq.

Isumaqatigiissusioriaatsinik imaluunniit suliffeqarniarnermi sammisanut allanut sunni-uteqarnissaa Naalackersuisut isumaqarfiginngilaat.

Ingerlatsinermi immikkoortoq aallartinneqarpat sulineq Kalaallit Nunaanni atugassarititaasut nalinginnaasut malillugit ingerlalissaaq.

1.5 Naalackersuisunut piginnaatsitsineq ataatsimut isigalugu

Naalackersuisunit inatsisissatut siunnersuutip allassimasortaani Naalackersuisut suk-kulluunniit "akuliussinnaanerata" iluaqutigerusunneqarnera ataatsimiititaliap paasisinnaavaa. Taamaattorli ataatsimiititaliaq tamatumuuna allatut isumaqarpoq. Ataatsimiititaliaq isu-maqarmat oqaaseq "ssaaq" § 7. imm. 5-imut aamma imm. 6-imut ajornanngitsumik ikkun-neqarsinnaasoq. Aalajangersakkat taakkua allanngortinneqassappata tamanna Naalak-kersuisut sulinerannut ajoqutaassava aammalu suliamik angisuumik aallartitsisoqassagalu-arpata?

Akissuteqaat:

Naamik, ajoqutaassanngilaq, aalajangersakkallu allanngortinneqarsinnaassapput.

2. Suliniutit angisuut pillugit inatsisissatut siunnersuummi IBA-nut tunngasut

2.2 Ataatsimut isigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq IBA-mik isumaqatigiissusiat taaneqarlutik inatsimmi ilaatigineqartariaqartut aamma IBA-mik isumaqatigiissutit siuner-tarisaat inatsimmi itisilerneqarlutik oqaaseqaatitaanilu aalajangersakkatigut nutaatigut ta-manna ilanngunneqarluni. Kissaatigineqarpoq piunasaqaatigineqassasoq, IBA-mik isu-maqatigiissuteqarnissat aallarnisaaviginissaannut aningaasaleerusussinnaasun-ut/aallartikkusuttunut piareersaasiortoqassasoq suliniutinut angisuunut akuersissummik

tunniussisoqannginneriani. Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliap kissaataata piviusunngortissinnaaneranut Naalakkersuisut suut periarfissaasoraat? Aalajangersakkat taamaattut nalunaarutikkut itisilerneqarpata tamanna iluaqutaasinnaasutut Naalakkersuisunit isigineqarpa?

2. Angående IBA i Storskalalovforslaget

Akissuteqaat:

IBA (Impact Benefit Agreement) siunnersuummi § 9, imm. 3-5-im i allassimareerpoq, taakuli pingasoqiusamik isumaqatigiissutitut taaneqarlutik. Pingasoqiusamik isumaqatigiissutit VSB-mut ilaapput, taamallu § 9, imm. 2-mi allassimalluni, sammisami tassani nunat tamat pitsaasumik iliortarnerat akuerisaasoq malillugu suliarineqassasoq. Taamaammat ataatsimiititaliap kissaatigisaa tassuunakkut eqquutsinneqarluni.

Ileqqusoq taanna malillugu, maanna IBA eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni pilersimasooq, IBA pillugu isumaqatigiissutit piiaanissamut akuersissutit tunniunneri ilutigalugit akuerineqassasut. IBA pillugu isumaqatigiissutit piffissami suliusinnerusumi isumaqatigiissutigineqarpata siunertaqassanngilaq, IBA pillugu isumaqatigiissutit pilersaarummut aalajangersimasumut suliarilluarneqarsimasumullu tunngaveqartinneqartariaqarmata, imaanngitsoq isummernerugallarsimasut tunngavigineqassasut, qularnanngitsumik naggataatigut eqquutsinneqanngitsoortussat.

2.3 Ataatsimiititaliap paasivaa IBA-mik isumaqatigiissutitigut aammattaaq nunatsinni suliffeqarfiit sulisussallu sapinngisamik annerpaamik peqataatitsinissaq qulakkeerneqarusuttoq. Aammattaaq ataatsimiititaliap tunngaviatigut isumaqarpoq ingerlatseqatigiiffiit taakkuusari-aqartut suliniummik ingerlatsisunut isumaqatigiissusiortutut uppernarsassallugu, sullis-sisussanik "nunatsinneersunik unammillersinnaasunik" amigaateqartoqartoq. Ataatsimiititaliap isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuummi "uppernarsaasiinissaq" nunatsinni suliffeqarfinnut atuutsinneqartariaqanngikkaluartoq. Ataatsimiititaliap tamatumuuna isummersuutaa-nut Naalakkersuisut qanoq isumaqarpat?

Akissuteqaat:

Naalakkersuisut uppernarsarsinnaavaat, "suliffeqarfiup pilersarusiortup" aallaavittut up-pernarsartussaagaa, nunatsinni suliffeqarfiit unammillersinnaassuseqanngitsut, taamaat-toqannginneralu pillugu suliffeqarfiup uppernarsinnaasariaqaraa.

2.4 Pisup ingerlanerani kattuffiit attuumassuteqartut akulerutsinneqartarnissaannut kikkut tamatumuuna akisussaasuussanersut inatsimmi ersarissarneqarluni ilaatinneqakuttoorsin-naasoq ataatsimiititaliap isumaqarpoq. IBA-mik isumaqatigiissutit inuussutissarsiornerin-narmut tunngasuunngillat, aammali siammassumik isigalugu ingerlatseqatigiiffiit inui-aqatigiinnut tunniusseqataasarnernannut. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi as-sersuutigalugu avatangiisinik kulturimillu illersuiniaqatigiiffiit IBA-mik isumaqatigiissusiassat isumaqatiginninniutigineqarnerinut atatillugu tusarniaavigineqartassasut allassimasari-aqaraluarpoq. Pissutsit taammattut aatsitassarsiornermik ingerlatsinermi aalajangersimasu-tut inatsisip aalajangersagataani inissinneqarnissaat iluaqutaasinnaasutut Naalakkersuis-

unit isigineqarpa? Imaluunniit Naalackersuisut isumaqarpat aalajangersakkat taamaattut nalunaarummut ikkunneqarunik iluaqutaasinnaasoq?

Akissuteqaat:

Pingasoqiusamik isumaqatigiissutit (IBA) VSB-mut uiggiullugu suliarineqartussaavoq, tasanilu kattuffiit susassaqartut peqataatinneqarsimanerat nassuiaatigineqassalluni, Naalackersuisullu akuerinninnerisigut piumasaqaativinngussalluni. Pingasoqiusamik isumaqatigiissutip suliarineqarnissaa kiisalu VSB-mik akuersisimaneq malillugu kattuffiit ilanngunneqarsimanissaat suliffeqarfiit selskabit akisussaaffigaat. IBA pillugu isumaqatigiissutit suliarineqarneranut atatillugu kattuffiit soqutigisaqartut ilanngunneqartarnissaat pillugu Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik ileqqulereerpoq.

2.5 Ingelatseqatigiiffiit IBA-mik isumaqatigiissutinut tunngatillugu taakkuninnga malinninnissaat eqqarsaatigalugu tamatumuuna inatsisikkut Naalackersuisut ilanngussaqaarsimannginnerat ataatsimiititaliap amigaataasutut isigaa. Tamanna Naalackersuisut qanoq oqaaseqartigisinnaavaat?

Akissuteqaat:

IBA taassuminngalu eqquutsitsineq akuersissutini piumasaqaataasutut isigineqarsinnaavoq. Suliniutit angisuut pillugit inatsisip § 17-iani allassimavoq akuersissummi piumasaqaatit eqquutsinneqanngippata peqqussuteqarnermik tunniussisoqarsinnaasoq. § 21, imm. 2-mi allassimavoq, peqquneqarnermik eqquutsinngitsoorneq akiliisitaanermik kinguneqarsinnaasoq. Taanna malillugu IBA-mi piumasaqaatit suliffeqarfiit piginneqatigiiffiit eqquutsinngitsoorpatigit pineqaatissiisoqarsinnaasoq periarfissaqarpoq.

Piginneqatigiiffik selskabi aatsitassanut inatsit malillugu akuersissummik pissarsisimasoq pineqarpat, selskabip IBA-mik tunniussinissaq pillugu akuersissummi piumasaqaataasoq eqquutsinngitsoorpagu qaavatigut pineqaatissiisoqarsinnaavoq.

2.6 Nunatta aningaasaqarnerata equsoortinnginnissaa eqqarsaatigalugu tamatuma pilerinnaanera pinngitsoortinniarlugu aningaasaliissartut suliariumannittussarsiuussisarnerillu nunanit allaneersut atorineqarnissaat Naalackersuisut oqaatigaat. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq equsoortoqarsinnaaneranut tamanna qularnanngitsumik pinaveersaartitsisinnassasoq. Ataatsimiititaliali ilisimatitsissutigeqquaa suliniutini angisuuni aningaasaqarnerup tungaatigut taamaaliorniarneqq sanaartornerup aallartinnerani nunatsinni suliffeqarfinnik sulisussanilu ikinnerusunik atuinikinnerusoqarnissaa taamaalilluni anguneqarsinnaasutut takorloorneqarnerasoq? Tamatumani manna eqqarsaatigalugu soorlu nunatsinni suliffeqarfiit suliniutini angisuuni sullissisuuppata ilutigatillugulu najugalinnik sullissiniarlutik taava tamanna akissarsianut akinullu sunniuteqassava?

Akissuteqaat:

Pingaarnertut eqqaamaneqartariaqarpoq, Kalaallit Nunaanni suliffissaaleqisut amerli-
artortorujussuupput, taarserneqarnatik nunanut allanut nunasisut, kiisalu nunanut allanut
naleqqiullugu ilanngaareerluni isertitat kinguariartuinnartut. Inuiaqatigiinni isumaginnikkut
eqqugaasut taama ingerlanerat mumisinniassagaanni suliffissanik nutaanik suliffeqarfinnillu
nutaanik pilersitsinissaq pingaaruteqarluinnarpoq. Suliffeqarfinnik nutaanik pilersitsinikkut
pitsaasumik ineriartortitsilerneq pitsaanngitsunik saniatigut sunniuteqarsinnaavoq – soorlu
sanaartornermik sammisaqarnermi aningaasat pisiniutigisinnaanerisa apparnerisa kingune-
risaanik akissarsiat akillu qaffartinnerini tatineqarnikkut. Eqqaamasariaqarporli aallaavik
tassaamat, sanaartornermi sammisaqartut ima angitiginngimmata suliniutinik angisuunik
nammineerluta pilersitsinissatsinnut naammattumik angissuseqarlutik. Ingerlatsinerup nal-
aani sunniutit pitsaasut kissaatigigutsigit suliffeqarfiit avataaneersut sanaartornerup nalaani
peqataatittariaqarpavut. Aammattaaq eqqaamaneqartariaqarpoq IBA pillugu aatsaat isu-
maqatigiinniartoqaqqaartussaamat, kalaallit suliffeqarfii sanaartornerup nalaani suliassa-
nik naammassinnissinnaasut peqataatinneqarnissaannik qulakkeerinnittunik (aamma kalaa-
llit piumasaqaataat aqqutigalugit). Suliassanik kalaallit suliffeqarfiisa sularisassa
at eqqarsaatigalugit killilersuineqassanngilaq. Akerlianik annertunerpaatinneqassapput. Kalaa-
llit suliffeqarfiisa naammassinnissinnaanerit taamaallaat tassunga killilersuutaavoq. Anin-
gaasarsiornermi annertuumik noqqaassuteqalernissanut akillu qaffakkiartuinnarnissaannut
najoqqutaq taanna immiini kisimi killilersuutaassaaq.

2.7 Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, ingerlatseqatigiiffiup sulariumannittussarsiuussiner-
mi qanoq periuseqarnerata nakkutigineqarnissaa pingaaruteqartoq, taamaalilluni tamanna
nunat tamalaat akornanni peruserineqartut pitsaanersaat naapertorlugit piniassammata.
Soorlu siusinnerusukkut ataatsimiititaliap oqaatigeersaa inatsisissatut siunnersuutip § 18-
ani oqaatigineqarpoq ingerlatseqatigiiffik suliiani pillugit nalunaaruteqartassasoq. taamaat-
toq ataatsimiititaliap kissaatigaa paasissallugu tassunga atatillugu aningaasat qanoq amer-
latigisut avataaniit ikiorteqarnissamut atorneqassanersut Naalakkersuisut takorloorsima-
neraat? Ingerlatseqatigiiffinnik suliyanik angisuunik aallartitsiniartunik aalajangersimasumik
nakkutilliinermik isumaginnittussamik pilersitsisoqarnissaa Naalakkersuisunit isumaliu-
tersuutigineqarpa?

Akissuteqaat:

Siunnersuummi § 17 malillugu pissutsinik tamanik siunnersuummut ilaasunik nakkutillineq
Naalakkersuisut isumagisaraat. Nakkutilliinermut tassunga atugassaut siunnersuisartut
avataaneersut pisariaqartitsineq malillugu atorneqartassapput, taamaamallu tamanna
eqqarsaatigalugu aningaasat amerlassuserisinnaasaat pillugu oqaatigineqarsinnaanani.
Eqqaamaneqassaaq aatsitassarsiornermi pilersaarutinut atatillugu oqartussatut sularinnit-
tarnernut kiisalu taama piaanissamut ingerlatassanik, sanaartukkanik kiisalu aatsitas-
sarsiornermi pilersaarutit ingerlanneqarnissaannut akuersissuteqarnissanut nakkutilliinernut
atatillugu aningaasartuutinut tunngasut utertinneqarnissaat akileeqqusineqartareerpoq.
Suliniutit angisuut pillugit suliniutinik nakkutillineq allaffissornikkut immikkut immikkoort-
tanngortinneqarnissaa Naalakkersuisut imaaliiallaannaq pilersaarutiginngilaat, kisiannili
nakkutilliinerup akisussaalluni oqartussamut pineqartumut ingerlatsinniarlugu siunniullugu.

3. Suliniutit angisuut pillugit inatsimmi akissarsiat sulinermilu atugassarititaasut il. il.

3. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq imminut illersorsinnaasoq, nerisat ineqarnerlu akissarsianiit ilanngaataasassappata, kisianni taamaattoq inatsimmi allassimasariaqannginnerluni erseqqissarlugu assersuutigalugu procentit qassit akissarsianiit ilanngaatigitinniarneqarner-sut, taamaalilluni sulisitsisoq toqqaannanngikkaluamik sulisup akissarsiaaniit nerisaqarner-mut ineqarnermullu naammaginangitsumik akiliisitsisinnaanissaraluata pinngitsoortinnis-saa qulakkeerneqarluni? Inatsimmut oqaaseqaatini naatsorsuisimaneq qupp. 7 malillugu takuneqarsinnaavoq nerisaqarnermut ineqarnermullu il. il. sapaatip akunneranut akiliutis-satut kr. 1050 tagginneqarsimasut. Kisianni aalajangersakkami Naalackersuisut naatsor-suisimanerat sulisitsisunut pituttuisuuva tamatumuuna Naalackersuisut allanik paasissutis-siissinnaappat? Aammattaq ingerlatseqatigiiffinni sulisup akissarsiaanit ilanngaateqarti-tsisarnermi periarfissat allat suuneri paaserusunneqarput aammalu tamatumuuna pro-centinngorlugu suna akuersarneqarsinnaasutut Naalackersuisuniit isigineqarner-soq.

Akissuteqaat:

Suliffeqarfiup pilersarusiortup sulisuminut najugaqarnissamut sulinissamullu akuersis-summik Udlændingestyrelseniminut qinnuteqarneranut atatillugu, qinnuteqaatit Udlændin-gestyrelsenip Naalackersuisunut oqaaseqarfigisassanngorlugit saqqummiuttassavai. Akis-sarsiatigut sulinermilu atugassarititaasut pillugit Naalackersuisut tamakku akuerineqarsin-naanersut, immikkoortitsisuunngitsut kiisalu suliaraqfitsigut tunngavissaqarner-sut pullugit Naalackersuisut Udlændingestyrelsenimut oqaaseqarsinnaateqarsinnaaniarlutik paasissu-tissanik piumasaqaateqassapput. Akissarsiartai eqqarsaatigalugit inatsimmut oqaaseqaatini allattorsimasuni naatsorsuinerit aallaavigineraat naliliineqassaaq, inatsimmik sularinnin-nermut atatillugu tamakku akuerineqarsinnaanersut isummerfigineqassammata. Akissarsia-tigut atorfininnermilu atugassarititaasut saqqummiunneqartut Naalackersuisut isumaat ma-lillugu akuerineqarsinnaanngippata Udlændingestyrelsenimut tamanna nalunaarutigineqas-saaq.

Naalackersuisut naliliipput aningaasartuutit naammaginantut sapaatit akunnerannut 60 tii-mini sulinermut amerlanerpaamik sapaatit akunneranut 1.050 kr. ilanngaatigineqarsinnaa-sut, kiisalu nerisaqarnerup najugaqarnerullu saniatigut atisanut aningaasartuutit, akiliun-neqarluni angalanerit, sillimmasiinerit assigisaallu aamma ilanngunneqarsinnaasut.

3.2 Nunani allaneersut akileraartarnikkut aaqqissuussaanagerat qanoq nalimmassaavigi-neqassava. Akileraartarnikkut pissutsit assigiinngitsuuppata suusinnaappat aamma nunanit allaneersunut tunngaviusumik akissarsiaannut qanoq sunnuteqarsinnaappat?

Akissuteqaat:

Kalaallit Nunaanni sulisunut akileraarutitigut tunngasut Kalaallit Nunaanni akileraartarnermi inatsit qaqugukkulluunniit atuuttoq malillugu, kiisalu Kalaallit Nunaata nunanik allanik akiler-aartarnikkut isumaqatigiissutigisimasinnaasaat malillugit naleqqussarneqartarput.

Naatsorsuutigineqarpoq avataaneersut siunnersuummut immikkoortoq 2-mut oqaaseqaatini nalinginnaasuni assersuutitut taaneqarsimasutut akileraartinneqassasut, ilanngaateqarnani 35 %-inik akileraartittarnerisigut.

3.3 Suliniutini angisuuni akissarsiarisassat ataatsimiititaliap qanoq ittuunissai taakkartugas-sarinngilai. Ataatsimiititaliarli isumaqarpoq tunngaviatigut inatsisissatut siunnersuutoqaaser-taliornera erseqqinnerusariaqartoq. Inatsisissatut siunnersuummi tamatuma erseqqis-sarneqarsinnaanissaa Naalakkersuisut periarfissaasoraat? Nalinginnaasumik oqaaseqaati-ni kr. 80,41-ninut minnerpaaffissalisoqarsimasoq ataatsimiititaliap nalunngilaa? Aalajan-gersakkat taamaattut nalunaarutikkut allassimatinnissaat pitsaanerusutut Naalakkersuisunit isigineqanngila?

Akissuteqaat:

Suliffissaqartitsiniarnermi peqataasut akornanni pituttorsimanngitsumik isumaqatigiis-suteqarsinnaatitaaneqarpoq. Akissarsiat qaffasissusissaat pillugu inatsisiliorneq suliffis-saqartitsiniarnermi ileqquusunik unioqquitsinerussaaq, taamaammallu taarsiullugu qaffa-sissutsip minnerpaaffissaa aalajangerneqarsimalluni.

Inatsimmi piumasaqaatitut nassuiarneqarpoq akissarsiat qaffasissusissat akuerineqarsin-naassasoq, immikkoortitsineqassanngitsoq kiisalu suliaqarfitsigut tunngavissaqassasoq, tamannalu inatsimmi oqaaseqaatini naatsorsuinerit tunngavigalugit Naalakkersuisunit na-lilersorneqassasoq.

4. Isumaqatigiinngittoqartillugu suliffeqarnermi inatsiseqartitsinermut tunngasut
Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq isumaqatigiinngittoqartillugu inatsiseqartitsinikkut pissutsit siunnersuummi naammaginartumik taaneqarsimanngitsut. Nalunaarutikkut suliniutit an-gisuut pillugit inatsit naapertorlugu tamatumuuna erseqqinnerusumik aalajangersaga-liortoqarsinnaanngila? Imaluunniit inatsimmi tamanna allassimasariaqaraluarpa? Naalak-kersuisut tamanna pillugu paasissutissiisinnappat?

Akissuteqaat:

Kalaallit inatsisaat aallaavittut Kalaallit Nunaanni atuuqput. Tamatuma kingunerissavaa assersuutigalugu sullivinni atukkat pillugit inatsit aamma akissarsiat minnerpaaffissaat suli-niutit angisuut pillugit inatsimmi piumasaqaataasut eqquutsinneqanngitsoorneri Kalaallit Nunaanni eqquutsinneqarsinnaassapput.

Tamakku saniatigut sulinermi inatsisit suliniutini angisuuni sulisunut sumi atuutsinnissaa-nersut pillugit aalajangersimalluinnartumik nalilineq apeqqutaassaaq, tamannalu pisin-naanani uppernarsaatit attuumassuteqartut tamaasa piginngikkaanni, tamakkununnga ilaal-lutik peqatigiit ilaatinneqartut akornanni isumaqatigiissutit, akissarsiatigut isumaqatigiissutit illuatungeriit tunngavigisaat kiisalu illuatungeriit nunamit suminngaanniit aggerneri apeqqutaatillugu nunat tamat isumaqatigiissutaat pisussaaffiilu suut isumaqatigiissutigisi-maneraat pillugu ilisimasat.

Eqqaasitsissutigineqassaarli Naalakkersuisut Udlændingestyrelsenimut oqaaseqaateqarnerminnut atatillugu eqqumaffigissammassuk atorfininnermi atugassarisitaasuni pi-umasaqaatit akuerineqarsinnaasut, kinaassusersiunngitsut suliaqarfisigullu tunngavis-saqartut pineqartussaammata. Tamatumunnga atatillugu aammattaaq eqqumaffigineqas-saaq illuatungeriit isumaqatigiissutaat sulinermi inatsisitigut pisinnaatitaaffiit nalinginnaasut killilersorneqarsimassanngimmata.

Tamakku saniatigut uparuarneqassaaq atorfinitsitaanermi atugassarititaasuni imaluunniit suliani atorfinitsitaanermi atugassarititaasumit aallaavillit Kalaallit Nunaanni inatsisit atuutsi-nneqarnissaat piunasaqaatiginiarlugu ataatsimiititaliap eqqarsaatigippagu, ingasattunik paasiuminaatsunillu tamanna sunniuteqarsinnaammata. Piginneqatigiiffik pilersaarusiortoq aamma/imaluunniit taassuma saniatigut pilersuisui qularnanngitsumik isumaqatigiis-suteqarnikkut atorfinitsitersereersimassapput, Kalaallillu Nunaata piunasaarissappagu sulini-utini angisuuni sulisussat tamarmik isumaqatigiissutitik malillugit aaqqiagiinngissutitik Ka-laallit Nunaanni iluarsisassagaat, isumaqatigiissutit allanneqareersimasut tamarmik al-laqqinneqarnissaat pisariaqassaaq. Tamatuma saniatigut tulluarsinnaanngilluinnarpoq, as-sersuutigalugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviup isumaqatigiissutit nunani allani isu-maqatigiissutigisimasat, inatsisilerinnermi allanik oqaluttuassartaqartut, tamannalu paasisi-masaqarfiginagu imaluunniit sulisitsisup sulisartullu suliniummi angisuumi sulinerminut ata-tillugu sivikitsuaraannarmik Kalaallit Nunaanniissimasup akornanni isumaqatigiinngissutit eqqartuussivimmi tassani iluarsiniarneqassappata.

Tamanna tulluussorinangilaq imaluunniit pissutsinut naleqquttuussanani.

Ilutigitillugu malugeqquneqqassaaq suliumajunnaarnerit politiinit iluarsineqarsinnaann-gisaannarmata. Tamanna politiit suliassarinnngilaat, taamaattorli sulinermi illuatungeriit akornanni suliassaalluni (immaqalu inatsisiliortut) – suliffeqarfiup angissusia nunamullu ar-laanut attuumassuteqarneq apeqqutaatinnagu.

5. Suliniutit angisuut pillugit innuttaasut ammaffiginissaat

Inatsimmi soorluuna massakkut allassimasoqanngitsoq, ingerlatseqatigiiffiit suliariumannit-tussarsiornerminni il. il. qanoq periuseqartarnerisut pillugu innuttaasut paasiniaasinnaa-nerannut periarfissaqarnissaq. Innuttaasut kikkulluunniit paasiniaasinnaanissaasa periarfis-saqartinneqannginnerat arlaatigut pissutissaqavippa?

Akissuteqaat:

Siunnersuut neqerooruteqartitsinermi innuttaasut paasiniaanissaasa tungaannut annikillisa-ssanngilaq, neqeroorutiniq pissarsioarnissat kiisalu piginneqatigiiffiit namminersortut allat neqerooruteqarnerannut pissutsit eqqarsaatigalugit.

5.1 Ataatsimiititaliap nalunngilaa ingerlatseqatigiiffiit inunnit ingaasaliivigineqartartut, kisiani suliniutini angisuuni aallarnisarnermi sanaartornerit il. il. pisortat pigisaani sanaartor-neqartarput. Tamatumunnga atatillugu sanaartortutut sulinerannut allatuulli malinnaanissa-minnut inatsisitigut periarfissaqarpat?

Akissuteqaat:

Naalakkersuisut isumaqataaffigaat, innuttaasut ataatsimut isigalugit suliniutitut angisuunut soqutiginnissinnaammata, taamaammat pilersaarutit assigisaallu pillugit Naalakkersuisut nalinginnaasunik paasisitsiniaasarput. Innuttaasut peqataatinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat VSB pillugu kiisalu pingasoqiusamik isumaqatigiissutit pillugit piumasaqaatit aqqutigalugit qulakkeerniarneqassaaq, tamakkulu saniatigut suliffeqarfinni namminersortuni innuttaasut paasiniaasarnissaat tamakku pillugit malittarisassat nalinginnaasut killeqartitsisapput.

5.2 Neqerooruteqartarnermut inatsimmut tunngatillugu

Transparency internationalip tusarniaatitsinermi akissutaanut Naalakkersuisut oqaatigisaanni atuarneqarsinnaavoq neqerooruteqartarnermi inatsit suliniutini angisuuni sanaartugassanut suliariumanittussarsiuussisanermut atatillugu tamanna attuumasuteqartutut isigineqanngitsaq. Transparency Internationalip ataatsimiititaliamut oqaatigaa Naalakkersuisut tamatumuuna inatsisissatut siunnersuutip nalinginnaasumik oqaaseqaati-taanut oqaaserisaat eqqortuunngitsut. Naalakkersuisut tamatumunnga oqaaseqaqqullugit qinnuigineqarput.

Akissuteqaat:

Sanaartornermi neqerooruteqartitsisarneq pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 11, 2. december 2009-imeersoq sanaartornermi suliaqarnissanut neqerooruteqartarnermut imaluunniit pilersaarutunik isumaginninnissamut atuuppoq kiisalu suliakkiissutininik tunniussisarnernut, Namminersorlutik Oqartussanit, piginneqatigiiffinnit Namminersorlutik Oqartussat aalajangiisumik sunniuteqarfigisaannit kiisalu kommuneqarfinni oqartussanit neqeroorutigineqaraangata, imaluunniit neqerooruteqartitsisut allat pisortanit tapiissutininik pissarsisartunit, ilaallutik qularnaveeqqusiinerit, sanaartornermi suliaassanik neqeroortitsigaangata.

Suliniutit angisuut pillugit inatsit namminersortut pilersaarutaannik piviusunngortitsinissanut qulakkeerinneqataassaaq. Siunnersuummi taamaallaat pilersaarutit siunnersuummi piumasaqaatigineqartunik eqquutsitsisunut atuuppoq. Neqerooruteqartarnermut inatsit taamaallaat pisortat sanaartornermi suliaassaannut atuuppoq, taamaalillunilu innuttaasut aalajangeeriaatsinik, aalajangiisarnerni tunngavinnik imaluunniit sanaartornermi suliaassat ingerlanneqarnissaannut paasisaqartinnissaannik nakkutiginninnissaannillu qulakkeeriffigineqarnissaat siunertaanani, taamaallaalli pisortat sanaartornermi suliaassaannik unammilleqatigiilluni neqerooruteqartarnermik qulakkeerinnittussaalluni. Siunnersuut aqqutigalugu innuttaasut pilersaarutininik paasisaqarnissaat qulakkeerneqassaaq, VVM aamma VSB-mik nalilersuinissamik suliarinninnissaq pillugu piumasaqaateqarnikkut, tamakku innuttaasunik siumut tusarniaareernermi akuerineqarsinnaasussat.

Namminersorlutik oqartussat suliniutini angisuuni piginneqataalernissartik taamaallutik aalajangiutissappassuk neqerooruteqartarnermut inatsit atuutilersinnaavoq.

5.3 Naammagittaalliorfissaq

Inatsisissatut siunnersuummi naammagittaalliorfissaqarnera takuneqarsinnaanngilaq. Ingerlatseqatigiiffiup isumaqatigiissuteqarfigisaata saniatigut naammagittaalliorlut allat qanoq pineqartarnissaannut tunngasumik allassimasoqanngilaq. Naalakkersuisut isumaqarpat

inatsisissatut siunnersuummi innuttaasut allalluunniit ingerlatseqatigiiffik pillugu maalaaruteqarfigisinnaasaat amigaataasoq, naaggamik akineqarpat. Tamatumunnga tunngaviutin-neqartoq nassuiaateqarfigeqquneqarpoq?

Akissuteqaat:

Ingerlatseqatigiiffiup inatsimmi qanoq iliuuseqarnera pillugu naammagittaalliorfissaqanngin-nera Naalackersuisut amigaataasutut isiginngilaat. Innuttaasut allalluunniit ingerlatseqatigiiffiup niueqatigiinnikkut iliuuserisartagai pillugit maalaaruteqarsinnaatitaasarnerat ileqquunngilaq. Taamattaq maalaarutininik suliarinnittarnerit pillugit ingerlatseqatigiiffiit aalajangersimasumik suleriaasissaat pillugu inatsisiliortarneq imaluunniit piumasaqaateqartarneq ileqquunngilaq. Innuttaasoq allalluunniit suliffeqarfiup pilersaarusiortup akuersissutiminni piumasaqaatinik sumiginnaasut isumaqarpata, pisortanut maalaaruteqartoqarsinnaavoq, pinerluuteqartutullu iliortoqarsimappat politiinut unnerluutiginnittoqarsinnaavoq.

Naalackersuisut ilisimavaat suliffeqarfinnut akisussaaffeqarluni iliortunut Danmarkimi suliffeqarfinnik isumaqatigiissitsiniartarfinnik maalaaruteqartarfinmillu pilersitsisimasoq, taasuma suliasaralugit maalaarutit tunngavigalugit suliassanik suliarinnittarneq imaluunniit nammineq piumassutsiminik suliffeqarfissuarnut OECD'p maleruagassaanik unioqqutitsiner-nut tunngasunik suliarinnittarneq, taannali pisortat suliffeqarfiutigaat ingerlatseqatigiiffim-mut attuumassuteqanngitsaq.

6. Alcoamik isumaqatiginninniarnermi sinaakkusiarineqartussat pillugit

Sanaartornermi aningaasaliisarnermut tunngatillugu kommunit sinnerisa aamma Naalackersuisunit akuliutsinneqartarnissaat ataatsimiititaliap kissaatigaa, sanaartornermi aningaasaliissutinit aningaasartuutigineqartut qanorluunniit annikitsigisut OPP- aqputigalugu aningaasaliissuteqarnissamut periarfissat naapertorlugit nunatsinni qaffasissorujussuupput nunarpullu tamaat sunniuteqarfigisinnaallugu allaat nunatta karsia akiitsoqalersinnaalluni ilaatigullu nuna tamakkerlugu sanaartornermi kaaviiatitanut sunniuteqarnerlulluni. OPP-aqputigalugu aningaasaliinissanut periarfissat maannakkut qanorinnerinik Naalackersuisut nalilee-qullugit ataatsimiititaliap qinnuigissavai aamma nunat tamalaat akornanni tunngavi-usut isiginjarlugit aningaasaliisartut tunuarsimaarfigisartagaat. Aningaasaliisartut nammi-nersortut Maniitsup allissutissaanut aningaasaliinissaminut tuniarsimaalissagaluar-pata Nunatta Karsiata tamanna tamaat akilersinnaassavaa?

Akissuteqaat:

Maniitsumik aluminium-imik aatsitsivissap sanaartorneqarneranut atatillugu pisortat ma-litsinut aningaasaliissutissaat inissianik, talittarfinnik, aqqusinernik pisortallu sanaartugaan-nik sanaartornissanut 2,3 mia. kr.-nut naatsorsorneqarput.

Pilersaarut maanna aallartisarneqarpoq, taamaammallu aningaasartuutissat pisortat nam-minersortullu aningaasaliissuteqassappata, tamakku akornanni qanoq agguataarneqassa-nersut nalilerneqarsinnaanngilaq, tamakkununnga ilaallutik najoqqutat OPP-mut assin-gusut.

Naatsorsuutigineqartariaqarporli sanaartornerup nalaa ukiut arlerlugit ingerlasussaq pineqarmat, taamaammallu nalilerneqarpoq aallaaviumik Landskarsip Maniitsup illoqarfiani malitsigisatut aningaasaliissutitut aningaasalersuinissaq malinnaaffigisinnaassagaa. Ukiut arfineq marluk ingerlaneranni naligiissumik agguataarineqarsinnaasoq assersuutitut takorlooraanni, pisortat sanaartornermut missingersuutaasa iluanni tulleriarineq periarfisaqarsinnaavoq. Ima paasillugu, taama pisoqassappat sanaartornermi missingersuutit al-latut tulleriarneqassammata soorunami tunngaviussaaq.

6.1 Qeqqata kommunianita maannakkut aningaasaqarnera eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut isumaqarpat Maniitsup allissutissaanut atatillugu tamanna kommunip aningaasatigut kivissinnaassagaa?

Akissuteqaat:

Pilersaarut aatsaat aallarnisarneqaleramat, suliassarlu qaqugu aallartissinnaassanersoq oqaatigineqarsinnaanngimmat, Qeqqata kommunia piffissami pineqartumi pilersaarutit ilaani naammattunik aningaasalersuinissaanut piukkunnarsinnaanersoq oqaatigineqarsinnaanngilaq.

6.2 Akuersissutip atuuffianik sivitsuinissaq pillugu

Akuersissutip atuuffianik ukiunit 40-niit ukiunut 60-imut sivitsuinissat Naalakkersuisut eqqarsaasersuutigigaat takuneqarsinnaavoq. Tamanna Nunatta Karsianut qanormita sunnuteqaratarsinnaava? Taamaaliortoqarneratigut Nunatta Karsianut tamanna isertitassaraluanik annaasaataassava?

Akissuteqaat:

Ilumoorpoq Alcoa-p oqaatigisimagaa ukiunut 60-inut akuersissuteqarneq pilersaarutip aallartinneqarnissaanut tunngavissatut pingaaruteqarluinnartutut nalilerneqartoq. Pilersaarutip aallartinneqarnissaa Landskarsi aningaasanik pissarsisinnaaneranut tunngavissaavoq. Taamaammatt Naalakkersuisut isumaqanngillat piffissap ukiunit 40-niit ukiunut 60-inut sivitsuinissaq aningaasaqarnikkut annertuumik sunnuteqassasoq, akerlianilli akuersissutip tuuffia sivitsorneqanngippat tamannalu peqqutigalugu aallartingitsoorneqassappat Landskarsip aningaasanik annaasaqarsinnaanera aarleqqutigineqarsinnaavoq.

6.3 Innaallagissamik sipporuttumik tunisisarnissaq

Innaallagissamik sipporuttumik tunisisarnissamut tunngatillugu innaallagissap sipporussap Maniitsumut ingerlatinneqartarnissaa qularnaarneqarusuppoq, tamatumani Alcoa-p kisimi aalajangiisuunissaa ataatsimiititaliap akuersaarusunngilaa. Ajornartorsiutip tamatuma Alcoa peqatigalugu arlaatigut aaqqiivigineqarsinnaanissaanut Naalakkersuisut periarfisaqarsoraq? Taamaalilluni illua-tungeriit perusutaat tamarmik naammassineqarsinnaaqqullugit?

Akissuteqaat:

Aap, Naalakkersuisut naliliipput, pilersaarut aallartinneqassappat, Alcoa nammineq pi-umassutsiminik innaallagissamik sipporuttumik tunisisarnissaa pillugu isumaqatigiis-suteqartoqarsinnaassasoq.

7. ILO-mut isumaqatigiissut nr. 94 pillugu

ILO-p novemberip 16-ani 2012-imi IMAK-imut allagaasa assilinerinik ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq. allakkani 9. november 2012-imi tiguneqartutut nalunaarsorsimasuni, ILO imatut ilisimatitsissuteqarpoq:

ILO 11. april 2012-imi allakkatigut qallunaat naalagaaffiat nalunaarfigaa, ILO'p paasinninnea unaasoq, tassalu Danmarkip ILO-mik isumaqatigiissusiaatigut arlalitsigut – tassunga ilanngullugu ILO'p isumaqatigiissutaanut nr. 94-imut – 1953-kunniilli aamma 1978-kkunni ilaasareersoq, tamatumani Kalaallit Nunaat qallunaat naalagaaffiata ilaaniimmat immikkut taanngikkaluarlugu taakkununga ilaasoq, Qallunaat Nunaat immikkut isumaqatigiissusiaatigut kingusinnerusukkulluunniit Kalaallit Nunaat immikkut isiginiarneqarsimanngitsoq. taamaattumik isumaqatigiissutit maannakkut atuuttut isiginiarlugit taakkua nunatsinnut pitut-tuisut ILO'p oqaatigerusuppai, qallunaat naalagaaffiat tamatumuuna allakkatigut qaammatit pingasut qaangiutinnginnerini saaffiginnissuteqannngippat. 2012-imi junip 22-ani qallunaat naalagaaffiat akissuteqarnissamut piffissarititap kinguartinnissaa pillugu qinnuteqaa-teqarsimavoq. ILO tamatumuuna sulii akissutisinnigilaq.

Paasissutissat taakkua ataatsimiititaliamut nutaajupput. Paasissutissat erseqqissaaviginissaannut ilumoortuunersulluunniit paasiniarnissaannut Naalakkersuisunut pissutissaqartitsilerpat, Naalakkersuisut siusinnerusukkut Inatsisartunut ilaasortanut ataatsimiititaliamulluunniit tunniussimasaannik? Allakkap assilinerit tuluttut kalaallisullu ilanngunneqarput.

Akissuteqaat:

Oqaluuserisap 2012/18-ip siullermeerneqarneranut akissutinni allassimavoq (link: http://www.inatsisartut.gl/dvd/EM2012/pdf/media/614286/pkt18_em2012__33_arbejdsklausuler_rettblad_sn_1beh_dk.pdf)

”Taamaattorli Sulisoqarnermut ministerit isumaa malillugu ILO-mik isumaqatigiissut Kalaallit Nunaannut atuutsinneqarsinnaavoq, tamanna pillugu danskit ILO-mik isumaqatigiissutip akuerinnnginnerani uppernarsaaneqanngikkaluartoq, akuersinerup nalaani Kalaallit Nunaata suliasaqarfik tigusimanngippagu.

Ukiut qulikkaar ingerlaneranni ILO'p allattoqarfia isumaqarsimavoq ILO'p malittarisassaani artikel 35 malillugu Kalaallit Nunaat nunap immikkoortorigaa nunap pingaernerup avataaniit-toq, taamaalillunilu ILO'p isumaqatigiissutaa Kalaallit Nunaannut atuutinngitsoq, tamanna pillugu danskit piffissami isumaqatigiissummik isumaqatigiinnerani kingusinnerusukkulluunniit immikkut uppernarsarneqarsimanngippat. Taamattaq ILO'p allattoqarfia isumaqarsimavoq, ilaatigut isumaqatigiissut nr. 94 Kalaallit Nunaannut atuutinngitsoq.

Ukioq 2011-ip naanerani aamma 2012-imi danskit naalakkersuisui ILO'p allattoqarfianut saaffiginnittarsimavoq, allattoqarfiullu isumaa pillugu oqaloqatiginnittarsimalluni.

Tamanna tunngavigalugu ILO'p allattoqarfia allakkatigut 2012-imi aprilimeersukkut danskit naalakkersuisui nalunaarfigaat, tamatumunnga taarsiullugu allattoqarfik ilaatigut isummersimasoq isumaqatigiissut nr. 94 Kalaallit Nunaannut atuutissasoq, tamanna pillugu qaammatit pingasut iluanni danskit naalakkersuisui allakkatigut allanik nalunaaruteqarsimanngippat

Sulisogarnermut ministerimut allakkatigut 24. maj 2012-imeersukkut danskit naalakkersuisui qinnuigisimavakka ILO'p allattoqarfia piaarnerpaamik, qaammatinillu pingasunik piffissaliussap naannginnerani, nalunaarfigissagaat suliaq Naalakkersuisunut aamma Inatsisartunullu saqqummiutissagaat, ILO-mik isumaqatigiissutit suut Kalaallit Nunaannut atuutissanersut isummerfigissamatigit. Allakkatigut aamma danskit naalakkersuisui qinnuigaakka ILO'p allattoqarfia nalunaarfigissagaat, ILO'p malittarisassaani artikelit Kalaallit Nunaannut pingaaruteqartut pillugit isumaqatigiissutigineqartut, danskit naalakkersuisui taamaattumik isumaqatigiissusiunnginneranni Naalakkersuisunut oqaaseqaateqarfisassanngorlugit saqqummiunneqassasut.

Danskit naalakkersuisui allakkatigut 22. juni 2012-imeersukkut ILO'p allattoqarfia piumasaqarfigisimavaat, qaammatinik pingasunik piffissaliussaq ILO'p allattoqarfiata piffissatigut qillileneqanngitsumik sivitsussagaa, danskit naalakkersuisui aamma Naalakkersuisut suliami ataatsimoorussamik paasinninnissaasa tungaannut, tamannalu pillugu allattoqarfimmut ilisimatitsissutiginnissaata tungaanut. Allakkanissaaq ilisimatitsissutigineqarpoq, suliami Naalakkersuisunit aamma Inatsisartunit aalajangernissaq, danskit naalakkersuisui suliami allattoqarfimmut inaarutaasumik akissuteqarnissaannut tunngaviussasog.

Taamaalliluni pissutsit qulaani taaneqartut ataani atsiortumik Inatsisartunut siusinnerusukut nalunaarutigineqareersimapput.

8. Aatsitassanut inatsit pillugu

Aatsitassanut inatsimmi soorluttaaq aamma suliniutit angisuut pillugit inatsimmi suliniutinut atatillugu sinaakkusiussani tusarniaasarnerup nalinginnaasup ingerlasarnera pillugu erseqqissaasoqarnissaa ataatsimiititaliap ujointorpa, aamma suliniutinut tunngatillugu Innuttaasunik akuutitsisarnerup aaqqissuunneqartarnera pillugu. Tamanna Naalakkersuisut qanoq takorloorpaat?

Akissuteqaat:

Pilersaarutit aatsitassanut inatsisip ataaniittut VSB-mik aamma IBA-mik suliarinninnernut atatillugu tusarniaassutigineqartarput. Naalakkersuisunut siunnersuutigissallugu piareersimavunga sammisaqarfiit akimorlugit (aalisarneq, erngup nukinga, pisortat sanaartornermi suliaat, aatsitassat, takornariartitsineq il.il.) tusarniaanermi pitsaasumik ileqqoqarnissaq, kiisalu pilersaarutininut inuiaqatigiinnut annertuumik pingaaruteqartussanut sunniuteqartussanullu atatillugu soqutigisallit peqataatittarnissaat pillugu nalunaarummik suliarinnittoqassasog

8.1 Avatangiisinut inatsit aatsitassarsiornermut tunngasutigut atuuffeqanngilaq. Tamannalu ilaatigut iliuuseqarfigineqarpoqm aatsitassarsiornermi inatsimmi avatangiisit pillugit malittarisassatigut. Taava kisianni suliniutit angisuut eqqarsaatigalugit tassani tamanna qanoq inissisimava, aatsitassarsiornermik ingerlatatut isigineqanngitsuni. Naalakkersuisut isumaqarpat suliniutinut angisuunut inatsimmi VSB aamma VVM pillugit aalajangersakkat avatangiisinik illersuinissap qaffasissusissaanut minnerpaaffissaliisoqarnissaanut qulakkeerininnissamut Aatsitassanut inatsimmi kiisalu avatangiisinut inatsimmi qaffasissusissamut naleqqersuunneqarsinnaasut?

Akissuteqaat:

Avatangiisinik illersuinissamut malittarisassat malinginnaasut pillugit nutarterinissamik suliat Naalakkersuisut aallartereerpaat, tamakkununnga ilaallutik avatangiisinut sunniutissat pillugit naliliineq (VVM), taamaalilluni avatangiisinik illersuinissaq isumannaarinnissarlu pillugit teknologii pitsaanerpaaq ilisimaneqartoq atorlugu Kalaallit Nunaanni piujuartitsilluni ineriartortitsinissamut Naalakkersuisut politikkiannut ataatsimut isiginnittumik tulluussarlugu. Tamannattaq inuiaqatigiinnut akornutaanngitsumik piujuartitsinissamut nalilersuisarnermut atuuppoq (VSB).

Inatsisartut Inuussutissarsionermut Ataatsimiititaliaat

Qarasaasiakkut nassiunneqarpoq uunga:
dje@inatsisartut.gl

Isumasioqatigiinneq sisamanngorneq 22. november 2012, nal. 11.15

Qulaani taaneqartoq innersuussutigalugu isumasioqatigiinneq sioqqullugu ataatsimiititaliap ataani apeqputai naatsumik saqqummiunneqarput.

Ataatsimiititaliap apeqputaa siulleq imaappoq:

26. november 2012.
Sulliaq normu 2012-077255
Dok. Nr. 1073018

Postboks 1015
3900 Nuuk
Oqa. (+299) 34 50 00
Allakk. (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Apeqput 1: *Sulianut annertoorsuarnut atatillugu danskit oqartussaasuisa kalaallit avataanit suliaortunut pisariaqartitamik sullisinissaannut tunngatillugu Naalakkersuisut qanoq isummersuutiminnik paasissutissiippat?*

Ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq danskit naalakkersuisui Statsministeri aamma Nunanut allanut ministeri aqutigalugit akuersaarmata aamma sulianut annertoorsuarnut atatillugu avataanit suliaortunut pisariaqartitsinermut tunngatillugu kalaallit sullisinissaat ajornasaarutiginnimmassuk. Sulianik annertoorsuarnik pilersitsinissamut atatillugu suliaqarnerup nalaani nunanit allamiut najugaqarallarsinnaanerat pillugu inatsisissatut siunnersuummut missingiummik Justitsministeriaqarfik suliaqarpoq. Naatsorsuutigineqarpoq, inatsisissatut siunnersuummut missingiut Inaarsarneqassasoq, sulianut annertoorsuarnut inatsit Kalaallit Nunaanni akuersissutigineqarpat, tamatuma kingornatigut Namminersorneq pillugu Inatsimmi ingerlariaqqinnissaq, aallartinneqassaaq Kalaallit Nunaanni atuutilersitsinissaq siunertaralugu. Danskit tungaannit erseqqissaatigineqarpoq, maani pineqartoq kalaallit namminneq akunnerminni sullassaqarfigigaat aamma kalaallit aalajangererat danskit tungaannit ataqqineqarumaartoq.

Ataatsimiititaliap apeqputaata aappaa imaappoq:

Apeqput 2: *Suliat annertoorsuit ingerlanneqarnissaasa piviusunngortinneqarnissaannut tunngatillugu Naalakkersuisut tungaannit isumanerluuteqartoqarpa imaluunniit nangaassuteqartoqarpa?*

Tamatumunnga akissut tassaavoq: Naagga, Statsministerip imaluunniit Nunanut allanut ministerip tungaannit Suliat annertoorsuit ingerlanneqarnissaannik piviusunngortitsinissamut tunngatillugu isumanerluuteqarnermik imaluunniit nangaassuteqarnermik oqariorortoqanngilaq.

Ataatsimiititaliap apeqputaasa pingajuat imaappoq:

Apeqput 3: *Naalakkersuisut tungaannit iluarinartinneqarpa sulusunik pisariaqartitanik tunniussinissamut taamaalilluni piffissap naleqquttumik*

killeqartup iluani, Sulinissamut aamma najugaqarallarsinnaanermut atatillugu akuersissutinik sulianik annertoorsuarnik ingerlataqarnissamut atatillugu piumasarineqartunik, Udlændingestyrelsen pisariaqartitanik suliaqarnissaa?

Isumaqarpunga, sulisunik pisariaqartitanik tunniussinissaq piumassuseqarfigineqarluartoq. Tamatumunnga atatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, inuussutissarsiutinut atatillugu sulianik annertuunik suliaqarnermut atatillugu nutaamik periuseqarnissamut siunnersuummi Udlændingestyrelsi suliaqarsimammat. Periutsimut siunnersuummik suliaqarnermut atatillugu ilisimatitsissutaasut malillugit Udlændingestyrelsen ilaatigut uuliasiornermut atatillugu suliani isumassarsianik pissarsisimavoq, tamatumani ukiuni kingullerpaani marlunni Udlændingestyrelsi sulianik assingiingitsunik suliaqarnissamut ilisimasani misilitagaqalersimavoq.

Apeqqutit sisamaat kingullersaallu imaappoq:

Apeqqqut 4: Immikkoortup pineqartup suliarinerani allamik attuumasuteqartumik ataatsimiittialiamut ilisimatitsissuteqarsinnaavit?

Tassunga tunngatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, nunanut allanut tunngatillugu suliaasaqarfiup tiguneqarnissaa pillugu Savalimmiut danskit naalagaaffianik oqaloqateqarnertik aallartissarmassuk, aamma Naalakkersuisut soorunami suliaq tamanna pillugu ilisimatinneqartarnissartik eqqumaffigaat, savalimmiuni misilittagarilikkani iluaquteqarsinnaanissartik siunertaralugu.

Qulaani pineqartut aallaavigalugit neriutigaara ataatsimiittialiaq apeqqutiminut tunngasunik naammattunik akissuteqarfigineqarsimasoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kuupik V. Kleist

**Inuussutissarsiornermut
Aatsitassaqaqarnermullu Naalakkersuisuni
ilaasortaq**

Dato : 25. nov 2012

J.nr.: 01.36.02.03-00077

Marlunngorneq 27. november 2012, nal. 11:00-12:00 ataatsimiittarfik nr. 2-mi Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliarlu isumasioqatigiinnissamut aggeqqusissut

Spørgsmål 1:

§ 5, imm. 3 pillugu

Sanaartornermut atatillugu ingerlatat qanorpiaq paasineqassanersut erseqqissaqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput. Oqariartaaseq "sanaartornermut atatillugu ingerlatat" aalajangersakkamit peerneqarpat tamanna qanoq kinguneqassava? Taamaaliornikkut suliassanut nassatarisaasunut najukkani suliffeqarfiit unammillersinnaassuseqarnerulersinneqassasut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

1-imut akissut

Suliniutip akilersinnaassusaa annikillisinneqassammat oqariaatsip "sanaartornermut atatillugu ingerlatat" peernissaa iluartuunngitsutut isumaqarfigineqarpoq. Oqariaatsimillu piigaqarneq Kalaallit Nunaannit suliffeqarfiit peqataanissaannik annertusaassasoq naatsorsuutigineqanngilaq, suliassat Kalaallit Nunaannit suliffeqarfinit isumagineqartussat IBA-mik aamma VSB-mik suliqaqarnernut atatillugu naliliiffigineqarumaarmata.

"Sanaartornermut atatillugu ingerlatat" nerisassiornermik, eqqiluisaarnernik assigisaannilluunniit attuumassuteqannginnerat erseqqissaavigineqarsinnaavoq.

Apeqqut 2:

Najukkani inuussutissarsiortut suliassanik isumaginninnissaannut piviusorsiortumik periarfissaqartillugu taakku immikkut isiginiarneqarnissaat eqqarsaatigalugu inatsimmi piumasaqaatit sukaterneqassasut ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Tassunga atatillugu neqerooruteqarnermi suliassanillu tunniussinermi IBA-mi ilaasut nunanit tamalaaneersunit 5 procentimik akisunerusumik neqerooruteqarsinnaanerannik piginnaatitsisumik aalajangersakkamik ilanngussisoqarsinnaaneranut Naalakkersuisut isumaat ataatsimiititaliamit tusarusunneqarpoq.

2-mut akissut

Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornermillu suliassat pillugit Inatsisartut inatsisaannut (suliniutinut angisuunut inatsimmut) siunnersuut naapertorlugu

akuersissummik nalunaaruteqarsinnaaneq sioqqullugu siunnersuummi § 9 naapertorlugu suliniutip angisuup piviusunngortinnerani inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutaasussamik (VSB-mik) naliliisoqassaaq. Taassuma ilaatigut Kalaallit Nunaanni sulisartut kalaallit naleqquttut, suliffissaaleqisut pissarsiarisinnaasallu amerlassusaat paasisitsissutigissavaa.

Koruunit milliardit ataatsit sinnerlugit sanaartornermut aningaasartuuteqarfiulluni suliniut pineqarpat, § 6-imilu piumasaqaatini marlunni ataaseq naapertuutsinneqarpat – tassalu Kalaallit Nunaanni sulisartunik naammattumik naleqquttunik, suliffissaaleqisunik pissarsiarisinnaasanillu peqanngippat imaluunniit Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit teknikkikkut imaluunniit aningaasaqarnikkut tunngatillugu suliniutip suliffeqarfinnut teknikkikkut aningaasaqarnikkullu pisinnaassusaannik piumasaqaataanik attassisinnaasoqanngippat – taava suliniutinut angisuunut inatsimmi piumasaqaataasut naapertuutsinneqalissapput, § 6-ilu naapertorlugu tamanna illuliortiternernut sanaartornernullu atorineqarsinnaalissaaq.

Suliap aallartinnera sioqqullugu VSB tunngavigalugu illuatungeriit pingasut akornanni isumaqatiginninniarnert aallartinneqassapput, § 9, imm. 3-lu naapertorlugu IBA-mik isumaqatigissusiortoqarluni. IBA-mik isumaqatigiissummi Kalaallit Nunaannit sulisartunit, Kalaallit Nunaannit suliffeqarfinnik, sulinermik sungiusartarfiliornerni il.il. ilisimasanik nuussuinernut ilanngussornissaannut anguniakkat erseqqinnerusut aalajangersarneqassapput. Tamatuma kingornatigut suliassat sinneruttut suliniutinut angisuunut inatsimmi aalajangersakkat naapertorlugit nunani tamalaani aningaasarsiatigut atorfinitsitaanertigullu piumasaqaateqarfiusuni neqeroortigineqarsinnaassapput.

Suliniutinut angisuunut inatsimmut atuuttussatut suliniut akuersissutigineqarpat VSB-liortoqarlunilu IBA-mik isumaqatigiissusiortoqassaaq, suliassat Kalaallit Nunaanni piumasaqaataasut najoqqutaralugit Kalaallit Nunaannit suliffeqarfinnit aamma sulisartunit kalaallinit kivinneqarsinnaallutillu kivitassaasunik killilersornissaat siunertaralugu.

Qulaani ingerlassassani suliassat IBA-mik isumaqatigiissutit naapertuutsinnissaanut neqeroortigineqartut nunani tamalaani suliffeqarfinnit unammillerfiussannginnerat malitsigisinnegareerpoq, taakkulu Kalaallit Nunaanni piumasaqaataasut naapertorlugit pissasut, tamannalu minnerpaamik nunanit tamalaanit neqeroorutaasunut naleqqiullugit akisunerussanerannik isumaqassasutut naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Neqeroorteqartuusup neqeroortissamini qanoq akeqartitsissanerata isumaliutigilernissaa, kiisalu inatsiliorfiginissaa tulluortooppasinnigilaq; tamanna qanorluunniit pisoqartillugu aningaasartuutissatut naatsorsuutigisaminut aammalu toqqaannanngitsumik aningaasartuutaasunut missiliuutissatut kissaatigisaminut naleqqiullugit neqeroortitsisup neqeroorusiornermini aalajangiiffigisassarai.

Apequt 3:

Isumaqatigiinniarsinnaatitaaneq pillugu sulisartut kattuffiisa uparuaanerat ataatsimiititaliamit oqaluserineqarpoq. Peqatigiiffimmut ilaasortaanissamut aammalu kattuffimmut ilanngunnissamut imaluunniit ilanngutinnginnissamut kiffaanngissuseqarneq ataatsimiititaliamit akuersaarneqarpoq. Ataatsimiititaliamilli ilisimaneqarpoq

suliassa qarfirmut isumaqatigiinniarsinnaatitaaneq kattuffimmit tigummineqarsinnaasoq, naak suliassa qarfirmi sulisut kattuffimmut ilaasortaangikkaluartut. Suliffeqarfiit suliniutit annertoorsuit pillugit inatsit malillugit ingerlatsisussat, aatsitassat pillugit inatsimmi taamatullu suliniutit angisuut pillugit inatsimmi aalajangersakkat naapertorlugit, nunatsinneersuussammata isumaqatigiinniarsinnaatitaanerup aamma nunatsinniinnissaa tunngavilersuutigineqarsinnaavoq. Isumaqatigiinniarsinnaatitaanerup nunatsinni kattuffinnit tigummineqarnissaa tamatumalu peqatigisaanik minnerpaaffittut piumasaqaatinik, MISSINGIUSIAQ ataani allassimasoq naapertorlugu, inatsimmi allaassimasoqarnissaa akornutissaqartutut Naalakkersuisunit isigineqarpa?

§ 10

Sulisussat nunanit allaneersut, suliniummi angisuumi Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu akuerineqarsimasumi ingerlatat suliarinissaannut sulisutut atorineqartussat, akissarsiatigut atorfeqartitaanikkullu akuersaarneqarsinnaasunik atugassaqartinneqarnissaat, taakkunungalu ilanngullugu suliumajunnaarsinnaanermut pisinnaatitaaffeqarnissamik qulakkeerunneqarnissaat, qasuersaarfissaqarnissaq pillugu aalajangersaavigineqarnissaat aammalu sunngiffeqarnissamik qulakkeerunneqarnissaat, suliassamut ingerlatseqatigiiffiup isumagissavaa. Aammattaaq suliniummut ingerlatseqatigiiffik sanaartornermik suliassanut neqeroorutininik pissarsiniarnermini aamma sanaartornissamut suliakkiissutinik tunineqarnermini tamatuminnga qulakkeerisumik piumasaqaateqassaaq.

§ 10, imm. 2, imm. 4, imm. 5, imm. 7 aamma imm. 9 inatsimmit peerneqartussatut aammalu § 10, imm. 8-mik nutaamik taarserneqartussatut eqqarsaatigineqarput. Taamatut allanngineq qanoq kinguneqassava?

§ 10, imm. 8 – allanngortinneqassasoq eqqarsaatigineqarpoq

Sulisussat nunanit allaneersut sinnerlugit isumaqatigiinniarsinnaatitaaneq Kalaallit Nunaanni sulisartut kattuffiannut susassaqtumut inissinneqassaaq. Kalaallit Nunaanni sulisartut kattuffiisa sinnerisa akornanni ataatsimoortumik isumaqatigiissuteqarnermi nalunaaquttap akunneranut tunngaviummik akissarsiasatut aalajangersarneqartunit ikinnerusussanngorlugit sulisut nunanit allaneersut nalunaaquttap akunneranut akissarsiaat isumaqatigiinniarnerni aalajangersarneqarsinnaanngillat. Inatsimmi matumani akissarsiat aalajangersarneqartut naatsorsorneranni nerisat najugaqarnerullu, sillimmasiinerup aammalu angalanerup nalingat ilanngunneqarsinnaapput, taamaattorli sapaatip akunneranut 1050 kr.-it sinnernagit.

3-mut akissut

" Naliliinerput malillugu Europami inuit pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummi artikel 11 malillugu sulinermik inuussutissarsiornermi peqatigiiffinnut kiffaanngissuseqartumik ilaasortaasinnaanermut unioqqutitsineruvoq, kalaallit aamma nunat allamiut sulisartuisa kattuffiit – sulisartut kattuffii inatsisitigut aalajangerneqarsimasut saniatigut – nunat allamiut sulisartuisa akissarsiatigut atorfininnermilu atugassarititaat pillugit isumaqatigiinniartorqarsinnaanngitsoq isumaqatigiissusiortoqarsinnaanngitsorlu. Tamatumunnga pingaartumik peqqutaavoq, kisermaassilluni isumaqatigiinniarsinnaanermut isumaqatigiissutinillu isumaqatigiissuteqarnernut inatsimmi toqqaannartumik

aalajangerneqarsimammat, tamannalu taamaallaat sulisartut kattuffiinut ataasiakkaanut tulluartumik atuuttussaammat, sulisartullu kattuffiat taanna sinniisaasoq, nunat allamiut sulisartuisa tungaannut killormoortuanik allanik aamma toqqaannartumik soqutigisaqarsinnaammat.” tamanna Lett Advokater-imit 27. november 2012-imi allakkiami isummerfigineqarsimavoq.

Allannguutissatut siunnersuutaasut piviusunngortinneqassappata Alcoami suliniutip ingerlateqqissinnaassannginneranik Naalackersuisut isumaqarput, saviminissarsiorfimmillu suliniutip unitsinneqarnissaa annertunerusutut ilimanaateqassalluni. Inatsimmi aalajangersakkat qitiulluinnartut taamaalillutik inatsisissatut siunnersuummit peerneqartussaassapput.

Ingerlatseqatigiiffiit nunap avataaneersut suliassanik kivitsisussat nunamit angerlarsimaffigisaminnit sulisartunik nassataqassapput, illuatungeriillu akornanni isumaqatigiissuteqartoqareersimanissaa naatsorsuutigisassaagunassaaq. Illuatungeriit akornanni isumaqatigiissutaasut ukiuni arlalinni atuutsereersimasinnaassapput.

Nunanit allaneersunit illuatungeriit pingaarnertut isumaqatigiissutigisaannut Kalaallit Nunaannit kattuffimmik tapiliutitut isumaqatigiissuteqarniarnissaannik peqqussuteqartoqarneq akerliussagunassaaq. Tassuunakkutaaq inatsisip siunertaanut toqqaannartumik akerliuvoq.

Kalaallit Nunaanni sulinermut inatsiseqarnikkut aaqjissuussiviusoq paasisitsiniaallunga naatsumik nassuaateqarfigerusuppara. Aaqjissuussiviusup tunngavia tassaavoq sulisitsisup sulisitsisut peqatigiiffianut ilaasortanngornissamik toqqaqarnera, taannalu sulisitsisoq sinnerlugu sulisartut peqatigiiffiannik ataatsimik imaluunniit arlalinnik isumaqatiginninniarsinnaanermik sulisitsisup pisinnaatitaaffigisaanik tigusaqarsinnaavoq. Sulisitsisoq sulisitsisut peqatigiiffiannut ilaasortanngorniannigippat isumaqatiginninniarsinnaatitaaffeqarneq tunngavigalugu sulisartullu nammineq isumaqatigiinniartarpoq.

Sulisitsisut peqatigiiffiata, isumaqatiginninniarsinnaatitaasumik sulisartut kattuffiannik isumaqatiginninniarsinnaanermut pisinnaatitaaffimmik tigusaqarsimagunik taakkuninnga isumaqatigiissuteqarfeqarsinnaavoq. Sulisartut kattuffiat taamaallaat isumaqatiginninniarsinnaatitaavoq suliffeqarfimmi pineqartumi sulisartut amerlanerussuteqartut kattuffimmi pineqartumi ilaasortaappata, taakkunanilu amerlanerussuteqartut kattuffimmut tassungarpiaq isumaqatiginninniarsinnaatitaanermik inuttut ataasiakkaatut pisinnaatitaaffeqarnerminnik tunniussaqaarsimappata. Ataatsimiititaliap siunnersuutaa nammineq piumassutsimik isumaqatiginninniarsinnaatitaanissamut tunniussinissamut piumasaqaateqanngilaq taamaalillunilu sulinermi pissutsinik inatsiseqarnermut aaqjissuussaaneermut akerliulluni.

Maannakkut sulinermut inatsiseqarnikkut aqjissuussiviusup atuuttup attatiinnarnissaa kissaatigineqarpat tamanna pillugu Inatsisartut inatsisiliuiffigisinnaannginnerat Naalackersuisut qularutiginnigilaat, tamannalu aamma inuit pisinnaatitaaffiannik isumaqatigiissummi aalajangersakkanut akerliussanera

Den Europæiske Menneskeretskonventionip peqatigiiffeqarsinnaatitaaneq pillugu artikel 11-anut aamma assigiinngisitsinermut inerteqquteqarneq pillugu artikel 14-ianut akerliussagunarpoq.

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuutaa piviusunngortinneqassappat kingunerissavaa, nunat allamiut sulisartuinut akissarsiatigut atorfinitsitaanermilu atugassarititaasut Kalaallit Nunaanni sulisartut kattuffianik inatsisitigut aalajangerneqarsimasunik isumaqatigiinniuteqartariaqarput isumaqatigiissuteqarlutillu. Tamanna tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni sulisartut kattuffiat inatsisitigut aalajangerneqarsimasooq suliassat angisuut pillugit sammasaqarnerni nunat allamiut sulisartuisa akissarsiatigut atorfininnermilu atugassarititaasut pillugit kisermaassilluni (kisermaassineq inatsisitigut aalajangersimasooq) isumaqatigiinniarsinnaavoq isumaqatigiissusiorsinnaallunilu, isumaqatigiinniarsinnaatitaaneq sulisartut kattuffimmut tunniussimangikkaluarpaguluunniit. Taamaammat sulisartut kattuffik kissaatiminnik isummaminnillu sinniisorisinnaasamittut kattuffik isumaqarfigisinnaanissaat qulakkeerneqarsinnaanngilaq. Tamanna pinngiitsaaliinikkut peqatigiiffimmut ilaasortaatsinertut isumaqarfigineqassaaq, tamannalu Europami inuit pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummut paatsuugassaannngitsumik unioqqutitsineruvoq.

Apeqqu 4:

§ 11-mi "neqerooruteqartoq"-mik aamma "isumaqatigiissutinullu peqataasooq"-mik atuineq ersernerluttoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, taakkulu erseqqissarneqarnissaat kissaatigineqarpoq. Ataatsimiititaliaq assigalugu erseqqissaanissaq pisariaqartoq Ser Naalakkersuisut isumqarpat?

4-mut akissut

Oqariaatsit suliffeqarfiutillit pisinnaatitaaffianni nalinginnarmik atorneqartarnerattut assingutillugit atorneqarnerat matumuuna erseqqissarneqassaaq. Suliffeqarfiutillit pisinnaatitaaffianni nalinginnarmik atugaasartunut naleqqiullugit oqariaatsinik allanik atugaqassannginneq pingaartuuvoq, taamaaliortoqarpat paatsuugaqarnernik aaqqiagiinngitsoqarneranillu nassataqartitsisinnaammat.

Neqerooruteqartoq tassaavoq suliassap isumaginissaanut neqeroorummik saqqummiussaartoq.

Isumaqatigiissutinut peqataasooq tassaavoq isumaqatigiissuteqaqataasooq.

Apeqqu 5:

Sulisut napparsimanerannut aammalu napparsimmaveqarfimmik pisariaqartitsinerannut atatillugu aningaasartuutit tamarmiusut suliassamut ingerlatseqatigiiffimmit akilerneqartarnissaat ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Assersuutigalugu nappaatit nutaat imaluunniit nappaatit killilimmik atugaasut tuniluunnissaat pinaveersimatinniarlugu iliussissat suut piareersaatigineqarnersut aamma paasissutissiissutigeqquneqarpoq.

Kalaallit Nunaannukannginnermi sulisussat tamarmik misissortissimanissaat piunasaqaatigineqarsinnaava?

5-imut akissut

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmik aamma Kalaallit Nunaanni nakorsaaneramik erseqqinnerusumik isumaqatigiissuteqarneq naapertorlugu nappaatinik aalajangersimasunik kikkunnik tamanik misissuisoqarnissaq pillugu piunasaqaateqartoqarumaarpoq. Taamatuttaaq suliniummik ingerlatseqatigiiffiup sulisumik isumagineqarnissaannik isumannaarinissamik isumaginninnissaannik, aammalu Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi akeqanngitsumik isumassorneqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqariingitsunut inunnut akiliuteqartoqarnissaannik piunasaqaateqartoqarumaarpoq. Taamatuttaaq tamakkununga naapertuuttunik sillimmasiinissat pillugit piunasaqaateqartoqarumaarpoq.

Apequt 6:

§ 13-ip kalaallisuuata danskisuuatalu isumaat annertuumik assigiingissuteqarput. Paragraffip danskisuuani allasimavoq *"af gods til, fra og i Grønland"*. Kalaallisuanili "Kalaallit Nunaanni" amigaataavoq. Tamanna iluarseqquneqarpoq. Tamatuma saniatigut oqaaseqatigiit uku isumaat itisileqquneqarpoq "ingerlatanut Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu akuersissummi ilaasunut attuumasutilimmik". Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq aalajangersagaq taanna siamasissorujussuusoq kingunerisalu paasinarsisinneqarnissaat kissaatigalugu.

6-imut akissut

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq "allanngorpoq – qallunaatuani" qanoq isumaqartuunerata erseqqissaavigineqarnissaa kissaatigigakku oqaatiginiarpara.

Aalajangersagaq erseqqaarippasippoq, soorlulusooq aalajangersakkap siunertaanik oqaaseqaatit nassuiaallutik, tassarpiarluni imaatigut assartuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat aatsitassarsiornermi sulianut atuuttuusunut assingulluni siunnersuut manna naapertorlugu suliarineqartunut atuuttuunatik.

2012-imi upernaakkut ataatsimiinnermi 10. maj 2012-imi oqaluuserineqartumi *"Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutinik suliniutit angisuut piviusunnngortinnissaannut sinaakktissatut piunasaqaatit"*-ni innersuussutaasoq pissutigalugu aalajangersagaq ilanngunneqarpoq.

Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni tikiffissanut arlalinnut imaatigut nassiussukkat assartornerannut RAL A/S akuersissummik pigisaqartoq siunnersuummut matumunnga tunngatillugu sulianut akuersissummut ilaatitanut imaatigut nassiussukkat assartornissaannut tunngasunut akuersissummik peqannginneranik aalajangersagaq nassataqarpoq.

Alcoami suliniummut sinaakktissatut piunasaqaatini tamanna akuersaarneqareerpoq, soorlulusooq aatsitassarsiornermi suliniutinut RAL-ip akuersissutaa atuuttuunnani.

Aalajangersagaq Aatsitassanut inatsimmissulli assingiisillugu paasineqassaaq. Aatsitassarsiorfiup sanaartorneranut imaluunniit ingerlanneranut atatillugu atortussanik assartuineq RAL-ip akuersissutaani ilaanngilaq.

Akissut annertunerusumik itisiliiffigineqarnissaa kissaatigineqassappat tamanna allaganngorlugu suliarerusuppara.

Apeqqu 7:

Paasinernerunissa siunertaralugu ataatsimiititaliamit paaserusunneqarpoq § 14 peerneqarsinnaanersoq taarsiullugulu § 10-mut inissinneqarluni, taamaaliornikkut aalajangersakkat akissarsianut atorneqartitaanermullu atugassarititaasunut tunngasut ataatsimoortinneqarsinnaaqullugit.

7-imut akissut

§ 14-ip § 10-mut ilanngunneqarnissaanut aporfissaqanngilaq. § 14-ip kapitali 6-ip ataaniinneranut tunngavissiissut tassaavoq immikkut ittumik sulinngiffeqarnermut inatsiseqarnera, taamaattumillu qulequttami "Inatsisit allat"-ni aalajangersakkap inissisimanissaa isumaqarluni.

Apeqqu 8:

§ 16 ataatsimiititaliamit ajornartorsiutissartaqartinneqanngilaq, paragraffimulli tassunga atatillugu aatsitassarsiornermut inatsisip aammalu suliniutit angisuut pillugit inatsisip allanngortinneqarnissaannut periarfissat oqaluuserineqarnissaat kisaatigalugu, taamaaliornikkut tusarniaanermut piffissarititaq sivitsorneqarluni, innuttaasunik ammasumik tusarniaasarneq erseqqissaavigineqarluni aammalu qinnuteqaatip qaammatit arfinillit iluanni inaarlugu suliarineqarsimanissaanik aalajangersakkap peerneqarnissaa isumaliutigineqarluni. Tamatuma peqatigisaanik qinnuteqatip "naammassineqanngitsutut" taallugu itigartinneqarsinnaannginnera erseqqissarneqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq

8-mut akissut

Tusarniaanermik ingerlattagaq, imaluunniit taassuma sivisussusaa inatsimmi aalajangersagaanngilaq, isumasioqatigiinnermili kingullermi suliniutinut inuiaqatigiinnut annertuumik pingaaruteqartunut sunniuteqartunullu atatillugu immikkoortoqarfiit akimorlugit (aalisarneq, erngup nukissiorneq, pisortat sanaartugassatut suliaasaat, aatsitassaqaarneq, takornariaqaarneq il.il.) pitsaasumik tusarniaasarnikkut ileqqorisassamik aamma soqutigisaqaqatigiinnik ilanngussaqaarneq pillugu nalunaarusiortoqarnissaanik Naalackersuisunut siunnersuusiornissamik piareeqqanera nalunaarutigineqarpoq.

Apeqqu 9:

Suliassaq § 17-imi nassuiaatigineqartoq qanoq isumagineqalersaarnersoq pillugu oqaaseqaateqartoqassasoq ataatsimiititaliap kissaatigaa.

9-mut akissut

Immikkoortoqarfinit pingaarutilinnit assigiinngitsunit immikkoortortanik nakkutilliisoqassaaq. Nakkutilliineq oqartussaaffinit pingaarutilinnit, ilanngullugit naalackersuisoqarfiit, aqutsisoqarfiit naalagaaffigisamilu oqartussaasoqarfinit isumagineqassaaq. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup sulinermi avatangiisit akisussaaffigaat, avatangiisinut oqartussaasoqarfiit avatangiisit akisussaaffigaat, il.il.

Inatsit manna naapertorlugu immikkut ittumik nakkutilliisoqassaaq. Nakkutillinerup inatsisip naapertuutsinnera isumannaassavaa.

Apequt 10:

§ 20-ip kingunerisassai itisilernerqassasut kissaatigineqarpoq. Atortussat tuluttut allassimanissaat aallaavittut isigalugu paasilluarneqarsinnaavoq. Paragraffilli kingunerisassai pillugit nalornissuteqartoqannginnissaa ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Paragraffi kalaallit oqaasiisa nunatsinni pingaarnertut oqaasiunerannik namminersorneq pillugu inatsimmik aalajangersakkamik imaluunniit oqaatsivut pillugit inatsimmik sanioqqutsineruppat, tamanna allassimasariaqarpoq. Tamatuma saniatigut paasissutissat kalaallisut pigineqarnissaat allanit piumasaqaatigineqarsinnaanersoq, taamaassappallu nutserneqarnissaannut kina akisussaannersoq, tamannalu kimit akilernerqassannersoq paasinarsisinneqartariaqarput. Aammattaaq paasinarsisinneqartariaqarpoq oqaatsit sorliit inatsisitigut atuuttuunersut.

10-mut akissut

Kalaallit oqaasiisa oqaatsini pingaarnarpaanerit pillugu Namminersorneq pillugu inatsimmi aalajangersakkat atuuttupput.

Siunnersuut naapertorlugu aalajangiussinermik tiguisussap kissaatigippagu siunnersuut manna naapertorlugu sulianik isumaginnittoqarnerani aamma aalajangiisoqarnerani tuluttut oqaatsit atorneqarsinnaanissaannut aalajangersagaq periarfissiivoq. Inuussutissarsiorfiusunut pissutsini nunani tamalaani oqaasiusuni tuluit oqaasiisa atorneqartuuneri, aammalu siunnersuut naapertorlugu akuersissummik nalunaarfigineqarnissaq pillugu nunanit tamalaanit ingerlatseqatigiiffiit qinnuteqaateqartussaagajunnissaat tunngavigalugu aalajangersagaq tigussaasut periarfissaasutut isigineqassaaq. Inatsisaasut naapertorlugit pisortani oqartussaaffinit innuttaasut kalaallit imaluunniit qallunaat oqaasii atorlugit sulissunneqarnissamik piumasaqaateqarsinnaanerannut aalajangersagaq allannguinngilaq.

Oqartussaaffiit oqaatsinut tamanut saqqummiussaasut suliarineri pilersuutigalugillu siullermeerutigalugu akilissavai, § 19, imm 2-li naapertorlugu oqartussaasunit isumaginninnermut akiligassaq ingerlatseqatigiiffimmut nassiunneqarsinnaassaaq.

Pineqartuni ataasiakkaani tamani oqaatsit sorliit atorlugit saqqummiussaasoq inatsisitigut atuuttussaasuunersoq ilisimatitsissutigineqartassaaq.

Apeqquut 11:

Paragraffimik nutaamik, naammagittaalliorsinnaanermut erseqqissaataasumik, ilanngussisoqassasoq ataatsimiititaliamit siunnersuutigineqarpoq. Oqartussaasut suliarinninnerat pillugu ingerlatseqatigiiffimmut namminersortumut pinnani, Naalakkersuisunullu naammagittaalliortoqarsinnaassasoq ataatsimiititaliamit eqqarsaatigineqarpoq. Tamatumani aatsitassat pillugit inatsit naapertorneqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Tamanna Naalakkersuisunit qanoq isumaqarfigineqarpa?

11-mut akissut

§ 7 naapertorlugu akuersissummut tunngatillugu suliniutit ima angitigalutillu pingaaruteqartigissapput tamakkuninnga ataatsimooqatigiittut ingerlatsivik Naalakkersuisut aalajangiisartuussallutik. Taakku maalaarutigineqarsinnaassanngillat, Kalaallit Nunaanni ataatsimooqatigiittut ingerlatsivimmut Naalakkersuisunut, oqartussaaffittut inatsisinik atortitsisuusunut naleqqiulluni qaffasinnerusumik aqutsisoqarnikkut ingerlatsisoqaranilu ingerlatsisoqqaqusaanngimmat.

Aalajangiinernut aalajangiussinernullu allanut tamanut tunngatillugu taakku inatsisinut ataaniittuusunut (aatsitassaqarnermut inatsimmut imaluunniit erngup nukissiornermut inatsimmut) naleqqiullugit aalajangiiffigineqassapput, aammalu ataatsimooqatigiittut ingerlatsivimmut Naalakkersuisunut naleqqiullugit oqartussaaffinnit allanit taakku aalajangiiffigineqartillugit aalajangiussat immikkoortortamut tassunga inatsisaasunut, aamma nalinginnartut aqutsisoqarnermut inatsisitigut tunngavigisaasunut naleqqiullugit, maalaaruteqarsinnaatitaaffik killilersorneqarsimanngippat Naalakkersuisunut maalaarutigineqarsinnaassapput.

Kikkulluunniit Naalakkersuisut aalajangiussaata iluarisimaassanngikkunikkut eqqartuussiviliarsinnaanerat oqaatigineqassaaq.

Apeqquut 12

Sulisut aallaqqaataanit nunatsinnut akileraartarnissaat qularnanngilluinnarpa, tamannalu Naalakkersuisut qulakkeersinnaavaat? Sulisut atorfeqartitaanermik aallartinneranit Kalaallit Nunaannut akileraartussaataaingannginnerannik nassataqarsinnaasumik inatsisini atuuttuni periarfissat suut atorfeqarsinnaappat?

12-imut akissut

Kalaallit Nunaanni sulinerminni isertitarisaminnik inuit aallaaviatigut akileraarutiniq akiliisassapput.

Pingaarnertut oqaatigineqarsinnaavoq Kalaallit Nunaannut sulisorisatut atorfinitsitat akileraartarsinnaannginnerat qaqutiguinnaq pisassanera.

Sulisorisat akileraartarnissamut pisussaaffiit tunngasut isertitanik akileraartarnermut inatsimmi aamma marloqiusamik akileraarusiisarnermik Kalaallit Nunaata isumaqatigiissutigisaani aalajangersagaapput. Sulisunut atorfinitsitanut akileraartarnissamik pisussaaffiit qaqutiguinnaq atuutsittannginnerinik isertitanik akileraartarnermut inatsit aamma marloqiusamik akileraartarnermik isumaqatigiissutit aalajangersakkanik imaqarput. Tamanna assersuutugalugu sulisunut, isertitanik akileraartarnermut inatsimmi § 2, imm. 1, nr. 1-imik imaluunniit norgemiut-kalaallit marloqiusamik akileraartarnermik isumaqatigiissutaani artikel 14, imm. 2-mi piumasaqaataasunik naapertuisunut tunngavoq.

Apeqqu 13

EITI-mik atuutilersitsiniarnerminni Naalakkersuisut sumut killippat?

(paasitinneqarsinnaaneq eqqarsaatigalugu aatsitassarsiornermik suliffissuaqarfiit suliniutaat)

13-imut akissut

Kalaallit Nunaata 2011-miilli EITI-mut, kattuffimmullu tunngavigisanut tapersersuinini nalunaarutigaa. Kalaallit Nunaata tungaanit EITI-p ineriartortinnera malittarineqarpoq, soorlulusooq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfimmit sinniisut Oslomi EITI-p Allattoqarfia kattuffimmi iliuuserisanik pisunik itinerusumik paasisaqarniarlutik tikeraarsimallugu.

2011-mi Parisimi nunarsuaq tamakkerlugu tallimassaannik ataatsimeersuarnermi UM-imit GEUS-ilu sinniisuutit peqatigalugit Kalaallit Nunaat peqataaqataavoq, 2013-imilu maajimi Sidneyimi nunarsuaq tamakkerlugu arfinilissaannik ataatsimeersuarnissamut ingerlassassanik malinnaaffiginninnissaminut qilanaaruteqarluni.

Kalaallit Nunaata tungaanit Danmarkimi immikkoortoqarfimmi susoqarneranik aamma malinnaasoqarpoq, soorlulusooq Danmarkimik qanimut oqaloqateqareerluni Kalaallit Nunaata inaarutaasumik killeqarfigisaa aalajangiiffigineqarumaarluni. Siusinnerusukkat EITI-mi pissutsinut tunngasunik danskit ministereqarfiinik pitsaasumik oqaloqatiginnittarsimavugut, taamatullu oqaloqatiginnittarneq Danmarkimik suleqateqarluta siunissami ingerlateqqinniarlutigu.

EITI-mi suleqatigiinnermi Kalaallit Nunaat ingerlariaqqinnissamik aalajangiussippat, atuutsitsilersutullu ilaasortanngorluni, pissutsnik arlalinnik erseqqinnerusumik misissugassaqaasaaq. Siullermik Naalagaaffeqatigiinnermut tunngatillugu inatsisitigut ajornartorsiutaasinnaasut aamma paasisaqarfigineqassapput. Danmarkimi avataaniissappat Kalaallit Nunaat atuutsitsilersutut ilaasortaasinnaassava?

Tamakku saniatigut aningaasaqarnermut – allallu isumalluutissanik pisariaqartitsisutut pissutsit – soorlu sulisorisani nal. akunneri, nalunaaruteqartarnissamik piumasaqaatit il.il. paasisaqarfigineqassapput.

Taamaattumik ingerlassamik Naalakkersuisut qanimut malittarinnippat.

Apequt 14

Inatsisiliorneq aqutigalugu suliniutinut angisuunut maleruagassiornissap pisariaqarnera ataatsimiititaliamit akuersarneqarpoq, tassa taakku inuiaqatigiinnut annertuumik sunniuteqartussaammata, taamaattumillu maleruagassat taakku ingerlatsinerminni atugassaat erseqqittariaqarlutik. Suliniutip angisuup ataasinnaalluunniit aningaasaliissutai nunatsinni BNP qaangermassuk, suliniutit angisuut pillugit inatsimmut tapiliullugu suliniutit angisuut ataasiakkaat pillugit immikkut inatsisiliorneqarsinnaavoq. Tassa suliniut pineqartoq aalajangersimasooq ingerlatsinermut ikaarsaarpat immikkut inatsit atorunnaartussa. Tamanna Naalackersuisunit qanoq isumaqarfigineqarpa? Najukkami aningaasaqarneq qaangerlugu suliniummik angisuumik pilersitsisoqarnerani periuseq taamaattoq nunarsuatsinni piffinni allani atorveqarsimava?

Naalackersuisumik apersuinermini allanik aamma apeqquteqarnissani ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa

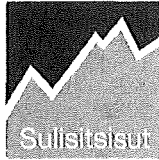
14-imut akissut

Kalaallit Nunaanni suliniutinut angisuunut tamanut pingaarnerutitanik sinaakkuteqarnissat, suliniutinullu tunngatillugu immikkoortitsinnginnissat pingaaruteqartuunerat Naalackersuisut isumaqarfigaat.

Aammattaaq Naalackersuisut isumaqarput inuussutissarsiutini suliniutinik immikkut illuinnartut pillugit inatsisiliorneqarsinnaavoq, pissaaneqarfimmik pingasunut agguataarinnermut inatsisaasumik akerliusumik ataasiinnarmut tunngasumik pilersitsinissaq aarlerinartortaqarmat.

Nunani avannarlerni inatsisilerinerneq ileqquusumut naleqqiullugu namminersuutigisatut suliniutit angisuut pillugit immikkut ittumik nalinginnarmik inatsisiliorneq ajorpoq.

Pisortat sanaartugassani aningaasaliiffiginninnerat pineqarpat allatut pisoqarsinnaavoq, taakkunani aallaaviatigut sulimummik piviusumik ataatsimik imaluunniit amerlanernik sanaartornissamut ingerlatsinissamullu suliassamik isumaginninnissamut immikkut ittumik ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu inatsisiliorneqarsinnaalluni, taamaalilluni assersuutigisassaavoq: Sund og Bælt Holding A/S pillugu inatsit.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat Grønlands Arbejdsgiverforening

Jens Kreutzmannip Aqq. 3 | Postboks 73 | 3900 Nuuk | www.ga.gl
Tlf. +299 32 15 00 | Fax nr. +299 32 43 40 | ga@ga.gl

Inuussutissarsiornermut ataatsimiititaq
Inatsisartut
Postboks 1060
3900 Nuuk

E-mail-itut nassiussaq: dje@inatsisartut.gl aamma ataatsimiititami ilaasortat
27. oktober 2012

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititap GA-mik ataatsimeeqategarnerata 25. oktober 2012 - imaqarniliartaa

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat sinnerlugu aallaqqaammut
Inuussutissarsiornermut ataatsimiititaq qutsavigerusuppara 25. oktober 2012
ataatsimeeqatigiinnermut imartuumut.

Matumuunalu GA-mit pingaarnertut isigisagut, aammalu sanaartornermi sulianillu
angisuunik suliaqarnermut, inuussutissarsiornermullu inatsimmut nutaamut aammalu
Impact Benefit Agreements (IBA)-imut atatillugu, suliap ingerlaqqinnissaani
politikkikkut qitiusumik inissisimasorisagut erseqqissaavigerusuppagut.

Suliani angisuuni sanaartornermi suliniutissat

GA-p tusarniaanermut atatillugu akissummini 17. september 2012-imeersumi
innersuutigaa 6. december 2011 akissutini, kiisalu 13. marts 2012 suliat angisuut
pillugit nalunaarusianut atatillugu akissutini, tassanilu GA-p inatsisissatut
siunnersuummut atatillugu aarleqqutigisani erseqqisumik allaaserai.

GA-p maluginiarpaa Naalakkersuisut inatsisissamut atatillugu oqaaseqarnermini, GA-p
17. september 2012 akissutaanni qulequtarineqartut kisiisa taakkartorsimagaat, 13.
marts 2012 akissutit erseqqissut pinnagit. Aammattaaq inatsisissami
ajornartorsiutaasinnaasut inunnut tunngasut "Allakkiami tusarniaanermut atatillugu
akissutinik imalimmi [13. marts 2012]- imeersumeersumi eqqaaneqanngillat – tassani
pineqarlutik Kalaallit Nunaanni suliniutit angisuut piviusunngortinnissaannut
killiussassat inunnut tunngasut pillugit nalunaarusiaq"

GA-p immikkut tamanna maluginiarpaa, inatsisissatut siunnersuutip imai FM 2012-imi
siullermeersumik saqqummiunneqarmata. GA-p taamaammat allakkiaq
6. december 2011-imeersoq ammalu tusarniaanermi akissut 13. marts 2012-
imeersoq kakkiussatut ilannguppai.

GA-p ataatsimut isigalugu erseqqissarusuppaq, inatsisissatut siunnersuummi suli
qulaakkeeraneqanngimmat, qanoq nunaqavissut suliffeqarfiutaat sulianut angisuunut
tunngatillugu suliassaqartinneqarsinnaanissaat – sanaartornermi ingerlatsinermilu.

Suliassanik tiguisoq Kalaallit Nunaata avataaneersoq, Kalaallit Nunaata iluani isumaqatigiissutaasunut tunngasunik, nunaqavissut suliffeqarfiutaat assigalugit pisussaaffeqanngilaq.

Taamaaliornikkut nunaqavissut suliffeqarfeqarfiutaasa unammillersinnaanissaat periarfissaarutsinneqarpoq, equngalluinnartumillu inissinneqarlutik. Taamatut inissinnerat GA-mut ima ilungersunartigaaq, GA-p Inuutissarsionermik Ataatsimiititaq ilungersortumik kaammattorusullugu, inatsisissap ingerlateqqinissaani tamanna nalilersoqqullugu.

Tamanna pinngippat, GA-p takorloorsinnaavaa inuiaqatigiit suliffippassuarnik, ilinniarfippassuarnik aningaasarpassuarnillu isertinneqarsinnaasunik annaasaqarnissaat, immikkullu ernumanartoq tassaavoq savisiminnissamik pilaavissamik suliniut, ukiuni aggersuni Kalaallit Nunaata ukiumoortumik BNP-anit annertunerusumik aningaasaliiffiqineqartussaammat.

GA'p SIK 'llu erseqqissaavigeqqullugu kaammattuutaat – suliuniutit angisuut pillugit nalunaarummut atatillugu 13. marts 2012 oqaaseqaammi –nunaqavissut sanaartornermut atatillugu neqerooruteqarnerini atugassarititaasussanut tunngasoq, naammassineqarsimannngilaq. Tassunga paarlalullugu " Oqaaseqaatini nalinginnaasuni" qupperneq 3-5, immikkoortoq annertoq ilanngunneqarsimavoq, tassanilu nassuiaatigineqarluni, Kalaallit Nunaat "DIS"-imut assigusumik suliffeqarfinnut pilersuisunut nunani allaneersunut eqqussisariaqarpassissoq – aatsitassanik suliffeqarfiit atsioqataarusussappata – Kalaallit Nunaannilu aningassaleeqataarusussappat.

Danmarkimi DIS-imik aqqissuteqarsimanerup assersuutigineqarsimaneranut tunngavilersuutit pissusissamisooratillu killormorluinnaq sunniuteqarput, tassami inatsissatut siunnersuutissami Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit "periarfissaarunneqarmata", taamaaliornikkummi suliffeqarfinnut nunanit allaneersunut isumaqatigiissuteqarnissamillu qinnuteqartunut unammillersinnaajunnaartussaapput. Aammattaaq inatsissatut siunnersuummi arlaleriarluni erseqqissarneqarpoq, Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit aatsaat peqataasinnaasut "unammillersinnaagunik". Tamanna imminut ataqtigiinnginngilluinnarpoq.

Ajornartorsiut tamanna aamma naqqissuserneqarpoq § 10, imm. 8-mi, tassanimi akissarsiat minnerpaaffissaat aalajangersaavigineqarsimavoq. § 10 tamarmi ima ammatigaaq, allaat isumaqatigiissut soorlu Kina-mi Kineserit suliffeqarsiutaasa, Kina-milu sulisartut akornanni suliaasimappat, "akuerineqarsinnaasoq, siumoortumillu isummereernermik tunngaveqassanngitsooq". Tamanna ilaatigut takuneqarsinnaavoq "Aalajangersakkanut ataasiakkaanut atatillugu oqaaseqaatini", immikkoortumi kingullermi qupp. 48-mi ima allassimammat: " Nalinginnaasumik naatsorsuutigineqarpoq, akissarsianut atorfinitsitsinernullu atugassarititaasut, sulisartup sulisitsisullu akornanni pituttugaanngitsumik isumaqatigiinninniarnerni aalajangersakkat akuerineqarsinnaasasut".

Akissarsiat appasinnerpaaffissaannut tunngasoq imm.8 Kalaallit Nunaanni akissarsianut nalinginnaasunut ullumikkut suliffeqarfiit atugassaannut

naapertuutinnigilaq, aammalu ajornarluinnassaaq nunaqavissut suliffeqarfiutaasa suliffeqarfinnut nunanit allaneersunut unammillersinnaanissaat, inatsisissatut siunnersuut malillugu, Kalaallit Nunaanni akissarsiat nalingisa qasseriaatiminnguunik akissarsiaqartitsillutik atorfinitsitsisinnaasunut.

Inatsisissatut siunnersuut ajornerpaamik kinguneqassaguni, suliffeqarfiit nunaqavissut – adressitik nunanut allanut nuuttariaqassavaat, Kalaallit Nunaanni sulinermi isumaqatigiissutit atorumanagit. Inuussutissarsiornermut inatsisissatut siunnersuummi nutaami, nunaqavissunut attuumassuteqarnissamik suliffeqarfinnut piумаqaatit atuukkunnaarsimapput, tamatumallu "periarfissaarunnissaq" annertunerulersippaa. Ineriartorneq taamaattoq Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut suliffissaqartitsinermullu annertuumik kinguneqarnerluttussaavoq.

GA-p minnerpaamik kaammattuutigaa, inatsimmi "taamaassinnaasutut" allassimasoq "taamaattussatut" taarserneqassasoq, inatsisissamut atatillugu ilanngussami erseqqissaataasimasut malillugit, aammalu inatsisissatut siunnersuummi nassuiaatigineqassasoq, qanoq ililluni qulakkeerneqassanersoq suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanneersut akuersaarneqarsinnaasumik, naligiissumillu unammillersinnaanissaat. Taamaangippat inatsit pingaaruteqaqisoq, nunaqavissut suliffeqarfiutaannut sulisuinullu ajorluinnartumik kinguneqarsinnaammat.

Naalackersuisut nalunaaruminni "Siunissarput – illit uangalu akisussaaffipput – 2025-ip tungaanut" erseqqissarpaat, allannguinnissamut pilersaarutit tunngaviusumik pingaartitanik aallaveqassasut, ilaatigut aningaasatigut imminut napatissinnaanissaq, atugarisatigullu ineriartornissaq eqqarsaatigalugit. GA-p pingaartitat tamakku isumaqatigai, kisianni GA-p takujuminaatsippaa, suliniutinut angisuunut atatillugu inatsisissaq, uparuaatit qulaani taakkartorneqartut malillugit, qanoq ililluni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit imminut napatittunngorsinnaanissaanut aqqutaasinaassanersoq.

Inussutissarsiornermut inatsit

25. oktober Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititap ataatsimeeqatiginerani GA-p saqqummiuppaa inuussutissarsiornermut inatsisissaq nutaaq tunngavissaqanngitsoq. Inatsit maanna atuuttoq suliffeqarfinnut Kalaallit Nunaani iluanaaruteqarusuttunut naleqquttuinnarnik piumasaaqatitaqarpoq, maannalu aalajangersakkat malillugit aatsitassarsiornermi suliffissuaqarnissamut nunallu iluani ineriartortitsinissamut akornutissaqanngillat.

GA-p suliffeqarfinnik Kalallit Nunaanni suliaqarusuttunik attaveqartarmigut ilisarinnannigilai "akornutit" inatsisip allannguteqartariaqarleranut aallaviusut. Aammattaaq inuussutissarsiornermut inatsisip allanngortinnissaanut immikkut tunngavigneqarpoq Kalallit Nunaanni "stråmandsvirksomhed"-eqartarneq (avataaneersut nunaqavissunik akunnermiliuttulerlutik iluanaarniat). Takujuminaalluinnarpoq inuussutissarsiornermut inatsisip nutaap qanoq ililluni "stråmandsvirksomhed" (avataaneersut nunaqavissunik akunnermiliuttulerlutik iluanaarniarnissaat) Kalaallit Nunaanni pinaveersaartissaneraa.

Illuatungaanilli inuussutissarsiornermi inatsisissatut siunnersuummi nutaami inatsisiliortut suliffeqarfinnut ilinniarfissanik qulakkeerinninnissamik, nakkutiginninnissamik, malittarinninnissamik il.il. piumasaqaateqarsinnaanissartik annaasussaavaat.

Impact Benefit Agreements

Aatsitassanik paaanissamut akuersinermut atatillugu pingaarutillit ilagaat Impact Benefit Agreements" (IBA). GA tusarniaanermut atatillugu 19. oktober Aatsitassanut Pisortaarfimmut Inuiaqatigiinni Imminut Napatissinnaanermut Nalilersuinermi (VSB)-mut, London Mining-ip saviminissamik piaasinnaanissaminut qinnuteqaataanut atatillugu – oqaaseqaatinik kaammattuutinillu arlalinnik saqqummiivoq.

GA-p Inuussutissarsiornermut ataatsimiitamik ataatsimeeqateqarnermini kaammattuutit ersarissut arfinillit IBA-mut isumaqatiginninniarnermut tunngasut innersuussutigai. Kaammattuutit tusarniaanermut akissutini ilanngussani takuneqarsinnaapput, matumuunanilu ataatsimiititamut ilanngullugit nassiunneqarlutik.

GA-p Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaq kaammattorpaa, suliniutinut angisuunut tunngatillugu IBA-mut suliap ingerlanissaanut inatsisiliornermi politikikkut piumasaqaatini " misilittakkat pitsaasut" ilaatigut Canadami ilisimaneqartut tunngavigalugit ingerlanneqassasut. Misilittakkat taakku, GA-p innersuussinermini aallaavigisai, aamma annertunerusumik nalunaarummi "Aatsitassat aningaasatigullu imminut napatittumik ineriartorneq"-mi Copenhagen Economics-imit GA-mut (11. oktober 2012) sularineqarsimasumi takuneqarsinnaallutik. Nalunaarut taanna sukumiisoq ataatsimiititamut siusinersukkut nassiunneqarsimavoq.

Ataatsimut isigalugit innersuussutini pineqarpoq, IBA-mut isumaqatiginninniarnissanut aggersunut pingaaruteqaqisunut politikikkut killiliussassanik inissiinissaq, ukiuni aggersuni aatsitassarsiornermik suliffissuaqarnikkut aningaasaliissutissani annertuuni, Kalaallit Nunaata siunissaq ungasisoq isigalugu aningaasarsiornikkut piginnaasatigullu ineriartorfiunissaa qulakkeerneqassappat.

GA soorunami piareersimavoq, Inuussutissarsiornermik Ataatsimiititamit GA-p inatsisissatut siunnersuummut il.il. tunngasunik tusarniaanermi akissutaanut atatillugu itisiliinissaa kissaatigineqarpat.

Inussiarnersumik inuullaqqusillunga

Brian Buus Pedersen
Pisortaaneq

INATSISARTUT

ICC AQQUSINERSUAQ 3A, 1ST FLOOR · P.O. BOX 204 ·
DK-3900 NUUK · PHONE +299 32 36 32 ·
FAX +299 32 30 01 · WWW.INUIT.ORG

SIK tel +299 32 21 33 fax +299 324 939
email sik@sik.gl

Transparency Greenland
Advokat Anders Meilvang
anm@advokat.gl

Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaata tallimangornermi novem-berip 16-ani nal. 13.00-15.00 Inatsisartut ataatsimiittarfianni nr. 2-mi ataatsimeeqatiginissaanut qaaqussisut.

Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaata Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaatornernillu suliaasat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. Xx, xx. xxx 2012-imeersoq suliar-ileruttorpaa.

Inatsisissatut siunnersuummut isummersuutigisasi aamma inatsisissatut siunnersuummi ajornartorsiutaasinnaasutut immikkut isiginiakkasi ataatsimiititaliap tusarusuppai taakkulu naatsumik ataatsimiititaliamut allaaserineqarnissaat kissaatigalugu.

Ataatsimiinnerup sunik imaqarnissaa

Tamanut pisariinnerussammat tamassi takkunnissarsi kissaatigineqarpoq. Taamaattoq ataatsimiinnermi tulleriarlusi minutsit 20-it missaat atorlugit saqqummiisarumaarput. Tamatum kingorna ataatsimiititaliap apeqquteqarfiginissaanut periarfissaqassaaq. Ataatsimiinnerq nalunaaquuttap akunneri marluk missaliorlugit sivissussuseqarsinnaavoq, sivit-sorneqarsinnaassallunili. Saqqummiussat imatut tulleriarfissaat siunnersuutigaarput. Saqqummiinnermi atortorissaarutinik atuisoqassappat tamanna periarfissaammat Inuussutissarsiornermut ataatsimiititaliap ilisimatitsissutigissavaa. Saqqummiussassaqaarussi qinnu-igissavassi taakkua allatseqarfimmut nassuteqqullugit, naqitanngortinnissaat ag-guaanneqarnissaallu siunertaralugu. Seqersittaat atorlugu saqqummiussassaqaarpat taak-kua USB-mut immiullugit nassaqquneqarput.

1. ICC
2. SIK
3. Transparency Greenland

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Naaja Nathanielsen
Ataatsimiititaliap siulittaasua

Atortussat ataatsimiititaliap allattaanut David Jensenimut e-mailikkut uunga nassi-
uteqquneqarput dje@gh.gl
Paasissutissanik allanik pisariaqartitsigussi uunga sianerlusi piniarsinnaavasi 34 61 27

International Labour Office
Route des Morillons 4
CH1211 Genève 22

Sivso Dorph
Siulittaasittaasoq
Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat (IMAK)
Noorlernut 23
Postbks 867
3900 Nuuk
Kalaallit Nunaat

Asasara siulittaasoq,

Sulisartut kattuffeqarsinnaanerit ataatsimullu isumaqatigiissuteqarsinnaaneq pillugu aalajangersagaq, 1949 (Nr. 98) Kalaallit Nunaannut atuunnersoq apeqqutigalugu kattuffivit kattuffiillu allat arfinillit atsiorsimasaat 3. Okotber 2012 ulluneqarsimasoq innersuussutigissavara.

Aalajangersakkap taassuma (Kalaallit Nunaannut) atuunnersa, taamatullu aamma Aalajangersakkat nr. 58, 94, 108 aamma 116 atuunnersat, siusinnerusukkut Allaffiup (International Labour Office) Danmarkimilu Naalakkersuisut akornanni 1999-imi, 2002-mi kingullermillu 2012-imi attaveqaqatigiittarnerni sammineqartareerpoq. Allaffiup aalajangersakkanik atortussanngortitsisarneq taamatullu aamma atortussanngortitsisarnermik Danmarkimit nalunaarutaasartut misissuataarsimavai. Allaffiup maluginiarpaa Danmarkimi Naalakkersuisut piffissami atuutsitsilerfimmi kingusinnerusukkulluunniit immikkut oqaatiginngikkaa aalajangersakkat pineqartut Kalaallit Nunaannut atuutsinneqarnersut. Taamaakkaluartorli allaffiup maluginiarpaa Aalajangersakkat nr. 58, 94, 98, 108, 112 aamma 116 1953-ip 1978-illu akornanni atuuttussanngorlugit atsiorneqarsimasut. Piffissami tassani Danmarkimi inatsisinut tunngaviusunut ilanngussaqaarnikkut Kalaallit Nunaat danskit naalagaaffeqatigiiffiannut ilaasutut isigineqalerpoq. Allaffiup paasinninnera unaavoq Aalajangersakkat taakku atsiorlugit atuuttussanngortinneqarsimasut Kalaallit Nunaannut atuuttut immikkut tamatuminnga nalunaaruteqaqanngikkaluarluni. Kingusinnerusukkut allakkatigut 11. april 2012 nassiunneqartutigit Allaffiup Danmarkimi Naalakkersuisut ilisimatippai allakkat taakku tiguneqarneriniit qaammatit pingasut iluanni allatut paasitinneqanngikkuni Aalajangersakkat nr. 58, 94, 98, 108 aamma 112 Kalaallit Nunaannut atuuttut isigineqassasut. Allakkatigut 22. juni 2012 ulluleneqarsimasutigit Danmarkimi Naalakkersuisut akissuteqarfissap sivitsorneqarnissaa kissaatigaa. Danmarkimi Naalakkersuisut manna tikillugu suli akissuteqaqanngillat.

Tamatumunnga ilanngullugu tunngaviusumik Aalajangersakkat nunasiaatini nunasiaataasimasunilu sulisartunut tamanut sapinngisamik annertunerpaamik atuutsinneqarnissaata

qularnaarneqarnissaata pingaaruteqassusia tunngavigalugu Allaffiup Danmarkimi Naalackersuisut qinnuigaat erseqqissaqqullugu Naligiimmik akissarsiaqarnissaq pillugu Aalajangersagaq, 1951 (Nr. 100) Assigiinngisitsinnginnissarlu (suliassaqartitsinermi suliffeqarnermilu) pillugu Aalajangersagaq, 1958 (Nr. 111) Kalaallit Nunaannut atuutsinneqarnersut atuutsinneqannginnersulluunniit. Aalajangersakkat taakku pineqartut marluk atortussanngortinneqarneranni Danmarkimi Naalackersuisut oqaatigaat aalajangersakkat taakku Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalersinnaanerat kingusinnerusukkut eqqarsaatiginiarlugu. Allaffiup taamatuttaaq Danmarkimi Naalackersuisut qinnuigai Ukiukitsunik sulisoqannginnissamik Aalajangersakkap, 1973 (Nr. 138) aamma Meeqqanik sulisoqannginnissamik Aalajangersakkap, 1999 (Nr. 182) Kalaallit Nunaannut erseqqissumik atuutsinneqalersinnaanerat aamma eqqarsaatigeqqullugu.

Neriuppunga paasiniakkasi erseqqissumik akissuteqarfigisimassallugit. Nalinginnaasumik najoqqutassanut immikkoortortaarfik piareersimavoq suliassaq manna pillugu pisariaqartitsissagussiuk sukumiinerusumik paasissutissiinissaminut.

Allakkat uku assilineri kattuffinnut saaffiginnissutissinnik atsiqataasimasunut taamatullu aamma Danmarkimi naalackersuisunut nassiunneqarput.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga

Pisortaaneq sinnerlugu

Cleopatra Doumbia-Henry

Nunat tamalaat akornanni sulisunut tunngasunut pisortaq

Nalinginnaasumik najoqqutassanut immikkoortortaq

Assilineri:

- *Sullassartitsinermit Ministeriaqarfik, Købehavn*
- *Erik Hammeken, Siulittaasoq, Atorfillit Kattuffiat (AK)*
- *Kathrine Ødegård, Siulittaasoq, Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat (IK/ASG)*
- *Kaalina Skifte, Siulittaasoq, Perorsaatut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat (PIP)*
- *Inuuti Fleischer, Siulittaasoq, Peqqissaasut Kattuffiat (PK)*
- *Jess G. Berthelsen, Siulittaasoq, Sulinermit Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK)*
- *Mariia Simonsen, Siulittaasoq, Tusagassiinermit Sulisut Peqatigiiffiat (TP)*

INATSIARTUT

SIK tel +299 32 21 33 fax +299 324 939
email sik@sik.gl

Dato : 26. nov. 2012

J.nr.: 01.36.02.03-00077

Uunga tunngatillugu: Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap Suliniutit angisuut pillugit inatsisissamik suliarinninnera

Asasara Jess

Nalungeriikkattuut maannakkut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap immikkoortoq 110. Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliassat pillugit inatsisissaq suliarileruttorpaa. Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuosiornissani eqqarsaasersuutigaa. Ataatsimiititaliap maluginiarpaa SIK inatsisissatut siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut akissuteqaammimi inatsimmi § 10-ip oqaasertalersorneqarneranut taassumalu ilarisaanut tunngatillugu nangaassuteqartoq. Inatsimmi immikkoortoq taanna pillugu ataatsimiititaliap maannamut isummersuutigisai makkununnga aamma tunngassuteqarput:

§ 10-p imatut allannguuteqartinnissaa takorloorneqarpoq taamaalilluni imarisamigut ataani allassimasutuut nipeqalerluni.

Sulisut avataneersut suliniutini angisuuni sulisorineqartut, inatsisartut inatsisaat manna tunngavigalugu akuersissummut ilaasut, akissarsiatigut sulinermilu atugassarititaasutigut, tassunga ilanngullugit sulumajunnaarsinnaatitaanissaasa qulakkeersimanissaat, qasuersaarfissatut aalajangersakkat sunngiffeqarnissaasalu qularnaarnissaat pillugit akuersaarneqarsinnaasumik atugassaqartitaanissaat ingerlatseqatigiiffiup suliamik ingerlatsisuusup isumagisassarai. Aammattaaq suliamik ingerlatsisuusup sanaartugassanik neqerooruteqartitsinikkut kiisalu sanaartugassanik suliakkiissuteqarnermi suliassanik agguaassinermi tamatuma qulakkeerneqarnissaanut piumasaqaateqassaaq.

SIK-mut apeqqufit

Qulaani allannguutissatut siunnersuutissatut eqqarsaasersuutigineqartoq SIK'p qanoq isumaqarfigaa? Maannakkut inatsisissatut siunnersuutigineqartup oqaasertalersorneqarnera SIK-mit nangaassuteqarfigineqartutut oqaatigineqartut ilaannut naapertuunnerulerpat?

§ 10-p suliarineqarnera nangillugu allannguutissatut siunnersuutissaq ataani pineqartoq saqqummiunniussaa ataatsimiititaliap aammattaaq eqqarsaasersuutigaa.

§ 10, imm. 2, stk., imm. 4, imm. 5, imm. 7 aamma imm. 9 inatsimmit peerneqarnissaat takorloorneqarput nutaamillu § 10, imm. 8 taarserneqarlutik.

§ 10, imm. 8 – imatut allanngortinneqarnissaa eqqarsaasersuutigineqarpoq.

Nunami allamiut sulisut sinnerlugit isumaqatiginninniarsinnaatitaanermut piginnaatitaaffik nunatsinni kattuffimmut attuumassuteqartumut inissinneqassaaq. Isumaqatiginninniarnerni sulisunut nunanit allaneersunut nalunaaquttap akunneranut tunngaviusumik akissarsiassat nunatsinni kattuffiit ataatsimoortumik isumaqatigiissusiaanni nalunaaquttap akunneranut tunngaviusumik akissarsianit isumaqatigiissutaasunit appasinnerusumik akissarsiaqartitsisoqarnissaanik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq. Akissarsianik inatsit manna tunngavigalugu aalajangersarneqartunik naatsorsuinermi, nerisanut ineqarnermullu akiliutit, sillimmasiissutit angalanerillu nalingi ilanngunneqarsinnaapput, taamaattorli sapaatip akunneranut kr. 1050 sinnernagit.

Isumaqatiginninniarsinnaatitaaneq pillugu

Soorlu qulaani allassimasumi atuarneqarsinnaasoq, ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissani eqqarsaasersuutigaa, tassuuna sulisunut nunanit allaneersunut suliniutini angisuuni sulisorineqartunut isumaqatiginninniarsinnaatitaaneq, ilaatigut SIK'p ataanut inissillugu.

Ataatsimiititaliap tamatumuuna allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinnginnerani, ataatsimiititaliap pingaartippaa paaseqquissaassallugu suliassaq tamanna kattuffinnit nunatsinneersunit kivinneqarsinnaanersoq.

Allannguutissatut siunnersuusiassatut eqqarsaasersuutigineqartoq piviusunngussagaluarpat ingerlatseqatigiiffimmik isumaqatiginninniarsinnaanerit SIK'p tamakkiisumik kivissinnaasariaqarpai. Tamatumunnga atatillugu tamakku tassaasinnaapput inuppasuit tusintillit sinnerlugit isumaqatiginninniarnert.

Tamatuma saniatigut qularnanngitsumik nunat allamiut sulisartoqarnikkut kattuffiinik sukumiisumik ataqatigiissaarisooqartariaqassaaq, taakkuami ilaasortai ingerlatseqatigiiffimmut SIK'p sinniisuuffigisussaammagit.

SIK-mut apeqqutit

SIK allaffissornikkut soorluttaaqa aamma oqaatsit tungaasigut (uani ilaatigut eqqarsaatigine-rullugit kineserinut oqalutseqartitsisarnissat) suliniutit angisuut pilissagaluarpata sulisussat avataaneersut 3000-4000-it sinnerlugit naammaginartumik isumaqatiginninniarsinnaanis-saminut sulisussaqaarpa?

Sulisunut avataaneersunut isumaqatiginninniarsinnaatitaanerit nunatsinni kattuffinnut inis-sinneqarnissaat SIK'p pitsaasutut isigaa?

Imaluunniit SIK isumaqarpa § 10-mi ajornartorsiutaasinnaasutut oqaatigineqartut taassuma-lu ilaaniittut allatut iliuuseqarfigneqartariaqaraluartut?

Naggasiineq

Ataatsimiititaliap neriuutigaa suliap nukingiuttariaqarneranik SIK paasinnissasoq, taamaat-tumillu ataatsimiititaliap SIK qinnuigerusuppaa ukua allakkat tiguneraniit, kingusinnerpaamik ullut marluk qaangiunnerini akissuteqaqqullugu.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Naaja Nathanielsen

Ataatsimiititaliap siulittaasua